

843

huguenot n-

Amptfepke

2004

Տիմոթեոս

150

Մասնագիտական հանձնարարք

Հ. Բ. Բ. Մ. - Հայկա Փոստալի 348

Կոմիտաս. Տիմոթեոս. հայկալի
"հայկա" / իմպրոզո

ՏԻՐՊԻՆԻ ԱՇԳ

ՎԷ

ՄԱՀՊՈՒՊԷՏԻ ՄԻԼԷԼ

ՕԹՈՒՋ ՊԻՐ ԿԻՆԷԼ ԹԱՔՄԻՄ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇՏԸՐ

ՄՈՒՀԱՐԻՐԻ ՎԻՉԷՆ ԹԻԼՔԻՆԱՆ

ՍԱՀԻՊ ՎԷ ՄԻՆԹԷՇԻՐ Ա. Գ. Թ.

ԷԻՉԻՆՃԻՒ ԺԻԼՏ

ԱՍԻԹԱՆԷ

ՄԱԹՊՈՒԱՅԸ Յ. Գ. ԹՕՂԵԱՆՏ

)(1872)(

Մանկագիրական ճանճ' ախար

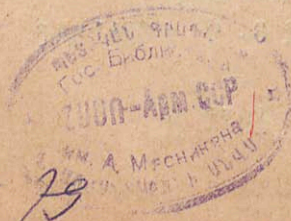
Հ. Բ. Ը. Մ. - Հարկայ փաստադր 348

Նմ. քառսմ. *Sp. Cl. Karpal Khara*

"Chp. Kh." Karpal Khara

843-4.3

1683-79

Պէնտէնիզ Իզմիրտէ իբէն , պիր վուգուաթա մէպնի Ս. յտըն տաղլարընա տիւշիւպ , մէճպուրէն պիր դաչ պլար վէյպէքլէր իլէ պուլունտուղում սըրատա , հէրնէ գատար անլէրին հէր հարէքէթինէ հէմէֆքեար տէյիլ իտիմ իսէ սէ , պաղէն օտալարընտա գալըր իտիմ :

Պիր կիւն պունլարտան պիրիսի պիրտէն պիրէ օտայա կիրիպ տիկէր արգատաշլարընըն պէրապէրինճէ կիթմէլէրինի , վէ պիր դաչ թապանճա վէ պիր դաչ պըչաք զիյատէ ալմալարընը թէքլիֆ իթտիկի իւղէրինէ , ճիւմլէսի ալաղլանարադ սիւլահլարընը գուշանտըլար , պէնտէնիզ օլ սըրատա եինէ պունլար պիր քէրվան պօղմաղա կիտէյօրլար էֆքեարընտա իբէն , պիրտէ պէրապէրլէրինճէ տիւլարտա սաըլմըշ օլան պուլկարըյը ալտըղլարընը կէօրտիւքտէ , պունլար զավղայա կիտէյօրլար սա պուլկարընըն , վէ մուհապպէթէ կիտէյօրլար սա սիւլահլարընըն իգթիվասը և օգ տուր , աճայիպ պունէ հալ տըր տէյու տիւշիւմմէքտէ իբէն , պիրտէ իշլէրինտէն պիրիսի պանա խիթապէն «պու կիւն սէն տախի պէրապէրիմիղճէ պուլունաճագսըն» տէտիկինտէ , զաթէն նէրէյէ կիտիլէճէկինի պիլմէյէրէք , վէ ֆաղաթ շու հալը մէրագ իտէրէք «օ տէյիլ ամմա նէրէյէ կիտէճէյիզ» տէյու ճէսարէթլէ

սիւլալ իթտիմ, նէ՝ ճէվապ ալսամ պէյէնիրսի-
 ճիզ, «պիզ տէտի ղէյպէք, պու կիւն աշդ վէ մու-
 հապպէթ իթմէյէ կիտէճէյիզ» տէ՞մէսինմի: Պէն
 արթըք պիւսպիւթիւն միւթաաճիւպ օլուպ, պու
 նասըլ ղէֆք վէ մուհապպէթ տէմէկէ պաշլա-
 տըմ, չիւնքի ղէվք վէ մուհապպէթ իտիլէճէք օլան
 պիր մահէլտէ, պու մագուլէ ատէմ էօլտիւրիւճի
 սիլահլար, վէ էճզայի նարիյէ իզթիպա իթմէտիք-
 տէն պաշղա, հաթթա սիւփիւրկէ չէօիլունէ պիլէ
 հաճէթ իթմէզ օլտուղունու պիլիր իտիմ, նիհա-
 յէթ պու միւթապլետմը գըսաճա քէնտիլէրինէ
 պէյան իթտիքտէ, «պուրասը նէրէսի տիր եա՛հու,
 ՚էք եէրին քէնտինէ կէօրէ պիր ղէֆք վէ սէֆասը
 վար տըր տէյէրէք, պէնի դօլումտան թութուպ
 տըշարըյա չըդարմազլէ, տաղըն էթէյինտէն կէչ-
 մէքտէ օլան զալապալըդը, վէ փիւր սիլահ պիր իզ-
 տիհամը կէօսթէրէրէք, «իլթէ պու քէվրանըն ի-
 չինտէ օլան տիլպէր պիր դըղը գաւիւրպ տաղա կէօ-
 թիւրէճէյիզ» տէտիլէր, հալի իլէ տնլէր վէրմէյիզ,
 վէ պիզ ալըրըզ տէր իքէն, մութլադ պիր զավղա
 դօիաճադ, վէ էլպէթ պէշ օնքիչի պիղտէն, պէշ
 օնքիչի օնլարտան թէլէֆ օլաճադ տըր» տէտիքլէ-
 րինտէ—էֆէլէր, պէն սիզէ պիր շէյ սէօյլէյի՞մ մի,
 պէն պէօյլէ ղէվք վէ մուհապպէթէ ալըշմըշ օլ-
 մատըղըմտան, պանա պիր սօուղլուդ կէլիյօր:
 Աֆիլ իտէրսինիզ տանա, սիզ պէնի պուրատա պը-
 րագընըղտա քէնտի ղէվլինիզէ պագընըզ, տէյիպ

պէօյլէճէ կիւճ հալ իլէ եագայը դուրթարապիլտիմ
 Իշթէ պէյիմ, զէյպէքճէ օլան զէվգ վէ մու-
 հապպէթ պէօյլէ տիր ամմա, պու մագուլէ հալ
 լէր պուրատա, վէ պէօյլէ պիր շէհրի աղիմտէ օլա-
 մազ: Պէօյլէ շէհրիսթան մահէլլէրին աշըգլըղը:
 անճագ կէօզ, վէ գաշ, վէ Ֆիքիր վէ խայալ իլէ
 օլապիլիր: Խօշ պու կիպի շէհրիսթանտէ տախի
 հիքեայէ իթտիկիմ զէյպէկլէր եօլունտա աշըգլըգ-
 վուգու պո՛ւլմամըշ մը զանն իտէրսին, էվվէթ շու-
 մէտէնի գալեանըն իշինտէ պիլէ գարըլարըն իրա-
 տէթինէ գարշը ճէպը իտէրէք, նիշէ պին պարպար-
 ճա աշըգլըգլար վուգու պուլմագտա տըր: Շու-
 ճէպը տէտիյիմ հալեա ալթուն եալտըզլը օտա-
 լարտա տախի վուգու պուլմագտա իսէ տէ: օ մի-
 սիւլլիւ օտալար շէհրիսթան սայըլմայըպ, անճագ
 Ս.յորն տաղլարընտա պուլունան, վէ տէրունինտէ
 ալթուն մատէնի օլան մահէլլէ պէնզէր տէսէմ
 ճայիզ տիր:

Իշթէ կէօրիւյօ՞րմուսուն օղլում, տէտի տէր-
 վիշ, պու միւտահինլէրին պիլէ շու սէօյլէտիքլէրի
 պիր տէրէճէյէ գատար հագլը տըր, էվվէթ, Ֆէ-
 նա պէլլէնմիշ պիր ատէմին տախի լաղըրարլարընը
 տիյնէմէլի, անճագ էլիսինի ալը դօյուպ, Ֆէնասընը
 բէտտ իյլէմէլի: Պու կիւնքի կիւն քէնտիլէրինի էն
 զիյատէ մէտէնի ատտ իյլէյէն մէմալիք էհալիսինտէ,
 զէմանը աթիքտէ վուգու պուլան պարպարլըքլա-
 րըն փէք շօղու պագըր դալըպ, իճրափտիլմէքտէ տիւր:

Եօյլէ իսէ նի՞չին քէնտիւերինի մէտէնի ատտ
կյէմէքտէ տիրլէր : Անըն իչին քի , մէղքիւր պար-
պարլըզլարըն պիր թագըմը շիմաի տիկէր տիւրլիւ
պիր պարպարլըզա թահվիլ օլուպ , պիր թագըմը
իսէ , իամ վէ էլպիսէսինի թէպտիլ կյէմիշ տիր :

Պունու սէօյլէմէքտէն միւրատըմ հիշ պիր
մէմալիքին դայիտէ վէ կիտիշինի թագպիհ իթմէք
տէյիլ տիր , շիւնքի պունլարըն քեաֆֆէսի տախի
ճիհանըն կիտիշինտէն հասըլ օլան , վէ ադըլ վէ
ֆիքը իրմէյէն կիզլի սըրլար տըր : Սնլէրին վէ պէ-
նիի ատէմին ֆիքը վէ խէյալինի արիզ , վէ ամէք
գէշֆէ եալընըզ շու պինայի ալէմի դուրան օլ կէօ-
րիւնմէզ մէյմարի մութըպ դատիր տիր : Նսաըլըրի
իպնայի պէշէր իւզէրինտէ սաատէթ կիւնէշինի մէն
խտէճէք պուլուլթլար , հիշ պիր վադըթտա էքսիք
օլմամըշ , վէ օլմամադտա տըր :

Պու թարզ մուպահատա , կիտիշիմիզլին խա-
րիճինտէ օլտուղունտան , անլէրտէն սարֆը նապար
իլէ , շու ալգադա վէ աշրդ մաշուգլուդ խուսու-
սունտա էլան պազը գալըպ , էքսէրի մէտէնի թա-
պիր օլունան մէմալիք էհալլտինին խհտաա կյէտիք-
լէրի սիւպիւ վէ խօշ դըյաֆէթլիւ մէտէնի պար-
պարլըզըն վասֆընը խտէլիմ :

Մալիւմ տիրքի մէտէնի տէտիկիմիզ մէտէնիյէթին
զըտտը , եանի հիսս վէ խորազընա մուդայիր օլան
հէր պիր հալ վէ հարէքէթէ պարպարլըզ եախսա
պէտէվիլիք տէնիլիր : Ինսանճա տույզու նէ՞ տիր

տէյէճէքսին , ամմա սէն , ճինսի պէշերի բույի
 զէմինտէ իգամէթ իթմէքտէ օլան դարընտաշլար
 տան միւրէթթէպ պիր շիրքէթ օլուպ , պիր շիր-
 քէթտէ հէր պիր ֆէրտը վահիտին քէնտիսինէ , վէ
 դատերինին հիւքմիւնէ կէօրէ , հայիզ օլտուղու
 հուգուգու վար տըր : Նէքտիկէրին հուգուգունա
 տօգունմամագ հէր պիր պէշերին ֆէրիզայի զիմ-
 մէթի օլուպ , պունուն պիլ ադս մուղայիւրի վէ մու-
 խալիֆէթինտէ պուլունտուղունու եէքտիկէրինին
 հիւրլիյէթ վէ սէրպէսթիյէթինէ տօգունուպ , իզաճ
 խտէն էհալիյէ պարպար վէ եախօտ վահի տէնիր :
 Պունուն խէլասը տիկէրինին սանա իթմէք իսթէմէ-
 տիյին շէյի , սէն պաշգասընա իթմէյէ պէտէվիյէթ
 վէ պարպարլըգ տէնիր :

Ինտանըն ապա եանըլմաղ թէրազիսի պու
 օլուպ , իշ պու միղսն վէ ճտանտա վէզն օլտուգտա
 աճէպա մէտէնի տոտ օլունանլար նէ դատարնօգ-
 սան վէ պէտէվի թէսմիյէ օլունանլար նէ տէրէճէ
 թէքմիլ կէլէճէք տիր , պուրասընը էսհապը իտա-
 րէնին մուհաքէմէյի վէ ճտանընա թէրք վէ հէվալէ
 իտէրիմ :

Այտըն զէյպէկէրինին աշըգ մաշուգլուղու-
 նուն վատլընը , պիր աղ էվիլէլ միւտահինիերին
 աղզընտան իշիթտիկին հալտէ , էօյլէ պիր նազիք
 վէ նէվճիլան զըզը վալիտէսինին աշըզընտան
 ճէպը իլէ գափըպ տաղլարա կէօթիւրտիւքլէրինտէ
 սէն անլէրին հարէքէթը վահիյէ լէրինէ աճընըպ

հալածա հրքա վէ հիտուեթ տո՛ւյմամբչ մը սընս իշ-
թէ պիր այնի օ միսիւլիւ վահչի վէ պէտէվիլիք ,
քէնտիսինի մէտէնի զանն վէ իլան իյլէյէն պէլտէ
էհալիսի արասընտա տախի մէվնուտ տուր :

Յագաթ գըլըդ գըյաֆէթինի վէ իսմի ահ-
վալընը թաղլիր վէ թէպտիլ իթմիշ օլտուղուն-
տան պիրտէն պիրէ կէօրիւպ ֆարդընա վարամագ-
սըն , վէ հաղըդաթ մէտէնիյէթ տէնիլէն լուղէթ-
տէ պիր քէրամէթ վէ ֆաղիլէթ վար իսէ , իշթէ օ
տախի պու միսիլիւ վէ պու գըյաֆէթտէ օլան
պարպարլըլը հէմ թէրք , վէ հէմ պուլունտուղու
ժահալտէն գալտըրըպ մահլ իթմէք տիր :

Պարպարլըղըն թէֆէրուլթընտան օլուպ ,
ճէպը տէնիլէն շէյի էկէր եալընըլ գըլըճ , վէ թա-
պանճա , վէ թիւֆէնք տէնիլէն ալէթ վասըթասը
իլէ օլա իտի , մէղքիւր պարպարլըղը Այտըն
տաղլարընտան պաշղա պիր եէրտէ կէօրէմէզ իտիք
Հալպուքի ճէպըին տախի իւշ թիւրլիւ թարիքի
վար տըր , պիրիսի կէօղէ կէօրիւնէն գուվլէթ տիր
քի , վիճուտա ճէպը իթմէք տիր : Տիկէրի հիյլէ վէ
եալան իլէ գանտըրմագ տըր , քի պու տա ֆէքիտէ
ճէպը իթմէք տիր : Իւչիւնճիւսի սէրվէթ վէ աղի-
մէթ տիրքի , զամիրէ վէ իրատէթէ ճէպը իթ-
մէք տիր :

Պիրինճի ճէպըի պիր թարաֆ իթտիկիմիլ
հալտէ , իքինճի վէ իւչիւնճիւ ճէպը տէնիլէն , էն
պարպար տտա օլունան վաղըթլարտան զիյատէ ,

իշ պուռ մէտենի առտտ օլունան վագըթլար տահա
զիյատէ պուլլապիլիլիլ :

Վէ պուռ սահիհիկի կէօրմէյէն , կիւնէշի տա-
խի կէօրէմէղ , վէ կիւնէշի կէօրէպիլէն պուռ սա-
հիհիկի տախի կէօրէպիլիլ :

Տիկէրինի դանտըյմագ իշին , հիյէ վէ եա-
լանտա , էսկի վագթըն առէմլէրի շիմտիքիլէր դա-
տար ուսթա վէ մահի՞ր մի իտիլէր . օլամայաճաղ-
լարընը թէվարիխտէն մաատէ , ագըլ տախի կէօս-
թէրիլ : Չիւնքի տիրհէմ վէ գըքէ օլլայան եէր-
լէրտէ , եումրուղունըն աղըրլըղընը տէօրթ եիւղ
տիրհէմ տէյու ինանտըրան պիլ քիմէնին , տիկէ-
րինին եալան վէ տօլան իլէ դանտըրմագ խուսու-
սունտա նէ՞ տէրէճէլէրտէ էհիլիլթ վէ մէհարէթլի
օլաճաղը թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր :

Վագթըմըղըն իհտաօր օլան պիլ թագըմ
կիզլի ուսթալըք վէ խըրսըղըղլարը , վէ քիմէնին
ֆէրք իտէմէյէճէյի հիյէ վէ սախտէքեարլըք իլէ
տօլանտըրճըլարը , էն մէտենիլէրին մէմլէքէթ , վէ
հաթթա վայիթախթլարտա կէօրիւպ իշիտիյօրուղ ,
տէյիլ քի անատօլունուն քէօյիւքլէրինտէ : Պագաթ
պունունլա պէրապէր (էվվէլ քէօյիւլէր) մէտենի
օլմաղա հավէս վէ զայրէթ իթմէմէլի տիրլէր տի-
մէք իսթէմէմ , իֆատէմ եանկըշ աղնաշըլմասըն
պէնիմ մագսէտիմ եալընըղ ֆէնա վուգոււթըն
հէր պիլ էյի շէյլէրին տախի ալթընտան զուհուրա
կէթիլտիկի խուսուսաթը աղնամագ տըր :

Ահալ պիթաիկի հալաէ, տիքէնի տախի քէն, տիսինի կէօթէրիւր տէյու, կիւլ Ֆիտանը տիքմէմէք տախի քեարը ազըլ տէյիլ իսէ տէ, երինէ տիքէն, սիզ կիւլ պիթիւրմէք տախի, ինսանըն եհտի իխ, թիյարընտա տէյիլ տիր:

Աէլէլիմ ասըլ մադսէտիմիզէ, եանի օ աշըդ վէ մաշուզլուզ պապընտա օլան շիմտիքի պար, պարլըզլարա:

Տաղտա պիր դըզը դափմազ նասըլ պէտէվի, լիք իսէ, շէհրիսթանտէ պիրիսի ազճէ վէ ալիմէթ իլէ էլէ կէշիրմէք քէզալիք պարպարլըք վէ պէտէ, վիլիք տիր: Ձիւնքի պիրինհիսի վիճուտա ճէպը իսէ, տիկէրի իրատէթէ ճէպը տըր, Ֆադաթ սէն շայէթ պուրատա ճէվապ վէրիպ «պունտա նէ ճէպը վար, վէ քէնտի հիւսնիւ ըիզասը իլէ դայիլ օլտուգտան սօնկրա, պունտա արթըք րատէթէ ճէպը դա՞լըր մը» տէյէճէք սին, էվվէթ տաղտա խըրսըզ տախի պիրիսինի սօյտուգտան սօնկրա, սօյտուղու ատամա սլանա մալընը հէլալ էթ, եօխտա սէնի պուրատա պաղլայըպ, տաղտա պը, րադըպ կիտէրիմ» տէտիկինտէ, օլ ատէմ իշի նաս, նունու տիւշիւնէրէք «էվվէթ հէլալ իթտիմ, վա, լիտէմին սիւտիւ կիալի հէլուլ օլտուն» տէսէ, պու, թարղ պիր հէլալըն կէօնիւլ ըիզա՞ իլէ մի տիր, եօխտա ճէպը մը տըր:

Պունտանտա դաթլինազար շէհրիսթանտէ րա, տէթէ տիկէր պիր ճէպը տաճա վար տըր, շէօյլէ

քի աղբւլ պալիդէ եւթիշմիշ պիր դըզը քէնտի սէր-
պէսթ րույի րիզասը իլէ «պէն ֆիլան տէլիգանլը-
յը Ալլահըն էմրի, վէ փէյղանպէրին դավլի իւզըն
ալմադ իսթէրիմ» տէմիշ օլտա, փէտէր վէ մատէ-
րի, վէ եախօտ պիրատէրի «խայր օլմադ, օ առէմ
պիդիմ այար վէ իթիպարըմըզտա պիր քիմսէ տէ-
յիլ տիր, օ պիդիմ մէվզըմըզա եադըշմազ» տէ-
յէրէք մէրգուլմանըն րատէթինէ ճէպը իտէրլէր :
Հալ պու. քի օ տաղըն էթէյինտէ քէնտի եօլունա
կիտէն քէրվան իշինտէքի դըզը, ղէյպէկլէրին դա-
փըպ դաշըրտըզլարը պարպարլըք իսէ, իշթէ պիր
դըշ քէնտի ինթիխապ, վէ իթիպար իյլէտիկի պիր
քիմսէյէ վէրմէյիպտէ, իսթէմէտիկի վէ պէյէնմէ-
տիկի պիր քիմսէյէ վէրմէք, քէզա պարպարլըք տըր :

Նասըլ օղլում, տէտի տէրվիշ, շէհրիսթան,
տէ վուգու պուլան պու միսիլիլ պարպարլըքլարը
պէն սանա եէկեան եէկեան սէօյլէմէյէճէք օլտա
իտիմ, սէն պունլարը կէօրիւպ, վէ քէնտի աղլըն
իլէ պուլապիլի՞ր մի իտին, նէ մինատիպէթ, սէն ան-
ճադ շու ղէյպէկլէրի թադպիհ իտէր իտին, էօյլէ
տէյիլ մի :

Ալէլիմ քէնտի մէնգըպէմիդէ :

Մահիր պէյ արգատաշլարը իլէ պէրապէր կէ-
րէյի կիպի դաֆայը թութմուշ օլմաղլէ, թապիի
վէ տէրքեար օլան իվհամ վէ խայալի իդթիզասըն-
ճա քէնտի մաշուգասը հադդընտա քէֆթ կիւյա
միւտալէմէթ իտէր էտի : Եինէ պիր կիւն քէնտի

արգատաշլարընա խիթապէն «եա՛հու, պու կիւն
 ուր Վուգուաթ տահա զուհուր իթաի, սիզէ նազլ
 իտէյիմ պաղալըմ նէ մանեա վէրիրսինիզ» տէտի-
 կինտէ, ճիւմլէսի պիրտէն «աման ճնազլ իթ տէ
 կէօրէլիմ, ինչալլահ իշ պիթմիշ տիր, տէմէլէրի
 իւզէրինէ, Մահիր պէյ քէլամէ պաշլայըպ «պու
 կիւն էրքէնտէն Րուգիյէնին խանէսի էօնիւնտէն
 կէչէր իքէն, գափուռուռն էօնիւնտէ տուրուպ, փէն-
 ճէրէտէ Րուգիյէյի կէօրէմէտիյիմ իչին, մէրդու-
 մա փէնճէրէնին էօնիւնէ կէլիին տէ պիր ազ կէօ-
 րէյիմ տէյու պէքլէտիյիմ սըրատա, հէման գա-
 փու աշլըպ պիր ուշագ տըշարը չըգարագ «շունտա
 պիր սանտըգ վար կէօթիւրիւրմիւսիւն» տէյու
 պանա սիվալ իյլէտիկինտէ, պէն տախի «գուզում
 պէն համալ տէյիլիմ տէյէրէք ալըպ եիւրիւտիւմ»
 տէր տէմէզ, մէրդումանըն ճիւմլէսի պիրտէն «իշ-
 թէ պէյիմ կէօրտիւն միւ, հէր իշ օլմուշ պիթմիշ»
 տէտիքլէրինտէ Մահիր պէյ «նիչի՞ն ճանըմ, նէ վար
 գանդի իշ պիթմիշ, պէն ալմաղա գալղըշտըղըմ
 գըղըն գօնաղընտան արգամա էօյլէ պիր սանտըգ
 ալըպ կէօթիւրտիւկիւմիւ Րուգիյէ փէնճէրէտէն
 կէօրտիւկիւ հալտէ, էօյլէ պիր զէնկին գըղը պու
 թարղ համալըգ իտէն պիր քիմսէյի ալմաղ իա-
 թէ՞ր մի. տէտիկինտէ արգատաշլարընտան պիրի
 հէյ շաչկըն հէյ, իշթէ մահպուպէն Րուգիյէ խա-
 նըմ օլ սանտըղըն իչինտէ իմիշ, էյ վահ սէն շու-
 քատար շէյի ազըլ վէ իտըրագ իտէ՞մէտին մի, տէ-

աւիքլէրինտէ, Մահիր պէյ թէաճիւսլ իտէրէք «ամմա
 եափտըն հա հիչ էօյլէ շէյ օլսպիլի՞ր մի» տէմէսի
 իւղէրինէ արգատաշը ճէվապ վէրիպ, «եահու», սէն
 գըզլարըն պու պապտէ գուլլանտըզլարը շէյթանլըզ-
 լարը պիլի՞րմիսին. անլէր պէօյլէ պէնիմ սէնին կիպի
 մէյխանէտէ օթուրուպ տիւղիյէ բաղը մը իշէրլէր
 զանն իտէրսին. էլպէթ անլէր տախի օ մահպուս օլ-
 տուղլարը դաֆէստէն, քէնտիլէրինի գուրթարմա-
 զա տայլումա չարէ արայըպ տիւշիւնմէքտէ տիրլէր :
 էյ վա՛հ սանա Մահիր պէյ, էյ վահ, իշթէ
 պու վուգուաթ սահիհ իսէ, հիչ շիւփհէմ եօգ
 տուր քի, Ռուղիյէնին տըշարըյա չըդմագ իշին,
 փէք մինասիպ պիր չարէ պուլմուշ իմիշ, եազըզ-
 լար օլսուն քի սէն ֆարդընա վարամամըշսըն չիւն-
 քի մահպուպէն սէնինլէ կէօրիւշմէկէ զիյատէ ար-
 դուսու վար իսէ, նէ՞ եափտըն պաշդա չարէսի եօգ
 իտի» տէտիկինտէ, Մահիր պէյ պունա ճէվապէն
 «փէք էյի ամմա, մերդում պէօյլէ պիր թէտպիրէ
 դարար վերտիկի հալտէ, էվիլէլա պու շէյին խա-
 պէլինի պէսլէմէ դըզ իլէ պիր ազ էվիլէլ տու-
 յուրսա օլմա՞ղ մը իտի» տէր տէմէզ, արգատաշ-
 լարը «օ՞ֆ սէնտէ նէլէր սէօյլէյօրսուն, գըզլար
 էօյլէ սէնին պէնիմ կիպի հէր եափաճազլարը իշ-
 լէրինի ծնա պունա, վէ էն եազըն տօթլարընա
 պիլէ սէօյլէմէզլէր, պախուսուս քի պէօյլէ նազիք
 մատտէլէրտէ փէք զիյատէ գօրգարլար, չիւնքի
 տիւնեա հալի, օլուր քի պու սլասլուէ պէսլէմէ

պիր զամազլըդ իտիպ, քէնտիսինի սանտըղըն իչին-
տէն չըգարտըղլարը կիպի, արթըք ար վէ հիճա-
պընտան տիւննա եիւզիւնտէ եաշայամազ օլուր,
տէտի :

Մահիր պէյ տայիմա աշգա գափըլմըշ օլտու-
ղու ճիհէթլէ, օ եօլտա սէօյլէնլիլէն հէր նէվի մէ-
գալթա գօլայճա ինանմասը թապիի օլտուղուն-
տան, չօգ մալիսիւլէալարը կէրչէք կէօսթէրէն
զաֆլէթ տիւրպինի տախի կէօղիւնտէ պուլունմա-
սը իլէ լադըրտըյը կէրչէք զանն իտէրէք, վէ պիր-
տէն պիրէ այաղա գալգարադ Վիթէ պէն շիմտի
կիտիպ մէգքիւր ուշաղը պուլարադ սանտըղը կէօ-
թիւրէճէկիմի սէօյլէսէմ օլմա՞ղ մը, տէտիկինտէ,
արգատաշլարը—եէրինէ օթուր, օ շիմտի կէչմիշ
օլա, հիչ գըզ օ գատար վազըթտան պէրու սան-
տըղըն իչինտէ տուրապիլիւր մի, վէ իհթիմալ տըր
քի սէնին թէքրար կիտիպ մախսուսէն սանտըղը
իսթէտիկինէ տախի ճանը սըգըլմըշ օլտուն, հէրնէ
հալ իսէ պու օ գատար մէրադ իտէճէք շէյ տէյիլ,
չիւնքի մաշուգա օլան գըղլար, քէնտիլէրինին ա-
շըղը օլան տէլիգանլընըն սատադաթճա օլան գու-
սուրլարընա ճանլարը սըգըլըր իսէ տէ, թօյ օլ-
տուգլարընը տախի պիլէրէք, դուսուրլարընը օլ
գատար գայտ իթմէղլէր :

Վադաա կիւզէլ պիր ֆըրսաթ էլէ տիւշիւշ
իսէ տէ, նէ չարէքի գատրինի պիլմէյիպ գաշըրմըշ-
սըն, իշթէ պու սանա պիր նասիհաթ օլտուն, պիր

տահա պու կիպի խուսուսլար վուգուուտա կէօ-
ղիւնիւ ֆալ տաշը կիպի աշմալը սըն, հալեա եօլ-
տա կիտէր իքէն կէօղլէրին հավատա ուչան գուչ-
լարտա օլմալը, օլապիլիրքի մաշուգան ուչան գուչ
իլէ պիր նամէ կէօնտէրմիշ օլսուն, ֆաղաթ շու-
գափույա կէլէն գըսմէթի գաշըրտըղընա փէք թէ-
էսիւֆ օլունուր, պիրատէր, պու աշգ վէ մուհապ-
պէթ թարաֆէյէնճէ մուհքէմ թուլթուլմուշ տուր:

Աշգ օտու էվվէլ տիւշէր մաշուգա անտէն աշըղա,
Շէմի նարտէն եանմատան եանտըրմատը փէրվանէի:

Ֆէհվասընճա, գըղ ֆիթիլի ալմըշտըր օ տահա պէօյ
լէ չօղ ֆէնտ վէ հիյլէ պուլուր, մէրաղ իթմէ գարըն-
տաշըմ, մատամ իշ պու գատար վիճուտ պուլմուշ
տուր: Պունուանտա գաթինաղար պիզզաթ վուգու-
աթ տախի էքսէրի աշըղ մաշուգլարա մուայէն տիր:

Վաղթը իլէ սէնին կիպի տէլիգանլընըն պի-
րիսի պիր կիւզէլ զէնկին գըզընա ալեաղա խիպ
գըզըն պու իշտէն խապէրի օլմայարաղ վուգուի
վէֆաթընա մէպնի վէ զաթէն մէրգումա տէլի-
գանլը հիտտէթի աշգ վէ սէվտասը իլէ մէրգումա-
յը մէղարտան չըղարմըշ, ի՞թէրմիսին քի գըղ
պայղըն օլտուղու հալտէ էօլմիւշ զանն խտէրէք
կէօմիւլմիւշ օլսուն: Արթըղ գըղ տէլիգանլընըն
քէնտիսինէ օլան պու աշգ վէ սէվտասընա մէղար-
տան վաղըֆէ օլարաղ պիրպիրլէրինէ գավուշմուշ-
լար տըր, նաղլ իտէյիմտէ տիյնէ:

ՕՆ ԵԷՏԻՆՃԻ ԿԻՒՆ

ՄԷՋԱՐՏԱՆ ՋՐԴԱՆ ԳՐՁ

Լվայելտէ ֆաղրը տէլիղանդնըն պիրի դա-
յէթլէ զէնկին պիր ատէմին դըզընա թաշիք խոխպ,
շէօյլէ պիր ֆաղրէ տէլիղանդնըն պու մազուլէ
սահիպ սէրվէթ, վէ սամէնտէն օլան պիր ատէմին
դըզընա ալիաղա իթմէսի թէմամի իլէ իւմիւտ,
սիղիք խէ տէ, շու հալընա իւմիւտի պիշարէյի
տահա զիյատէ միւթէէսիր իյլէտիյինտէն տիւտա-
տէ օլտուղու մահպուպէսինէ վասըլ օլմադ, տտէ-
թա էֆլարէ նէրտիպան դօւրմադ մադամընտա
օլսրադ, քէմալը հիւսնիւ էլէմ մահզոււն վէ շու
իւմիւտսիղ աշղ վէ սէվտա նարընա եանարադ հա-
լի տիկէր կէօնէ օլտուղունտան, նէ եափաճաղընը
շաշրմըշ վէ քէնտիսինի կէշթ ու կիւղար վէ ա-
վարալըղա վէրմիշ խաի :

Զէվալը տէլիղանդը կէօնիւլ վէրտիկի դըզ տա
պիլ մուդապէլէ սէվտա հալի կէօրէմէյէճէկինի
պիլիք, վէ ֆաղաթ անըն քէնտիսի իջին նէ հալ-
լէրէ կիրիֆթար օլտուղունտան օլտուն մէրզումա-

նրն պիտ աղ վագրֆրնա օլամադղղրնր պիլէ ֆէ-
րահտէն ճանընր վէրիր իտի :

Հալ պուքի շու գատարճըդ պիր թէսէլի-
տէն տախի մահրում օլումս , պիշարէ տէլիդանը
տէյիլ տթէշի աշդ վէ սէվտասընը , հալեա քէն-
տիսինին քիմ օլտուղունու պիլէ մահպուպէսինէ
իւթարէ միւղթէտիր տէյիլ իտի . աճընաճագ հալ-
էվիլէթ , աճընաճաք հալ աէրիմ : չունքի հոյտուտ-
լար իլէ իհաթա օլմուշ պիր տաղ պաշընտա , դա-
լում պիր խըրսըղըն էլինէ կէշէն պիշարէ պիր եօ-
ճունուն ինսաֆսըղըղլա գաթլ օլտուղու սըրտա ,
հիշ տէյիլ իտէ եօյճու քիմին էլի իլէ էօլտիւրիւլիւ
յօր օլտուղունու սօն նէֆէսինտէ տախի կէօրէպի-
լիր օլտուղունա նիսպէթլէ , պիր կիւղէլին աշդ վէ
սէվտասը իլէ էօլլւմ գաբուլարընա եաղլաշմըշ օ-
լանս պիր տէլիգանը , տէճիւպ արդասընա պաղ-
տըդտա , քէնտիսինի օ հալէ գօյան մահպուպէ յի
շու իշաէն քէմալի իլէ պի խապէր կէօրէրէք , վէ
ֆաթընտան սօնկրա տախի խապէրսիլ գալաճա-
ղընը պիլիր :

Այճըլարտան պիրի , էկէրչի պիր գուշ իւզէ-
րինէ նըշան ալըպ , թիւֆէնկինի պօշաթարդտա ,
շու գուշուն վուրուլուպ վուրուլմատըղընը էքսէրի
ֆէրք խէմէղ , անճաք օ ճիւլարտա տօլաշըր իքէն
վուրուլմուշ օլան գուշ եէրտէ կէօրտիւկիւ հալտէ,
պունու քէնտիսինին էօլտիւրտիւկիւնիւ խաթըրնա
կէթիրիիր : Պաղաթ չօք դըղլար քէնտի աշղ քէ

Им. А. Мясникова
Уч. № 100

սեվտալարը ուղղունտա պին տէրտ վէ պէլա չէքէ-
րէք էօլմիւշ օլան պիր չօդ տէլիդանլընըն մէզարը
թօփրաղընը կիւլէրէք օյնայարադ չըլնայըպ կէ-
չէրլէր :

Իշթէ աչդ վէ սեվտա թէաորօսունտա պէօյ-
լէ օյունլար տախի օյնարլար ամմա , վէրայի փէր-
տէտէ օյնանըլտըղընտան հէրքէս կէօրէմէզ :

Պիչարէ տէլիդանլը խայլի դէման , պահըը
մուհապպէթին տալղալարը էլինտէ էնկլէնճէ օլա-
րադ քէմալը եէիս վէ նումիտի իլէ պիր կիւն մահ-
պուպէսինին գափուսու էօնիւնտէն կէչէրքէն կէօր-
տիւկի իզտիհամը տիւկիւն ղալապալըղը զանն ի-
տիւպ , հաթթա սեվկիւլիւսիւ կէլին պիլէ օլմուշ
օլսա , արատա պիր քէրրէ եիւզիւնիւ կէօրէպիւ-
մէք վէ պէօյլէլիքլէ հասրէթինի ալմադ իւզրէ գա-
րար վէրմիշ իտի : Հալ պու.քի իշ քէնտի ղիւիւ-
միւ կիպի օլմայըպ , իզտիհամըն սէպէպինի պիր
դաչ քիշիյէ սօրտուգտա , գըղըն էօլմիւշ օլտուղու
նուն խապէրի ալմասը իլէ ադլը պաչընտան կի-
տէր , վէ կէօղլէրինտէն սէլլէր կիպի ըլվան օլան
գանլը եաչլարընը էթրաֆընա սէրփէր իտի . նիհա-
յէթ մէրգուլմ տէլիդանլը ճէնաղէ ալայընա գա-
թըլլարադ գապրիսթանէ վասլ օլտուգտան վէ հէր-
քէս տաղըլտըղտան սօնկրա , քէնաիսի գըղըն
տէֆն օլտուղու մէզարը պէքլէյիպ վէ թօփրադ-
լարընը էօիիւլի , տէրաի տէրունինի ճիւզի թէսքին
իթմէկէ ղայրէթ իթտիկի սըրատա , ախչամ օլուր

օր/հալըք գարարըր , վէ հասրէթի աշդ իլէ նէ եաօ
փաճաղընը շաշըրըր վէ էնճամը մէղքիւր դըղը
մէղարտան չըգարըր վէ խանէսինէ կէօթիւրիւր :

Զէվալըր տէլիգանլը էօլմիւշ օլան մահպու-
պէսինի , քէնտի օտասընտա տուվարա տայատլպ
հայաթընտա կէօրէմէտիկի շու մէնղարէնին վէֆա
թընտա օլսուն կէօրէրէք կէօյնիւնիւ էյլէնտիրմէ-
կէ չալըշտըղը հալտէ , ճէնաղէնին նակէհան տէվ-
րիլիպ տիւշմէսի վէ աննընըն շէտիտէն եէրէ կէլ-
մէսի իւղէրինէ օրատա օլան պիր չիվինին թէէ-
սիրինտէն մէրգումէնին պաշը գանամաղա պաշլար
վէ մէֆթանըն նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ օլտուղու-
նու կէօրիւնիւր :

Շու հալտէ տէլիգանլը խէյֆ վէ տէհչէթին-
տէն տըշարըյա գաշար իսէ տէ , քիմսէյէ պիր շէյ
տէմէղ վէ տէյէմէղ օլտուղունտան , պիթէքրար
իշէրիյէ կիրէր իսէ տէ , դըղըն քէնտինէ սարըլա-
ճաղընտան գօրգարադ տայիմա կէրիտէ տուրուր :

Պիր արալըք նասըլ ըսա ճէսարէթլէնէրէք էլ-
լէրի այագլարը տիթրէճէսինէ դըղըն պաշընը սա-
րըպ վէ գանընը տիյնէնտիրիպ թէտավիսինէ տէ-
վամ իթմէքլէ , պիր իքի կիւն սօնկրա դըղ կէօղ-
լէրինի աշըպ էթրաֆընա պագմաղա պաշլար :

Թասատիւֆ գապիլտէն պէօյլէ չօղ շէյլէր
վուգու պուլուր , չիւնքի , դըղ պիրտէն պիրէ պա-
յըլմըշ օլտուղունտան անլընտան պիր գան ալմագ-
լաղլմ կէլիր իքէն , թաճիլ իտիլէրէք ճանը իւս-

տիւնտէ օլան դըղը էօլմիւշ գըյասը իլէ տէֆն
իթմիշէր իմիշ, խիւլասայի քէլամ պիր դաշ կիւն
կէշէրէք, գըղ տէրունի ույգուտան ույանըր կիպի
քէնտիսինին նասըլ էօիւպտէ օրայա կէլտիկինին
սէպէպլէրինի դայիֆ վէ պի մէճալ հալ իլէ սիվալ
իթմէկէ պաշլար :

Տէլիգանլը վուգուի հալի նաղլ խտիպ, զէ-
վալը գըղճըղաղ թէահիւր վէ թէահճիւպ իլէ տիյ-
նէտիքտէն սօնկրա, շու միտաֆիրխանէյի ալէմօն
պիր միւտտէթ տահա գալմասընա սէպէպ օլան պիղ-
ղաթ քէնտի աշղ վէ սէվտասը օլտուղունու ադնա-
յարագ աշղըր սաորըղընա թէշէքքիւր իթմէկէ
պաշլար : Նիհայէթ իւլ էմր գըղ պիր դաշ կիւն
ղարֆընտա իֆագութ պուլարագ օտանըն իշլնտէ
եաւլաշ եաւլաշ եիւրիւմէկէ պաշլատըղը հալտէ,
քէնտիսինի վալիտէսինին խանէսինէ կէօթիւրմէ-
սինի տէլիգանլըյա նիյաղ իթտիկի սըրոտա, տէ-
լիգանլը ֆըրսալթը աղիմէ աոտ իտէրէք տէրտի
տէրունինի անա պէյան, վէ պունտան սօնկրա իքի-
սի սլիւիքտէ էմրարը վագըթ իթմէյէ արղուսուն-
տա օլտուղունու տէրմէյան իտէր, մէրղումա պու-
նու իշլտինճէ, քէնտիսինի փէնչէի էճէլտէն գուր-
թարմըշ օլան զաթա պու բէճլի օլտուղունու պի-
լէրէք շու թէքլիֆի քէմալը խօշուտիյէթլէ դա-
պուլ խտիպ, միւպարէք պիր սահաթտա նաիէ-
հան օլարագ պիրպիրլէրինի ալըրլար :

Սրտտան պէշ ալթըր այ կէշտիքտէն սօնկրա

պունկար գարը դօճա պիր կիւն տըշարըյա չըգըպ
կէզինտիքլէրի սըրատա , գըզ հիշ տէյիլ իսէ պիր
քէրէ օլտուն խանէլէրի էօնիւնտէն կէչմէք ար-
ղուսունտա օլտուղունու ղէվլինէ պէեան իթտիք-
տէ , մէրգում պունա ըաղը օլուպ , ֆադաթ քէն-
տիլէրինին քիմ օլտուղլարընը փէտէր վէ վալիտէ-
սինէ եաւլաշ եաւլաշ պիլտիրմէսինի թէնպիհ իտէ-
րէք օթարաֆա տօղրու կիտէրլէր : Գըզըն վալի-
տէսի պէր վէչհի միւթատ փէնճիրէնին էօնիւնտէ
օթուրմուշ , վէ գըզընըն հասրէթի իլէ կէօզլէրինտէն
դան եաշ ադմագտա պուլունմուշ օլտուղու հալտէ ,
պիրտէ թըպգը քէնտի գըզընա պէնդէր պիրիսինին
կէլտիկինի կէօրիւնճէ աղլը պաշընտան կիտէրէք
սաչլարընը եօլմաղա պաշլայուպ , կէօզլէրինիտէ ան-
տէն այըրամաղ իտի :

Էլ հասըլ պունկար գաբունուն էօնիւնէ վա-
սըլ օլտուգտա դարընըն արթըք սապրէ մէճալի
դալմայըպ , շու գըզ հէր քիմ օլուր իսէ օլտուն պի-
րաղ իչէրուէ տաւլէթ իտէրէք եազընտան եիւ-
զիւնէ պադմաղլէ գըզըմըն հասրէթինի ալայըմ
տէյէրէք խանէսինէ տաւլէթ իթտի :

Պունկար շու տաւլէթի գապուլ իտէրէք եօդա-
րընա չըգըպ օթուրտուգտա , վալիտէսի , գըզընըն
եանընա կէլէրէք տիպաթլէ եիւզիւնէ պադար , վէ
քէնտի գըզընը թանըր իսէտէ , էօլմիւշ օլան ա-
տէմին տիրիլմէղ օլտուղունուտա պիլտիկինտէն
շու վուգուաթը ղարիպէյէ պիր մանէա վէրէմէյէ-

ընք շաշըրըր , կէօղ և աշխարը գուրուր , վէ քէն-
տիսինի օտա գափուսունտան տը շարույա աթարաք
«նէրէտէն իտի.քի շունլար կէօղումէ իլիշտի» տէյու
պաղըրըր , վէ նիհայէթ էվին իշինտէ պուլունան-
լարըն ճիւմլէսի ալթիւսթ օյարադ , մէրգուժանըն
չըգըպ կիթմէլէրի իշին իշարէթլէր օլունուպ , ֆա-
գաթ վալիտէսի պիր տիւրլիւ այրըրլամայուպ , մէ-
լիւ մէլիւ մահսուն եիւղիւնտէն եօգարը պագա գալ-
տըղը հալտէ , քէրիմէսի արթըգ շու հալէ թէ-
համիւլ իտէմէյէրէք վալիտէսինին գուճաղընա ա-
թըլտը , վա՛յ վալիտէճիյիմ , ոլէն սէնին էօլմիւշ զանն
իթտիկին էվլատընըմ տէմէսի իլէ , վալիտէսի պա-
յըլըպ եէրէ սէրիլտի : Հէր նասըլըսա էնվայի էճղա-
լէրէ ազըլը պաշընա կէթիւրիլիպ , վուգուի հալի
թէմամի իլէ քէնտիսինէ նադլ վէ հիգեայէ օլուն-
տու : Զէվալը վալիտէ , տամատընա պինլէրճէ թէ-
շէքքիւր իտիպ , եէնիտէն տիւյիւն թութուլմասը-
նը էմը իթտի , վէ պէօյլէլիքլէ սէֆայի խաթըրլէ
էօմիւր սիւրտիւրտիւլէր :

Աէօրտիւն մի օ՛ղլում , տէտի տէվրիշ , էմրարը
վագըթ իշին էվայիլտէ սէօյլէնիլէն մէսէլլէրի պիլէ
Մահիր պէյի գանտըրմադ իշին միւտահինլէր էլլէ-
րինտէ ալէթ իթմիւշլէր իտի :

Պիր ատէմ հէր նէգատար ազըլըլը օլմուշ օլ-
սա , սէօյլէնիլէն շէյլէր հագդընտա , պէլգի շու
շէօյլէ օլուր տէյու ինանմամասը թապիի տիր . ա-
լէլիսուսուս օնա պէնղէր պաղը շէհատէթլէր տախի

կէօստէրիլտիկի հալտէ , շախտը մէրդուժ պիլտի-
կինի շաշըրուպ , քէնտի պահսընտա եանկլըշ օլ-
տուղունու իզլար իլէ , դարշըսընտաքինէ հագ-
վէրիւ :

Պու պապտէ պիչարէ Մահիր պէյ , նէ եափ-
սըն քի զաթէն աշգ վէ ալագա իլէ սէրղօշ օլտու-
ղու հալտէ , շիմտի տէ պիր թարաֆտան իշրէթ ,
տիկէր թարաֆտան միւտանհինէր իլէ սէօհպէթ
իթմէսի զէհնինէ քեամիլէն փերուշանիյէթ կէթիր-
միշ , Վ վէ շու քեազիպ վէ միւրթէքիպ միւտահին-
լէրին գօրգուսունտան , զէվալլը տօղրուլուգ Մահիր
պէյտէն գաշմագ տան պաշգա չարէ պուլմամըշ տըր :

Սէն շիմտի օղլում , իլավէ էթտի տէվ-
լիշ , պու միւտահինէր պահսընը պու գատար ու-
ղաթտըղըմա իհթիմալ տըր թէաաճիւպ իտէրսին ,
անճագ պու գատար թաֆսիլաթըմըն սէպէպի վար
տըր : Զիւնքի ալէմոնէ եալան գատար միւղիր պիր
շէյ օլմատըղը հալտէ , միւտահինէր իսէ սլու եա-
լանճըլըղըն ավօգաթը տըրլար : Պունլար օլմամըշ
օլսա էն ճահիլ պիր ատէմին տախի տօղրույու կէօ-
րէպիլէճէյի տէրքեար տըր , ֆագաթ միւտահին-
լէր տօղրուլուղուն եիւզիւնէ էօյլէ գալըն փերտէ
շէքմիչէրտիր քի , էն ագըլ վէ տուրէնտիշ պիր ա-
տէմին տախի կէօրէպիլմէսի միւմքիւն օլմագ : Ու-
մարըմքի պիչարէ Մահիր պէյի թագալիհ իթմէգ-
պին : Մահիր պէյին թագալիհ օլունաճագ հալի եա-
լընըղ տօղրուլուղու նասիհաթ իտէն սատըղ տօն

Թուճա ինանմամաւր տըր :

Իշոէ պու ճիհէթլէ պաշընա պին տիւրլու պէ-
լա կէթիրմէյէ սէպէպ օլմուշ տուր :

Պունլարըն պէօյլէճէ պիր միւտտէթ տահա
մէյխանէտէ էյլէնիպ Մահիր պէյտէն պէշէր օնար
ալթուն սըղտըրտըգտան սօնկրայ, հէրքէս իշինէ
կիթտի :

Պիր արալըգ միւտահինէր պիր դահվէխանէ-
տէ պիրլէշէրէք իշէրինտէն պիրիտի քէլամէ պէտ իլէ
« էյ արգատաշար, զաննըմ Մահիր պէյին սէր-
վէթի տիպ սուլարընը պուլտու կիպի աղնարըմ,
եաւլաշ եաւլաշ քէնտիսինտէն այրըլմագ լազըմտըր:
Չիւնքի ալեաղա իթտիկի գըղ հագգընաա շիմտի-
յէ գատար դուրուլան տուզագ վէ օյունլարըն հիչ
պիրի լիաթլագ վէրմէտի իսէտէ, պունտան սօնկրա
վէրէճէկի իշթիմալտէն օլտուղունտան եագայը էլէ
վէրմէքսիզին քէնտիսինի թէրք իթսէք ֆէնա օլ-
մագ » տէմէսի եիւզէրինէ, ճիւմլէսի եէք տիւ վէ
եէք զէպան » էվվէթ, փէք կիւզէլ պույուրտու-
նուզ » տէյէրէք, օ կիւնտէն սօնկրա Մահիր պէյին
տավէթինէ իճապ իթմէմէք, վէ կէօրիւշմէմէք
եիւզրէ գարար վէրտիլէր :

Տիկէր թարափտան զէվալը Մահիր պէյ, բու-
յատա ալթիւն կէօրիւպ, ույանտըգտա էլլէրինի
ուղատան շաշգըն կիպի, պիր տիւզիւյէ Բուզիյէ
խանըմըն գալիուտու էօնիւնտէն կէշէրէք, աշգ վէ
սէվտասընտան զէրրէ գատար խապէրի օլմանան

հէր պիր հալ վէ հարեքէթինէ քէնտի կէօյնիւնճէ մանեալար վերիպ, մէսէլէ, Բուդիյէ պիր արալըդ սօդաղա պաղար իսէ կէօղիւնիւ պէնտէն այրըմա-յօր տէր իտի : Մէրդում Մահիր պէյ շու խէյալի էվհամ իլէ վաղըթ կէչիրտիկի, վէ եինէ պիր կիւն գաբունուն էօնիւնտէն կէչտիկի սըրատա թէսատիւֆ պուեա, ուշագ գաբույու աչարագ պիր մահալէ կիտէճէք օլան պէօյիւնէք պիր սանտըդ իշուն պի-րիսի արատըղընտան, Մահիր պէյի օրատա կէօր-մէսի իլէ, պու մագուլէ պիր խըտմէթ արայօր գըյաս իտերէք պու իշի քէնտիսինէ պիլտիրտի,

Մահիր պէյ իսէ օ կիւն Բուդիյէյի փէնճիրէ-նին էօնիւնտէ կէօրմէմիշ, վէ արդատաչարըն նա-սիհաթը իւղրէ, պէօյլէ պիր ֆըրսանթ տիւշտիւք տէ ֆէվթ իթմէյէճէկի զաթէն գարարլաշմըշ օլ-տուղունտան, Բուդիյէ խանըմը սանտըդ տէրունին-տէ տիր գըյասը իլէ, փաղարլըք մաղարլըք իթմէք-սիղին «էվէթ կէօթիւրիւրիւմ» վէ սանտըղը օմու-ղունա վուրտուղու կիպի քէնտի խանէսինէ կէօ-թիւրմէսի պիր օլտու, ուշագ օ արալըդ չանթա-սընը ալմագ իւղրէ օտայա կիրիպ չըգտըղը հալտէ, սանտըղը վէ առամը ճնտա պուլամատըղընտան, օ թարաֆա պու թարաֆա գօշարագ սիլալ իթտիք-տէ ալտըղը խապերէ կէօրէ Մահիր պէյին խանէ-սինէ կիթմէյէ պաշլատը, ուշագ սանտըղը արա-մագտա օլտուն, պէրի թարաֆտա Մահիր պէյ սանտըղը պիր թագրիպ խանէսինէ սօդուպ, մահ-

պոպէսինի իշխնտէն չըդարմաղ իւմիւտի իլէ աճէ-
լէսինտէն սօգադ գաբուսուհուս պիլէ գափամաղը
ուհուտարադ « ա՛հ պէնիմ սէվիւիւիւ Բուդկյէճի-
յիմ , պէն պու սահաթը կէօրէճէքմի իտիմ » տէ-
յէրէք սանտըղը դըրմաղա չըղըշտը :

Հալպու քի սանտըղըն պիր դաչ թախտասը-
նը սէօքմէքլէ պիր թագըմ խաս շալլար վէ դու-
մաչար , վէ տիւրիւ էնթարիլէր կէօրտիւկիւնէ
միւթէագըպ , դըղըն միւճէրրէթ սանտըղըն ալթըն-
տա պուլունաճադ իւմիւտի իլէ , էշեալէրի պիր
թարաֆա դօյարադ « աֆէրին Բուդկյէմ , ճէհէղինի
պէրապէր ալըպ կէթիրմիշ » տէյու սէվինճինտէն
նէ եափաճաղընը պիլմէղ իտի :

Օ արալըդ ուշադ գափուհուն էօնիւնտէն կէ-
շէրէք քապթ կէլէ պիր իշէրիյէ պաղտըգտա , սան-
տըդ դըրըլմըշ վէ տաղըլմըշ , վէ իշինտէրի ղիյ-
գըյմէթ էշեայի քեամիլէն եէրէ սէրիլմիշ օլտու-
ղունու կէօրմէսի իլէ , հէման իշէրիյէ կիրիւպ պի-
շարէ Մահիր պէյին դօլունտան թուլթտուղու կիպի
« վայ սէն խըսըղ իմիշին , պիղտէ թէմամ սան-
տըդ ինանաճադ տաամ պուլմուշուղ » տէյէրէք
Մահիր պէյի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթտիկինտէն
հապըսա իլղա իթտիրաի :

Մահիր պէյին տօղրու սէօյլէր էհալաղը օ
կիւնլէրտէ մահպուս օլան պիր րէֆիքի իշին քէ-
ֆալէթ իթմէք իւղրէ հիւքիւմէթ տայիւրէսինտէ
պուլունուպ , Մահիր պէյին շու սաաղդ տաամը

համարսխանէնին փէնճիրէսինտէն կէօրտիւկիւ ան,
տէ , պիր թարափա սափուշարադ , շայէտ օ թա-
րափա կէլէճէք օլուր իտէ , էօնիւնէ կէրիլիպ քէն-
տիսինի սիփէր իյլէմէսինի մահպուս արդ առաջա-
ւընա թէնպիհ իյլէտի :

Եյկիտի սօուգ եիւզլիւ տօղրուլուգ տէսի պու-
րատա տէրվիշ պազը ատէմէր «տօղրուլու սէօյլէր
խսէն մազհար իլթիֆաթ օլուրում» գըյաս իտէրլէր:

Պէօյիւք եաղնըչըդ , պագսանա տօղրուլու
սէօյլէյէնին եիւզիւնիւ պիլէ կէօրմէք իսթէմէյօր-
լար , չիւնքի օ մադուլէ եալան վէ հիլլէյէ գափը-
լան ասամլար պիր արալըդ տիւշտիւքլէրի տու-
ղաղըն միւսիպէթ հալինի կէօրտիւքլէյին , տօղրու
սէօղլիւ էհպասպլարընըն եիւզիւն՝ւ կէօրմէկէ ու-
թանրըլար : Հօշ պու հալ իլէ տախ՝ քէնտիլէրինի
ալոտամըշ օլուրլար եա. թօհաֆը շուրաճըքտա տըր
քի , պիր ատէմ հիյլէ վէ տէսիսէյէ գափըլարաք
չուգուրա տիւշտիւքտէն սօնկրա եինէ օ մադուլէ
միւտահին վէ հիյլէքեարլարա ինանաճաղընա շուփ-
հէ եօք տըր :

Շիմաի միւտահինլէր Մահիր պէյտէն շու վու-
գուաթը իշիթսէլէր « տուր ա պիրատէր , պիզ օ
մատտէյիպէսլէմէ գըզտան թաստիք իթտիք , է-
կէրչի էնթարիլէրին ալթընտաքի գալան գումաշը
տախի չըգարընճայա գատար թուլթուլմամըշ օլսա
իտին Բուդիյէ օ գումաշլարըն ալթընտան չըգաճագ
իմիշ , շիմաի իսէ պիշարէ գըզ բուսլայի աէմ օլ-

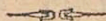
մուշ « տէյէճէքլէրինէ , վէ զէվալը Մահիր պէ-
յի ալտատըպ թաղսիրաթը քէնտի եիւզէրինէ համլ
իթտիրէրէք , ա'հ օնասըլ օլտուտա պէն գալիույու
գալիամաղա ունուլթուում , վէ չիմտի հէմ մալտէն
վէ հէմ տէ գըղտան օլտում » տէյու ահ վէ ֆէր-
եաթ իթտիրէճէքլէրինի շիւփէ՞ մի իտէրսին :

Եսնայի պէշէրին եալանա իգնա օլմասը օլ
գատար թապիի տիր քի պինլէրճէ պէլայէ օղ-
րամըշ իքէն տախի եալանըն գույրուղունու պը-
րագմաղ : Սանա նասիհաթըմ օլտուն օղլում , շու
ֆանի տիւնեատէ կէշինմէք իթէր իսէն տօղրու-
տան այրըլմա : Ֆաղաթ պիրինէ տօղրույու նասի-
հաթ իտէճէկին սըրատա էճղաճըլարըն զէհիրի
իհթիրաղ իլէ սաթտըղլարը կիպի , սէն տախի իհ-
թիրաղ իլէ սէօյլէ , չիւն քի տօղրուլուղ հալայի հա-
վէս էօլտիւրիւճիւ զէհիր օլտուղունտան հէրքէս ան-
տէն նէֆրէթ իթմէքտէ տիր :

Պիղ կէլէլիմեինէ Գաթինանըն մէնղըպէսինէ :

ՕՆ ՍԷՔՐԵՏԻՆՃԻ ԿԻՒՆ

ԱՇԳԱՆ ՏԻՒՇԷՆ ԳՕՃԱ ԳԱՐԸ

Գաթինանըն իւչ օթուղպիր եաշընա գատեմ
պաստըղը վաղըթտա քէնտիսինի պիր նէվճիվան
վէ տիւպեր գըղ եէրինէ գոյարագ շու տէրէճէ
սիւս վէ ղիյնէթէ տիւշմէսի մութլագա սէպէպսիղ
տէյիլ իտի : Էվվէթ սէպէպսիղ տէյիլ իտի տէրիմ,
չիւնքի նաղլ իտէճէյիմ հիքէայէտէն հագըղաթի
հալի սէնտէ աղնայաճագսըն :

Գաթինանըն օթուրտուղու խանէ գարուսու
գարշըսընտա թահթափէրտէ իլէ իհաթա իտիլմիշ
ուֆագ պիր պախչէ գարու վէ պախչէնին պիր
քէօշէսինտէ գարուսու տիկէր պիր սօղաղա աշը-
լուր քիւչիւք պիր էվ օլուպ, արատա պիր տէֆա
գօլթուք տէյնէկլէրինէ աայանմըշ, պիր այաղը
թութմաղ, իւսթիւ պաշը փէրուշան, պաշընտա եաղ-
լը պիր շափգա իլէ եաշընա պիր ատեմ, վէ պիր
տէ հավլիտէ չամաշըրճը քէօր պիր գարը կէօրիւն-
տիւկիւ կիպի, Գաթինանըն գափուսուճա գարշու-
օլան թահտա գարու էօնիւնտէ տախի էքսէրի
կէնճ վէ սիւսլու պիր գըղըն տուրմասը կէօրիւ-

նիւր խաի : Պունլար Խժալիա էհալիսինտէն ղայէթ
լէ Փաղըր քիմէլէր օլտուղու ճիհէթլէ , դըզըն
փէտէրի քէօթրիւմ հալի իլէ պիր իշէ եարամա-
տըղընտան իխթիյար վախտէսի շամաշըրճըլըզլա
պունլարը կէջինտիրիր խաի :

Մէրդումա գըզ Պիանդա թէսմիէ օլունուպ
գար կիսի պէյազ վէ այլն ծն տէօրտիւ կիպի տի-
յիրմի շէհրէլի օլտուղունտան , հէրքէս թարաֆըն-
տան սէվիլմէյէ շայէսթէ տէսէմ ճայիզ տիր :

Ֆիլ վաղը Էվրօիա էհալիսինտէ եէօյլէ ալէս
սէվիլէ տիւպէր չըգմաղ ամմա մէրգումա Պիանդա
Խոտանպօլտա աօղուպ պէօյումիւշ օլտուղունտան
մը , պիլմէմ նէտէն , սայըլըր կիւղէլլէրտէն օլ-
տուղու ինքեար օլունմազ :

Իշթէ պուտա ծէնապը Հադդըն պիր ճիւլէ, ի
մախսուտէսիտիրքի , էպնայի պէշէրէ իհսան պույ-
ըուլան հէր տիւրլիւ ազլ վէ տիրայէթ վէ հէր նէ-
վի հիւնէր վէ մարիֆէթ շար իդթար ճիհանէ եա-
եըլուպ , կիւղէլլէք իսէ հաղըթի Ստէմին խաւք
օլտուղու մահէլին ճիւլարլտըրնտա դալմըլ տըր :
Զիւնքի Էվրօիա վէ Սմէրիդա էհալիսի էքսէրի
ղայիֆ , սաչ սագալ վէ դաշըհնկիլէրի պիրպիրինէ
ույմազ , եիւղէլլի պաշէա , վէ կէօղէրի պաշգա
պիր հալտէ , իսիլասայի քէլամ շէհատէթի ամմէ
իլէ չիւքին ատէմլէր տիր տէյու պիլիրիլ :

Աֆրիդա գըլթասընտա իսէ պիր թագըմ սի-
եահ , վէ եախօու մէլէզ ատէմլէր միւշահէտէ օ-

լունտուղու կիպի, Ջին վէ Ճարօն իզլէմինտէ տա-
խի գօլու պէլի էյրի, սըրթը դանպուր, եիւզիւ
ուզուն, անլարը սիվրի վէ կէօզլէրի շուգուր ին-
սանլար կէօրիւրիւզ, եալընըզ Աիւրճիւստան Ձեր-
քէզիսթան, Երմէնիսթան վէ օլ ճիվար էհայիլէ-
րինտէն պաշլսյարադ Ասիա գըթասընըն Ագ տէ-
նիզ գըյըլարընա դատար թէքմիլ կիւզէլ միւշա-
հիտէ իյլէրիզ: Աագաա պիր մըդտար կիւզէլլէրտէ
Ագ տէնիզ ատալարընտա պուլունտուղու տէրքէար
սըր: Թապիաթըն պու կիպի սըր վէ հիքմէթի քիմ
պիլիր նէ սէպէպլէրտէն տօլայը նէշէթ իթմիշտիր:

Պիանդայը ունտթմայարադ կէլէլիմ էսկի
մէնզըպէմիզէ: Պունլար զաթէն փէք Փադըր քիմ-
սէլէր օլուպ, տիլպէր Պիանդա իտէ պաշկա գըզ-
լտըն առէթի օլան մալիլիւլէալար կիպի տիւրիւ
միւթատլեա տա պուլունարադ, գուրու էթմէք
եէրինէ նէ զաման նէֆիս թաամլէր եէյէճէկինի,
վէ քէօհնէ էլպիտէյի նէ վադըթ իսթիւնտէն ա-
թըպ տա ադըր, պահալը վէ սիւտիւ ֆիստանլար
իզսա իտէճէկինի տիւշիւնիւր իտի, հալ պու քի
թէճէլի եալէր օլմաորդճա զանն իտէրսին քի
կիւզէլլէք փարա իթմէհօլ:

Իշտէ Պիանդա շու հալ իլէ վադըթ կէշիրէ-
րէք պիր միւտտէթ ոսնկրա Պարլօ իսթինտէ պիր
դօստուրաճը տէլիշանլը իլէ իւլֆէթ փէյտա իտէ-
պիլիր, մէրդում Պարլօ եազըլըգլը վէ տիլպէր պիր
տաէմ իտի իտէ տէ Պիանդ անըն տըլու իյլէտիկի

խաստէլէրտէն մահրում իտի :

Պիանդա քէնտի վիտէրի խանէսինտէ կէչին-
մէքտէն տահա էյու պիր հալտէ կէչինտիրէպիլէ-
ճէկի իւմիւտինտէօլունուպ, ֆադաթ մէրդում Վարլօ
պիր էսնաֆ վարչասը օլտուղունտան իքիսինին պիր
եօլա չըգաճաղը իշթիհպահտէն վարէսթա տըր ,
եինէ պու ճիւմլէ մէրդումա Պիանդա դաբուտան
վիէնճէրէտէն Վարլօ իլէ պիր դաչ քէրէ կէօրիւ-
շիւպ գօնուշտուքտա տօղրուսու մէրդումա Պիան-
դա սէվկիւլիւսիւ տէլիդանլը հադդընտա հիսս
իթտիկի աշգ վէ ալեագա ղէնկինլիք արղուսունու
ունութտուրուպ , կէօյնիւնիւ պիւսպիւթիւն ծնա
վէրտիրտտի :

Հալ պուքի շու տէլիդանլը իլէ քէնտի խա-
նէլէրինտէ կէօրիւշէպիլմէք իշին պիր ֆըրսանթ
պուլամամասը տէրտի տէրունինի թէգեիտ իյլէ-
տիկինտէն , քէյֆիյէթի հալի վիտէր վէ մատէրի-
նէ պիւտիրմէկէ մէճպուր օլուպ ֆադաթ քէնտի-
սինին տիւպէրլէրի ճիհէթլէ վալիտէյնի պունու ղէն-
կինճէ պիր եէրէ եէրլէշտիրմէք , վէ քէնտիլէրտէ
սայէսինտէ սէֆայի հալ իլէ եաշայապիլմէք ար-
ղուսունտա օլտուքլարընը պիւտիկինէ , վէ գօն-
տուրաճը Վարլօ իսէ անճադ քէնտի ֆամիլեասընը
կէչինտիրէպիլիւր պիր էսնաֆ վարչասը օլտուղուն-
տան , վալիտէյնին պու հալէ բաղը օլմայաճաղլա-
ընը թէֆէրրիս իյլէտիկինէ պինաէն , վուգուի հա-
լի իֆաստէյի պիր վէչիլէ ճէսարէթ իտէմէղ իտի :

Հալսուքի պէօյէ դարուտան վինճ'րէտէն
կէօրիւշէպիլմէքլէ մագսէտ հասըլ օլամատըղը պի-
լէրէք սապր վէ սիւքիւթտէն պաշգա չարէ պու-
լամագ իտի :

Մէրգում Պիանդա, Քաթինա տէտիկիմիդ
իւշ օթուղպիր եաշընտաքի դօմշու դարընըն ախ-
լեագ վէ էթվարընը ախէրլէրի կիպի քէնտիսի տա-
խի պիլտիկինտէն, շէօյէ պիր իսթիարէ հալինտէ
քէնտիսինի սիւս վէ զիյնէթէ վէրտիկինի թէա-
ճիւպ իտերէք, նիհայէթ Քարլօ իլէ պիլ իսթի-
շարէ իլի պաշգա պիր դալըպա տէօքմէկէ թէշէպ-
պիւս իտիպ, օ կիւնտէն պէտ իլէ Քաթինա իլէ
տահա պիր սըղըճա իւլֆէթէ պաշլատը :

Վէ նիհայէթ պիր կիւն մէրգումայը եալը-
նըղճա եագալայուպ, « ա'հ ճիյեր քէօշէմ դօ-
դօնա Քաթինա, սանա էօյլէ պիր շէյ սէօյլէյէ-
ճէկիմքի պանա աօլա եագըշմաղ իսէ տէ, նէ
եալիայըմ տէլիգանլընըն ըիֆասընա ապյանամա-
եարագ իֆատէյէ պօրճլու օլտում » :

Քաթինա, տէլիգանլը լաղըրտըսը իշիթտիկի
կիպի պէնզի դըղարըպ պօղարըպ, էլի այաղը
տիթիրէյէրէք «աման, ճանըմ Պիանդա, չապուդ
սէօյլէ «տէյու իպրամ իթտիկի սըրատա, Պիանդա
քէլամա պաշլար կիպի «ճանըմ, շէյ... հանը շու
շէյ եօօգմու... ա'հ պէն տէ պիլմէմ'նաօըլ սէօյ-
լէյիմ... աման նաօըլտա աճըտըմ... սանըրսըն
քի սէօյլէյէմէյէճէկիմ, պէօյլէ իշ հաղդընտա

լազըրտը աչխալ նէ միշկիւլ իմիշ՝ Եօլլու քէսիք
քէսիք սէօլլէրինէ Գաթինա տայանամայարադ « ա-
ման սէնտէ , ճանրմ Պիանգա , չու սէօլլէյէմէտի-
կին շէյ սադըն պանաւ լիր աշըդ փէյտահ իթմիշ
օ՞լմայարն » :

— Էլէթ էֆէնտիմ , թըպդը պույալրու-
ղունուղ կիպի, հէլէ թէշէքքիւր իթտիրմէկ տէրու-
տէն գուրթարտընըղ , էն պէօլլաք կիւճիւք շու
աշդ քէլէմէսինտէ իքէն սիզին հիսս վէ իտրաքիթ-
մէնիզլէ պիրպիրիմիզին էֆքեարընը աղնատըք :

— Աման , ճանրմ Պիանգա , սէօլլէ պաղա-
լըմ , պանա աշըդ օլան տէլիզանըլը քիմտիր վէ
նէ իստէր :

— Էֆէնտիմ , էօլլէ պիր սէլիգանըլը տըր քի
սիզին հիւտնիւ ճէմալլինիզի թասմիրի դատ իշխտէ-
րէք դալըլպ պուրայա կէլմիշ , քէնտիսի օրատա
միլօրտ զտտէ օլտուղու հալտէ , օլանճա վարի-
յէթինի Եօլտա սէնին աշդ վէ սէվտան ուղուրունա
թէլէֆ իտիպ պիթիրտիկինտէն , շիմտի քի հալտէ
ֆագըր պիր հալտէ պուլունմուշ տուր :

— Պանա վարիյէթին նէ՞ իքթիղասը վար ,
քէնտիսի կէնճ վէ կիւզէ՞լ մի տիր , անը սէօլլէ ,

— Աէնճ վէ կիւզէլ տիմէքտէ սէ՞օղմիւ , տէ-
րէճէսիզ կիւզէլլիքտէն պաշգա , սիննիտէ անճադ
օն սէքիզինտէ վար տըր :

— Օ՛լա , կէլ քէֆիմ կէլ , թէմամ պէնիմ իս-
տէտիյիմ կիպի ֆագաթ նա՞սլլ օլտու տա սէն պու

տէլիզանլըյը թանըյապիլտին :

— Պու առէմին պիրգաչ կիւն պիզիմ պախւ չէնին էօնիւնտէ տօլաշտըղընը էվվէլ էմիրտէ պէնիմ իչին տօլաշըյօր պիր չափկըն զանն իտէրէք պիր ախշամ՝ «սէն քիմսին, վէ պու վագըլթ նէ տօլաշըյօրսուն տէյու սիվալ իթտիքատէ՝ աֆ իտէրսին գըզգարընտաշըմ, զաթընըզ տախի կէնճ պիր գըզ օլտուղունուզտան, գապիլ տիր ալեագա տէնիլէն չէյին հալինտէն աղնարսընըզ, շու գարշըքի խանէտէ օլան նէվճիվան գըզ եախօտ գարը նէ օլտուղունու պիլմէմ, ֆագալթ կիւզէլլիյին վաուվընը Ամրէիգատա իչիտէրէք գուլագտան աշըգ օլուպ պուրայա կէլտիմ, ա՛հ, նէ եափաճաղըմը պէնտէ պիլմէմ, տէյուպ տէ աղլամաղա պաշլա՝ մասըն մը :

— Էյ, սօնկրա :

— Շու տէլիգանլընըն հալինի պիր էյի աղնամագ իչին էվվէլ էմիրտէ գըզտըր տէտիմ :

— Փէք էյի տէմիշսին, աֆէրին Պիանգա, սայքի գըզ տէյիլիսէմ տէ գըզ կիպի պիր շէյիմ, պէն շու գարա պախտըմա նէ սէօյլէյիմքի շու հալիմտէ իխթիյար գօճայա տուշտում, օ տէյիլ ամմա, սիզին պու ճէվասլընըզա գարշըլըք Գարլօ նէ սէօյլէտի :

— Նէ սէօյլէյէճէք, պիր թագըմ ա՛հ վա՛հ իթտիքտէն սօնկրա քէլամէ պաշլայըպ «պէն նիճէ սէնէ մէմլէքէթիմտէ էսիր ֆէրաշ օլուպ, Էնվայի

մուսլիմէն իֆազաթ պուրամա ուղղը մը հէքիմէր
կէօրէրէք նիհայէթ կիպլի պիր սէվտայա տիւշմիւշ
օլտուղունմա դարար վէրտիւէր , ֆիւ վադը իշ թըպ-
դը սէօյլէտիքլէրի կիպլի իտի , չիւնքի Քաթինանըն
թասովիրիւնի Ամէրիգատա պիր ֆօթօկրաֆճը տիւ-
քեանընտա կէօրէրէք , վէ մէտհինի իշիտէրէք ա-
շըդ օլմուշում » տէտի :

— Պու նէ կիւղէլ թէսատիւֆ, ճանըմ Պիան-
դա , կէօյա պուրատա աշդ վէ սէվտամ ուղրուն-
տա եանըպ եագըլան տէլիգանլըլար էլ վիրմէյօր
կիպլի թասովիրիւ տախի տիւնեանըն տէօրթ թա-
րաֆընա տօլաշմաղա պաշլամըշ : Էյ սօնկրա :

— Սօնկրասը իշթէ պէօյլէ , դէվալլը տէլի-
գանլը՝ արթըք Ամէրիգատա տուրամայարադ ,
կէօղիւնէ նէ եօլուն ուղադլըղը վէ նէտէ պահըր
մուհապպէթին տալղալարը կէօրիւնիւպ , եօլու
թութտուղու կիպլի պուրայա կէլմիշ , ա՛հ ճանըմ
դօգօնա Քաթինա , դէվալլը տէլիգանլը շունլարը
նագլ իթտիկի վադըթ պիր քէրէ հալինի կէօրմէ-
լիսին , կէօղիւնիւն եաշընը տիյնէթտիրմէք միւմքին
օլմայօր :

— Վա՛հ , վա՛հ , վա՛հ , փէք աճըտըմ , էօյ-
լէ օլուր , աշըղլըդ փէք զօր տէրտ տիր պիլիւրիւմ :

— Էվլէթ , պիշարէ տէլիգանլը , հէլնէ գա-
տար Իսթանպօլա կէլմիշ իտէտէ միւպտէթի օլ-
տուղունտան , իւշ աշաղը պէշ եօգարը կէղէր ի-
քէն սիզի փէնճիրէտէ կէօրմիւշ , վէ արթըք

այս սօգաղը թէրք իտեմէ յուպ, նիհայէթ գըզ
օլտուղունուղու խապէրի պէնտէն ալտըղը կի-
պի էլիմէ ալաղըմա սարըլըպ, աչգ վէ ալեադա-
սընը սիզէ պէյան իթմէմի, վէ քէնտինիզէ օլուր եա-
խօտ օլմազ օլտուղունու սիվալ էյլէմէմի բէճա իթ-
տի, մէրգուժուն շունճա նիյազ վէ իսթիրհամընտ
տայանամայարագ փօւգուր հալի սիզէ իֆատէյէ
մէճպուր օլտուժ, պիլմէմ քի նէ ճէվապ վիրէ-
ճէքսինիզ .

— Մէմնուն օլտուժ, Պլանգա. ֆադաթ
Պաթինանըն սաչընըն թէլինտէն զիյատէ իսթէյէն-
լէր օլտուտա, օ հիչ օրալարտա օլմատը տի՞մէտինմի:

— Է՛յ վահ, էլթէ պունու ունութտուժ,
ֆադաթ էլին հազըգաթը շու տուրքի, Պարլօ սիզի
իսթէյօր, էկէր սիզտէ օնու իսթէրիսէնիզ պանա
սէօյլէյինիզ քի քէնտիսինէ խապէր վէրէյիմ :

— Իսթէրիմ, վէ մէմնունէն դապուլ իտէ-
րիմ, ամմա պիրազ նազ իթմէք, վէ աչըգըմ օ-
լան զաթը եագըպ եանտըրմաք զաննըմ կիւզէլլի-
կիմին շանընտանտըր :

— Աիւզէլ ամմա, սէնին իսթէյարը նէ՞ եա-
փաճադսըն, այնըմըզճա իքի գօճա ալմազ օլմազ
զանն իտէրիմ :

— Ատամ սէնտէ, պուտա տիւղիւնէճէք պիր
շէ՞յ մի, պիղիմ պունադ հէրիֆին ախշամա սապա-
հա ախրէթէ եօլճու օլտապընտ չիւփհէ՞ մի ի-
տէրսին, վադաա գօճամ՝ էօլմէյինճէ շու տէլի-

դանլըյը ալամազ իսէմտէ , վարսըն հազըրտա պու-
լունսուն , ալաֆըրանկա ուսուլինճէ սէնին գօճա տէ-
տիկին ուշագ մագամընտա օլուպ , պիրինէ եօլ
վէրմէքսիպին տիկէրի հազըրլամագ լազըմ տըր ,
էլ վէրմէ՞զմի արթըք շու պունագ հէրիֆին
էլինտէն չէքտիկիմ , սէն օրալարընը տիւչիւնմէ ,
պէն եափաճաղըմը պիլիրիմ չիմտիլէք շու օն լիրայը
ալտա Գարլօյը կէօրտիւկինտէ , սէօյլէ քի եարըն
փէնճիրէնին էօնիւնտէ օթուրաճաղըմ , պուրա-
տան կէչտիկի հալտէ էկէր կէօրիւպ պէյէնիրսէմ
ալըրըմ :

Պիանդա օն լիրայը կէօրտիւկիւ կիպի տէրէ-
ճէսիզմէմնուն օլտու իսէտէ , շու ազչէլէրէ
պիրթագըմ եալան սէօյլէմէքտէ օլտուղու իչին գալ-
պի ըահաթ տէյիլ իտի , չիւնքի մէրգուամանըն շու
հալտէ պու իչի ազչէ իչին օլմայուպ , միւճէրրէթ
սէվտիկի տէլիգանլը իլէ սէրպէսթճէ կէօրիւչէպիւ-
մէք իւզրէ պիր մահէլ թէտարիք իթմէք նիյէթին-
տէն իպարէթ իտի :

Մէրգումա Պիանդա օ կիւն քի վուգուաթը
թէմամի իլէ Գարլօյա նաղլ վէ հիքեայէ իյլէտիկի
սըրատա , օն լիրա քէյֆիյէթինին զամիրինէ տօ-
գունտուղունու , վէ եալան սէօյլէտիկի իչին գալ-
պի ըահաթ իթմէտիկինի տախի իլավէ իթտիքտէ ,
չէօյլէ ֆաղըր պիր գըզըն ազչէ թամարնտա օլմա-
տըղընը Գարլօ թահսին իտէրէք , վէ պինլէրճէ ա-
ֆէրին օգույարագ շու վէճչէ իլավէյէ մէղալ իյլէտի :

Ի վիճակի, ավելի և և Պիանգամ, եալան վէ թա-
մահ փէք մէղմուամ պիր շէյ տիր, ֆագաթ սիզին
եալանլարընըղ ախէրինէ պիր քէմլիք իթմէք իչին
օլմայըպ, պիրլէշմիշ օլան իքի կէօնլըլէրին սէր-
պէսթճէ կէօրիւշէպիւմէսի ճիհէթինտէ իսթինատա
տըր, խուսուսուս իլէ սէնին եալանլարընա ինանմըշ
օլան շու տօգսան եաշընտա տիվանէ դարընըն աշգ-
վէ սէվտասը զաթէն եալան օլտուղունտան, շու
տիւղմէ լագըրտընըղ իլէ ծնա ֆէնալըղ իթմիշ սա-
յըլամագսընըղ: Պաթինա քէնտիսինի կէնճ պիր
դըղ եէրինէ գօյարագ, պէօյլէ աշգ վէ ալեագա
իլլէրինէ գարըշտըղճա մէրգուամայը տիվանէ նա-
ղարը իլէ պագմագտան պաշգա պիր շէյ եաիւ-
լամագ, օ պու հալ իլէ զաթէն քէնտիսինի ալտաթ-
մագտա օլտուղունտան, պիր ախէրի թարաֆընտան
սլտանմըշ օլմասըտա թագսիրաթ աստ օլունամագ,
վէլհասըլ ֆուգարէյէ պէշ փարա վէրմէք իսթէ-
մէյէն պէօյլէ պունագ պիր գարընըն, աշգ վէ ա-
լեագա ուղըրունտա սարֆ իթտիկի ագչէ իշուն գալ-
պիմ ըահաթ օլմայօր տիմէք պիր նէվի ճիհալէթ
տիր. պիլիյօրում քի եալան սէօյլէմէք փէք ֆէնա
պիր շէյ տիր, ֆագաթ իւշ օթուղ պիրտէ օլան պու
մագուլէ տիվանէ գարըյը ալտաթմագ գատար
սէվապ օլամագ:

— Խայըր, Պարլօ խայըր, պէն պու տէտիքլէ-
րինին հիշպիւրինի եափամամ, պու մագուլէ իրիթ-
քեապաթըն նիհայէթի ըհալէթ վէ նէտամէթտիր:

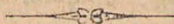
— Պունա բաղը օլումպ, շու գարւտան պիր աղ շէյ սըղտըրմատըղըն հալտէ, թապիաթը իլէ սէնի պըրագածաղըմ :

— Օտա սէնին պիլէճէք իշին տիր, պէն պէօյէ միւղմիւմ վէ մէքրուհ պիր հալտէ պուլունամամ :

Խնանըյօրմըսըն օղլում, տէտի պուրատա տէրվիշ, շու տիրպին իլէ ճիհանը սէյր ու թէմաշա իթտիկիւմ հալտէ, շու գըղ կիպի տօղրույու, վէ սաֆտէրուն պիր գըղ կէօրէմէտիւմ, շու գըղա մալիք օլան տիւնեանըն էն գուվիլէթի ատամլարտան պիրի սայըլաճագ տըր, սէնի կէօրէյիւմ օղլում, էկէր քի էվլէնէճէք օլուր իտէն, պագ քի հէլալ սիւտ էմմիշ պիր գըղ ալասըն, մաաղ Սլլահ պիր ֆէնաեա տիւշէր իտէն, եագայը գուրթարմաք փէք միւշկիւլ տիւր :

— Հա՛ կէրչէք էյի աղլըմա կէլտի, շիմտի եէնի պիր ատէթ չըգմըշ, ծնու նէ եափալըմ, էվլէնէճէք օլան պիր ատէմ գըղըն կիւղէլիկինէ վէ եախօտ ախլեագըր կիւղէլիկինէ սլագ մայարաք փարալը օլմասընա արզու իտիլիյօր, պէն գուլաղըմ իլէ էօյլէ շէյլէր իշիթմիշիւմ քի նէ գատար թարիֆ իթսէմ թէքմիլ իտէմէմ, ֆագաթ պունլար մէնղըպէմիզին խարիճինտէ օլտուղունտան, պիղ եինէ Պաթինանըն հիքեայէսինէ պաշլայալըմ :

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ԿԻՒՆ

ՎԱԳԸԹ ՎԷ ԶԻՄԱՆ ԿԻՒԶԵԼԻ

Մէրգում Գարլօ Գաթինատան շու վէճէ իւն գըրգ էլլի լիրա տաճա սըղտըրմադ իւզըէ Պիւանդայը իսքեաթ իտէմէտիկի հալտէ, անըն պու տէրէճէ սատըղ վէ իսթիգամէթի թաղպիհ վէ թաւիպ իտէրէք, շու թէքլիֆէ բապը օլմազ իսէ քէնտիսինի թէրք իտէճէկինի պէյան իթտի :

Պիանդա տալատընտա իսրար իտիպ, թապիաթը իլէ պիրպիրինտէն այրըլտըքտան սօնկրա, ֆէրտասը կիւն Գաթինանըն տէլիգանլըյը սիվալինէ եալընըզ պիր տէֆա կէլտի, տաճա կէօրէմէտիմ » ճէվապընը վէրէպիլիպ, Գարլօ իսէ պէրի թաքաֆտա Գաթինատան լիրալարը սէօքտիւրմէք իւզըէ չարէ տիւշիւնիւր իտի :

Շու թասալվօւրուն իճրասը, արա եէրտէ պիր գըզ թէսատիւֆինէ միւհթամ օլտուզու պիլէրէք, եինէ օ ճիւլարտա Մարիկօ նամընտա պիր Բում գըզը պուլմասը իլէ շու հալի մէրգումայա պէյան վէ շու ազչէլէրի գօճադարըտան սէօքտիւրմէք իւզըէ քէնտիսինէ եարտըմ իտէր իսէ պէրապէր էվ-

լէնիպ զէֆք վէ սէֆա իլէ էօմիւր կէչիւրէճէքլէրինի
տէրմէյան իյլէտի : Մերգուժա Մարիկօ եալան
սէօյլէմէք , վէ գարշուսունտաքինի գանտըրմաք
մատտէլէրինտէ էօյլէ էրպապ վէ մահիւրէ իտի .քի
չօք տէֆա սէօյլէտիկի եալանլարա քէնտիսինին պի-
լէ ինանմասը կէլիւր , վէ հէր պիր մէրամընը իճ-
րայէ եօլ պուլուր իտի :

Ախլեաղընըն պօղուգլուղու կիպի թասլիւրի
տախի պօղուք եանի քէնտիսի զայէթ սարը վէ
մավի կէօղլիւ օլուպ , սաչլարը սիյահ չէնէսի չէօ-
քիւկ , սիննիտէ օթուղուպուլմուչ , պիր դըպ օլտու-
ղու հալոէ պիրի ալօպաթ վէ տիկէրի թուլումպա-
ճը օլարաք իքի թանէ սէվլիւլիւսիւ վար իտի .քի ,
Գարլօ իլէ իւչ օլտուլար :

Անճադ Մարիկօնուն քեմալը ֆիթնէքեար-
լըք վէ ուսթալըղընտան տօլայը , շու իւչ հէրիֆին
պիրպիրինտէն խապէրի օլմայարապ պաչպա պաչ-
գա Մարիկօ իլէ իւլֆէթ իտէրլէր . վէ շայետ պիր
պիրինէ րասթ կէլսէլէր պիլէ Մարիկօնուն պին
տիւրլիւ եալան վէ տօլտնընա ինանալաք մէսէրէթ
ազիմէ իլէ իչլէրինէ կիտէրլէր իտի :

Գարլօնուն Մարիկօ իլէ գօնուշաուղունու
պիր կիւն թուլունպաճը րասթ կէլիպ , սէպէպի
իւլֆէթլէրինին Մարիկօտան սիւլալ իթտիքաէ հէ-
լէ տուր պազալըմ , թէմամ իսթէտիկիմ կիպի
պիր շաչկըն եազալատըմ , հէրիֆտէ պիր իքի
իւզ փարչա լիւրա վար , սէնի սլըրըմ մալըրըմ տէյէ-

րէք զէվզէկի պիրազ գանաբրտում, պիր ուսթալըքլա շու լիրալարա գաւուշաճաք օլսամ պիր տահա եիւզիւնէ քի՛մ պագար : Իշթէ օ վազըթ սէնինլէ էվլէնիր , վէ բահաթըմըզա պագարըզ : Շայէթ պիր պէլա զուհուր իտէր իսէ պէնի եալընըզ պըրագմազսը՞ն եա , :

Թուլումպաճը պունու իշիթտիկի կիպի մէջնուն օլուպ , շու լիրալարը պիր թագըրիպ սըզտըրմասընը նասիհաթ իթտիքտէն պաշգա իլէրուտէ էկէրչի պիր պէլա զուհուր իտէր իսէ կէճ վագըթ Քարլօնուն արգասընտան կիտէր իքէն գաֆասընա պիր շէյ վուրուպ եէրէ սէրէճէկինի պէյան իտէրէք կիթտի :

Շու սըրատա , ավօգաթ կէլիր իքէն , թուլունպաճընըն Մարիկօ իլէ իւլֆէթինի կէօրմիւշ վէ ճանը սըզըլմըշ օլտուղունտան , պու հալիմէրգումատան սիվալ իթտիքտէ հիշ տիւշիւնմէյէրէք , ա պէնիմ էֆէնտիմ , պու մագուլէ պիր թուլունպաճը իլէ կէօրիւշտիւկիւմ հէմապէս վէ հէմտէ նամուսա տօգունուր օլտուղունու պիլիրիմ , ֆագաթ օ պէնիմ ազըլսըզ գարընտաշըմա նէ սէօլլէյիմ քի՛ , պօշ եէրտէ պաշընա պէլա աչըպ պէնիտէ լիսանէ կէթիրիր : — Նէ՞ վար քի իքի կէօղիւմ , պիր քէտէր մի օլմուշ : — Խայըր , ա պէնիմ շու եարամազ գարտաշըմը պիլիրսին եա . մէկէր պու թուլունպաճը իլէ կէօրիւշիւր իմիշ , սաղլըգլա կէօրիւշմէյէյիտի : պիր կիւն գարընտաշըմ

սէրիսօշ օլուպ, թուլունպաճընըն բարմաղընտան
եիւղիւկիւնիւ ալըպ, քէնտի փարմաղընա թաղ-
մըշ, վէ հէր նասըլթա դայալ իթմիշ, շիմտի թու-
լունպաճընա եիւղիւկիւնիւ, եա դըյմէթի օլան իքի
լիրայը իսթէր, գարտաշըմտատա փարալարըն թէքի
պիլէ եօգ, թուլունպաճը իսէ պանա կէլիպ եա
եիւղիւկիւմիւ, եա եօքտա գարտաշընը պիր պը-
շաքտան չըգարըրըմ տէր, իքի գըլըճըն աբասըն-
տա գալմըշ, վէ նէ եափաճաղըմը շաշըրմըշ օլ-
օլտուղումտան, շէօյլէ օլտու, պէօյլէ կիթտի տէ-
յէրէք թուլունպաճընըն կէօյնիւնիւ էյլէնտիրիյօրում:

Ավօգաթ պու հալի իշիտիննէ տէրէճէսիզ
էսէֆ իտիպ, «վահ էլմադըմ», հիշ սէնին իքի լի-
րա իշիւն թահաը թապէյիզ վէ բինճիտէտէ պու-
լունմաղըլընա պէն րապը օլմըմըլըմ, քէմալը
իքի լիրա տէյիլմի տէյէրէք ճէպինտէն չըգարուպ
իքի լիրա վէրտի, վէ պիր տահա պու մաղուլէ ատամ-
լար իլէ գօնուշմամադընը թէնպիհ իտէրէք կիթտի:

Շու հալի թուլունպաճընըն րէֆիքլէրին-
տէն պիրիսի կէօրիւպ, թուլունպաճըյա խտպէր
վէրմէսի իլէ, թուլունպաճը փիւր աթէշ վէ փիւր
դաղէպ իլէ Մարիկօնտն իւզլէրինէ կէլէրէք իքի
լիրա ալտըղընըն սէպէպինի սօրտուգտա, «ճանըմ»
պիր էհլի բրզ ավօգաթ տըր, էսկիտէն գալմըշ
օլան պիր ալաճաղըմը թահսիլ իտիպ կէթիրտի. ֆա-
գաթ պու սէնտէքի հիտտէթ նէ տիր, պու մու-
տուր պէնի սէփտիկինին էսէրի, եիւրէկիմի էօյլէ

օյնաթտուն քի խառնած օլուպ ետնադ իսէմ չօք
թալէհի պաշտմ վար իմիշ Եօլու ճէվադարնա
թուլումպաճը իսքեաթ օլուպ, ափլար տիլէտիք-
տէն սօնկրա, օ տրալըք կէշմէքտէ օլան պատմաճը-
տան պիր Ֆիստանլըգ պատմա ալմասը իլէ կէօյ-
նիւնիւ էլէ ալտը:

Մարիկօնուն ախլեաղը մէքրուհասը հադդընտա
վէրմիշ օլտուղում շուգատարճըգ մալիւմաթտան,
էլպէթ Պարլօնուն տախի թամահ պէլասը իլէ պէօ-
յիւք պիր պէլայա ուղրայաճաղընը հիսս իտէրսին
տէյու դանն իտէրիմ: Իշթէ Պարլօ իլէ Մարիկօ
պէյնինտէ օլան մուգալէլէ մուհիպինճէ, իրթէսի
կիւն հիյնի միւլադաթտա Պիանդատան նէ սէ-
պէպլէ ալըլարղընը, վէ էվլէրիտէ պունադ Պա-
թինանըն գաբուսու գարշըսընտա օլտուղունու
Պարլօ թէմամի իլէ Մարիկօյա մալիւմաթ վէրտիք-
տէն սօնկրա, Մարիկօ քէլամէ պաշլայըպ, իշթէ
պէօյլէ ադըլըգ դըղար տէյիլմի քի գարշըլա-
րնա չըգան սէնին կիպի էլմաս փարշասը տէլի-
գանլըլարըն թէքլիֆինի գապուլ իթմէյէրէք քէն-
տիլէրինտէն սօվումալարընա սէպէպ օլուրլար, վէ
սէֆալէթտէն գուրթարմաք իթմէյէրէք քէնտի-
լէրի իլէ պէրապէր գարշըլարընա չըգանլարտա սէ-
ֆիլ իթմէք իսթէրլէր, վա՛յ տիվանէ Պիանդա վայ,
խաապէթ օլմուշքի էօյլէ պիր տիվանէ գըղտան այ-
րըլըպ տա խրէկինի պանա աշտըն, սէն շիմտի
պէնաէքի սւտալըլարը պադ. օ Պաթինա տէ-

աիկինն պունտագտան վարաւարը էօյլէ սէօքսիւրէ-
յիմ քի քէնտիսինին պիլէ խապէրի օլմասըն ,
պունտան սօնկրա պիզ ութալըղըմըղ իլէ շու-
փարաւարա գաւուշարագ , կիյիպ գուշանըպ , աթ-
լար վէ ֆայթօնլար իլէ կէզտիկիմիզ սըրատա ,
վարսըն օ տիվանէ գըղլար էսկի պլմանտէն գալմա
սատագաթ վէ իսթիզամէթլէրի սայէսինտէ ֆա-
ղըրըզ իչինտէ էզիլտինլէր վէ դուրու էթմէկէ
հասրէթ չէքսինլէր :

« Պէնիմ պիլտիկիմ շու տուր քի , շիմտիքի
ասիրտէ պիրիսի սէնի տէնիզտէ գուրթարմաք իչին
էլլէրինի ուղաթտըգտա , հէմ շու պէլատէն գուր-
թուլմագ իչին հէրիֆին էլինէ սարըլմալը , վէ հէմ
տէ ճէպլնտէն ալթուն քէսէսինի չարփմաղա չա-
լըչմալը , խուսուսիլլէ շու ասըրուա էրպապ վէ զա-
րիֆ օլան պիր գըղը , քէնտիսինէ օթուղիքի էս-
նաֆտան վէ եէթմիշ իքի պուշուք միշլէթտէն աշ-
նա փէյտա իթմէլի , վէ հէր պիրիսինին կէօյնիւնճէ
տաւլրանըպ , իսթէտիքլէրինի վարասըղճա եափ-
տըրմալը , վէ պիր թաղըմ եալան տօլան իլէ դան-
տըրըպ զէվքինէ պաղմալը , պունլարըն պէօյլէ եափ-
մամանըն իսմինէ , էսկի ստէմլէր տիվանէլիք տի-
մէյիպ տէ , իսթիզամէթ վէ սատագաթ տէմիշ-
լէր իտի : »

Պիչարէ Գարլօնուն կէօզլէրի լիւրաւարըն ընկի
իլէ գամաշմըշ օլտուղունտան , Մարիկօնուն շու
սէօզլէրինտէն օլտուն նէ չիչէք օլտուղունու ֆէրք

խառնէ յէրէք , նիհայէթ թէմամի իլէ թէսլիմիյէթ
կէօսթէրտի :

Կէլէլիմ պիղիմ պուռնադ Քաթինայա :

Կէօզիւնէ պիր կէօզլուկ գոյուպ , վիէնճիրէնին
էօնիւնտէ պիր տիւզիւյէ աշըղը օլան տէլիգանլը-
նըն եօլունու կէօզլէր , վէ սօղադտան հէր կէչէն
տէլիգանլըյա սըգըճա պաղըպ « աճէպա պու-
մու տուր » տէյի , տըգդաթլէ սիւզէր իտի , կէչէն
տէօնէն տէլիգանլըլար իսէ , մէրգումայը օ հալտէ
կէօրէրէք իղհարը նէտամէթի իլէ տէրադապ էօն-
լէրինէ պապտըգլարը սըրատա Մարիկօ գաբույու
չալարադ իչէրիյէ կիրտի :

Քաթինա պունու կէօրմէսի իլէ , քէնտիսի-
նին քիմ օլտուղունու վէ նիչին կէլտիկինիսիվալ
իթտիքտէ , մէրգումա Մարիկօ պիր թաղըմ տիւզ-
մէ տօլապ գըրըշըտըգտան սօնկրա « հէր նէ դա-
տար սիղէ եապանճը պիր դըղ իսէմտէ , աշգ վէ
սէվտանըղ իլէ կէլմիշ օլտուղումտան , միւսաա-
տէնիղ օլուր իսէ պաղը իֆատաթըմ վար տըր ,
տէյէրէք շու վէհճլէ քէլամէ պաչատը :

Ամէրիգատան պուրայա կէլմիշ օլան պիր տէ-
լիգանլընըն սիղէ թաշիգ իթտիկինտէն խապէրինիղ
վար տըր զանն իտէրիմ :

— Էվվէթ , շու գարշըմըղտաքի Իթալեան
գըղը սէօյլէմ իշիստէ , պիր տահա կէօրիւնմէմէսի
միւճիւպի թէհայիւր օլունումուշ տուր :

— Կէօրտիւնի՞ւղ միւ , իշթէ քէնտիսի , գէվա-

ը տէլիգանը սիգի իչին եանըպ թու թու շտուղու-
նու մէրդումայա աչմըշ, վէ շու հալի սիգէ արդ
իյէմէք իչին նիյազ իթմիշ իքէն, մէրդումա վա-
ղարըզը քէնտի թարաֆա աղտարմաղա շըղըշմըշ:

— Հա՛, շիմտի աղնատըմ, պէսպէլլի քէնտիսի
պիր տահա կէլիպ կէօրիւնմէտի քտէն պաշղա, ա-
շըզը սատըղըմըն տախի պուրալարտան կէշմէսինէ
մանի օլմուշ օլմալը:

— Յնա շիւպհէ նէ, ֆաղաթ տէլիգանը օ-
րալարտա՞ մը, ղէվալլընըն կիճէլէրի պիւէ կէօ-
ղիւնէ ույգու կիրմէյէրէք, ա՛հ սէվլիւլիւ Քա-
թինամ, տէյէրէք քէնտիսինի էօլտիւրմէք սըրա-
լարընա կիրմիշտիր:

— Ա՛հ, վա՛հ, վա՛հ, պու նէ խայլինէ դըղ
իմիշ քի տէլիգանընըն շու հալինէ բահմ իթմէ-
միշ, նիհայէթ, ճանըմ Մարիկօ, տէլիգանը նէ
սէօյլէյօր, սաղըն Պիանգայա կէօնիւլէնմիշ օլմատըն:

— Նէ մինասիպէթ էֆէնտիմ, Պիանգանըն
պու եօլտա թէքլիֆինի կէօրիւնճէ կիւղէլ պիր
թէքտիր իտիպ ալմըշ եիւրիւլիւ վէրմիշ:

— Խօշ Պիանգանըն պաղը իֆատաթընտան
աղնամըշ տըմ քի պու տէլիգանըյը էլտէ իթմէ-
կէ չալըշաճադ, շիւնքի այնըմըղ ճա իքի դօճա օ-
ղամաղ տէյիչի, պու տէլիգանըն սէնտէն իսէ պա-
նա տահա մինասիպ տիր տիմէք իսթէմիշ տիր,
հայ տիվանէ, հայ, աճէպա քէնտիսինէ նէ՞ կէօղ
իլէ պաղըլուր վէ նէ՞ տիմէք իսթէյօր:

— Ճանրմ' դօղօնա Գաթիկնա , տուրմուշ պագ նէլէր սէօյլէյօրսուն , իբի գօճա ալմագ օլմադ Թիմէք նէ՞ տէմէք տիր , պիզ անատօլունուն քէօյլիւքլէրինտէ մի՞ եաշայօրուզ , ալաֆրանկա ուսուլինճէ գարըլարա սէրպէսթիյէթ վէրիլէլիտէն պէրու , էրքէքլէրին պիղիմ' եանըմըզտա ուշագ մագուլէսի օլտուղունու պիլմէյօ՞րմու , գապա վագրթ կէշտի , տիվանէ Պիանգա , շիմտի օրթալըք ինճէ տիր հէրքէս չօրապընը ինճէ էօրիւյօր :

— Սահիհսին ա գուղում , լաքին կէլտէ պէօյլէ տիվանէ վէ խայինէ գըզա մէրամ աղնաթ , օտէյիլ ամա , սէվկիւլիւ Գարլօմ' նէ՞ տէյէրէք սիգի պուրայա կէօնտէրտի :

— Նէ՞ տէյէճէք էֆէնտիմ' , զէվալը տէլիգանւլը աշգ վէ ալեադանըզլա տիվանէյէ տէօնէրէք , շու հալինի խաքիւրայինիզէ իֆատէ իթմէք , վէ էմրինիզ օլուր իսէ պու ախշամ պուրայա կէլմէսինէ սիզտէն բուխսաթ թահսիլ իթմէք իչին կէօնտէրտի :

— Պաշ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ' , մէֆուն վէ մէսրուրէն գապուլ իտէր վէ սաաթ իւշ րատտէլէրինտէ թէշրիֆինիզի պէքլէրիմ' տէյէրէք Մարիկօյա օն լիրա վէրտիքտէն սօնկրա եօլա դօյսու , վէ ախշամըն օն իբիսինէ գատար կիւզէլ կիյինուպ գուշանըպ քէնտիսինէ ալեա պիր չէքի տիւզէն վէրտիքտէն , վէ կէնճ գըզարա մախսուս օլան պիր թաղըմ' ալաֆրլանկա օյունճագլարը իլէ քէնտի :

սինէ թէէզվին իյլէտիքտէն սօնկրա , փէնճիրէնին էօ ,
նիւնտէ օթուրուպ , պունլարըն կէլմէսինէ միւնթա ,
զըր խի :

Յիւ վաղը սահաթ թէմամ իւշ պուչուդ օլ-
տուղու հալտէ Գարլօ իլէ Մարիկօ , դօդօնա Գա-
թինա պունաղըն գաբուսու չալարագ իշերիյէ կիր-
տիքլէրինտէ , մէրդումա պունլարը տիւրլիւ իզէթ
վէ իզրամ իլէ գարչըլայըպ , միւղէյին պիր օտայա
տավէթ խէր , վէ տիւրլիւ գըրըլըշ տէօքիւլիւշ
իլէ հալ վէ խաթըր սօրտուղուսըրատա , աշաղ-
տան չանչան տէյի պիր սէս իշիտիլտի , մէկէր Գա-
թինանըն էսիր Փէրաշ օլան զէվճի աշաղքի օտա-
տա եաթմագտա օլուպ , Գաթինանըն աշգ վէ սէվ-
տասը իլէ պաշընտա ազըլ դալմատըղընտան , օ
ախչամ դօճասընըն եէմէկինի կէօթիւրմէկէ ու-
նութտուղու ճիհէթլէ , զէվալը իթթիյարըն սապ-
ըր թիւքէնիպ , նիհայէթ թախտայը վուրարագ իշի
խապէր վէրմէյէ մէճպուր օլմուշ տուր :

Գարլօնուն իսէ շու հալինտէն խապէրի օլա-
տըղընտան , պու նէ սէս , պունէ փաթըրտը տըր ,
տէյու սիվալ իթտիքտէ , Գաթինա պիր թաղըմ
գըզարըպ պօղարըպ նէ՞ օլաճաք , պէնիմ գըս-
դանճ հէրիֆ տիր , պիր այաղը մէզարտա օլտու-
ղու հալտէ էինէ գըսդանճըղը պըրագմազ , զա-
վիպա պիր շէյ սէզտի , տէյէրէք աշաղը ինմէսի իլէ
դօճասընա խիթապէն ապունագ , վէ ա մէզար
գաշղընը տիվանէ հէրիֆ , կիտէճէկին մէզարը պիր

քերէ խաթրընա կէթիր տէ արթըք կիւզէլ ուզ-
մէքտէն , վէ գըսգանճըդտան ֆէրաղաթ կէլ տէ-
մէսինէ գարշըլըդ , պէ գարը նէլէր սէօյլէյօրսըն ,
սայըդլա՛յօրմուսուն , պէն սէնի եէմէկ կէթիրէօրն
տէյի չաղըրտըմ , — Պէլքի պէնի պու լաղըր-
տըլարըն իլէ գանտըրըրսըն , իշթէ սանա լաղըր-
տըմըն գըսասը , սէն պէնի հէր նէ գատար գըս-
գանաճագ օլսան տիյնէմէյէճէյիմ , պէն պու կէնճ
չաղըմը պօշունա կէչիրմէյիպ , պունտան սօնկըա
իստէտիկիմ տէլիգանլը իլէ կէօրիւշէրէք ղէվք վէ
պէֆա իտէճէյիմ :

— Պէ ճանըմ , նէմէ լաղըմ , սէն պէնիմ եէ-
մէկիմի վաղթը իլէ կէթիր տէ եիւզիւնէ պաղան
օլուրսա սէվմէքտէն կէրի տուրմա :

— Կէպէրէսի հէրիֆ , պաղպիր քերէ հըրսընտան
նէլէր սէօյլէյօր , պէնիմ արթըգ չէքէճէք գուտ-
րէթիմ գալմատը , պիլմէմ նէ օլտու տէտիկի սը-
րատա եօգարտա տախի չէօյլէ պիր օյունա պաշ-
լանմըշ տըր :

Գարլօ իլէ Մարիկօ օտանըն տէօրթ թարա-
ֆընը կիւզէլճէ սէյր ու թէմաչա իթտիքտէն սօն-
րա , Գաթինա պունաղընըն լիրալարընը քէօչէտէ
պուլունան սանտըղըն տէրունինտէ գըյաս իտէրէք
Մարիկօ Գարլօյա խիթապէն , աման շու սանտը-
ղը նասըլ գալտըրալըմ , տէտիքտէ , մէրդում
Գարլօ շաշըրարագ իքի կէօղիւմ , քէնախի է-
վին իչինտէ օլտուղու հալտէ հիշ պու օլտճագ

շէյ մի տիր » տէմէսի իւզէրինէ Մարիկօ ֆիստա-
նըն ալթընտան պիր պուչադ չըդարըպ , շու պու-
նադ գարը շու լիրալարը էօյլէտէ էօյլէտէ պիզէ
վէրէճէք տէյիլ մի , իշթէ պու պուչադըն սայէ-
սինտէ պիրաէնճէ վէրիպ դուրթուլուր , նի՛չին պիր
թադըմ աղըղ դօդուսու տիյնէյէլիմ :

Գարլօ շու հալի կէօրիպ իշտինճէ , էլի ա-
յաղը տիթրէմէկէ պսշլայուպ , Պիանդանըն դատր
ու դըյմնթինի թանըյարադ րէֆիդասընըն ատէթա
պիր դաթիլ օլտուղունու պիլտի , վէ փիչման օլ-
տու իսե տէ չի ֆայտէ քի իշ իշաէն կէճիշ իտի :
Պիչարէ Գարլօ թամահ սէվտասը իլէ նէ պէլայա
ուղրասըղընը աղնայարադ «աման ճանըմ Մարիկօ
պու զիւյիւմտէն ֆէրադաթ կէլ , պէն հալեա պիր
թափուդ պիլէ պօղաղլայամամ » ճէվասընը վէրին-
ճէ էօյլէ իսէ շու պունադ գարը կէլմէ քսիզին գալդ
շու սանտըղըն ուճունտան թուլթուպ տըշարույա
չըդարալըմ » տէյու իպրամ իթտի :

— Եկերչի Գարլօ պունա տալի դարշու կէլ-
սէիտի պաշգա պէլա չըդար դօդուսու իլէ , պին
տիւրիւ լանէթ օդույարադ խէյֆ վէ տէհէթլէ
սանտըղըն ուճունա եալիըչըպ նէրտիպանտան աչա-
ղը ինտիլիպ սօդադ դափուսունտան տըշարույա
չըդարմադտա օլտուղընը հալտէ , դօդօնա Գա-
թինա գօճասընըն օտասընտան տըշարույա չըդըպ
սօդադ դարուսու աչըլմըշ , վէ քէնտի աչըդը օ-
լան ատէմին էվի պօշալթմաղա չըդըլմըշ օլտուղու-

Եւսնու կէօրմէք իւն, զապթիյէ եօգ մա տյուէ պաղըրտըղը սըրատա, նէօպէթճի գարաղօլ եէթի- շիպ ի.քիսինի պիրտէն թութտուլար, վէ իւղէրլէ- րինտէ պըչադ տախի պուլունտուղունտան գօլլարը պաղըր հապսա կէօնտէրտիլէր :

Պաթինանըն գաբուսու էօնիւնտէ օլան շու փաթըրթըյը, Պիանգա թախթափէրտէնին արա- ւըղընտան սէյր իտիպ, քէնտի էսկի նիշանըսը Պարլօնուն թամահ սէվտասը իւն շէօյլէ պիր պէ- լայա օղրատըղընը, վէ հայտուտ կիպի գօլլարը պաղըր մահպուսա կէօնտէրիլտիկինէ էսէֆ իտէրտի :

Իշթէ օղլում տէտի, տէտէ տէրվիշ, պէօյ- լէ էյի առամլար հէր նէ գատար պայաղը էսվապ կիյինիպ, հալեա գուրու էթմէկէ պիլէ հասրէթ շէքէրլէր իսէտէ, եալան տօլան իւն կիյինիպ գու- շանան վէ պաղլալա պէօրէկ եէմէք արգուսընտա պուլունան ֆէնա առէմլէրին ուղրատըղլարը մի- սիպէթի գարշուտան սէյր ու թէմաշա իտէրլէր, եալան տէտիքլէրի էօյլէ միւղմիւմպիր շէյ տիր քի պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւն փաթլադ վիրիպ, ինսանք րէղիլ վէ րիւսվայ իտէր :

Շու հիքեայէյի նաղլ իտէր ի.քէն, գա- պիլ տիր սէն տախի Պիանգայը տիվանէ պիր գըղ եէրինէ գօյմուշ իտին, էօյլէ տէյիլ մի : Ֆաղաթ մէրգումանըն շիմտի աղըլէ վէ զէքեա օլտուղունու ֆէքը իթտին զանն իտէրիմ,

— Նալանճըլըղա միւսթէլա օլան պիր աղըլ-

տէ օթուրմագտա օլան քեամիլ ատէմին պիրի շուհայի կէօրիւպ պիր շէյ սէօյլէմէտի իսէ տէ , գօճա գարընըն եէրտէն պիր ալթուն քէսէսի պուլմուշ կիւպի , գուգլայը պըպ ոավուշմասը աճայիպինէ կէլիպ , գարընըն արգասը պօշլամայարագ կիթմէկէ պաշլասը :

Պիր աղ սօնկրա վասի պիր մահէլէ եէթիշիպ գօճա գարընըն գարշըսընա չըգան տօգսանա եագըն իխթիյար պիր ատամա « ճանրմագա , մուհապէթ չարշըսընա նէրէտէն կիտէրլէր » տէյու սիւվալ իթտի :

Իխթիյար պունու իշիտիւճէ պիրաղ տուրուպ տիւշիւնիւպ , վէ պիրաղ տա պըյըգ ալթընտան կիւլիւպ « սիւպհան Սլլահ տահա նէլէր իշիտէճէյիզ , հէր շէյին սաթըլտըղընը պիլիր իտիմ ամմա մուհապէթ սաթըլտըղընը իշիթմէմիշ իտիմ » տէյուպ վէ պիր միւտտէտճիք տահա տիւշիւնիւպ թաշընտըգտան սօնկրա :

— Գատըն սագըն պիր եանկըշըն օլմասըն , պէն Իսթանպօլտա շու սիննէ վասըլ օլտում , ֆադաթ մուհապէթ չարշուտունու իշիթմէտիմ :

— Խայըր ճանրմ եանկըշըմ եօգ սուր , անճագ Իսթանպօլտն միւպթէտի օլտուղումտան գանլի թարաֆտա օլտուղու պիլմէյօրում :

— Պուրասը Իսթանպօլ տըր գուղում , պիրիսի պիլմէզ իսէ պիլիսի պիլիր , ֆադաթ պուսօրտուղուն չարշըտան նէ պլաճագսըն :

— Աիր շէյ ալաճադ տէյիլիմ, ֆադաթ պիլ-տիկիմ պիր դարընըն օրատա էվի վար իմիշ, պա-նա թէնպիհ իթտի քի քէնաիսի կիւզէլ, ասլըն օդ-տան պիր դըղ պուլուր իսէն պանա կէթիր տէյի, պու կիւն էօյլէ պիր շէյ պուլտում, ծնա կէօթիւ-րէճէյիմ տէտիկինին իւզէրինէ իթթայար կիւլմէ-սինի թութամայըպ, դատըն պէն սանա պիր շէյ սէօյլէյիմ մի, պէն նէ էօյլէ շարշը պիլիբիմ, նէտէ էօյլէ եալիմա դըղ թանըրըմ, սէն պունու եէնի եէթմէլէրէ սօր տէյերէք եիւրիւյիւ վէրտի :

Գօճադարը պիրաղ տահա իլէրույէ կիտիպ սիեահ սադալը վէ կէօյլիւկիւ, պաշնետա շափդա վէ էլինտէ պասաօն օլտուլու հալտէ ազիմէթլէ կէլմէքտէ օլան պիրիսինէ րասթ կէլէրէք քէզա-լիք մուհապէթ շարշընըն սիվալ իթտիկինտէ պաս-թօնուն ուճու իլէ ֆիլան թարաֆտան կիտիպ, ֆի-լան եօդուշտան աշտըր ինտիկին կիպի իքի թա-րաֆըր աշըդ պիր շարշու ալըր տէյու թարիֆ իթ-տիկինէ, դարը թէշէքքիլլէր իտիպ, ասդսան եաշնետա օլան իթթայարըն շու գատարճըք պիլ-մէմէսինտէն թայիպ իտերէք պէր վէճի թարիֆ մէգքիւր շարշյա վէ արատըղը խանէյի պուլուպ իշէրիյէ կիրտի :

Արգասընտան կիտէն քեամիլ առէմ օրայա դատար մէրդումէյի թաադիպ իտուպ, շու գօճա դարընըն պիր քէօյլիւ վէ թէվէքէլլի դարը օլտու-ղընա դարտըր վէրտիկի սըրատա, սահիպխանէ օ-

չիմէ կէթիրիս Էվլաուարընա կիյտիրմէքտէն
վէ տահա պուհնուն կիպի չօդ շէյլէրաէ մահլիւրէ
օլմագլըդտան նէշէթ իթմիշ տիր :

— Իշթէ , պէնիմտէ տիւշինտիւյիւմ պու-
րաւարը տըր եա՛ , պու կիւն դալդըպ Էվլէնէճէք
օլտամ ալաճաղըմ դարընըն հաֆթա սէքիդ կիւն
տօդուդ պէն ֆիլեան ֆիստանը իսթէրիւմ , ֆիլա-
նըն դարըսը շէօյլէ մօտա պիր շարգա կիյմիշ պա-
նատա ալ . բօթինին ուճու շէօյլէ օլաճադ , ման-
թօ պէօյլէ օլաճաք եօլլու գէվգէքլիքլէր իլէ պիր
թաղըմ մասրաֆ դարուլարը աշաճադ տէյիլ մի ,
շաւրալարը խաթրըմա կէլիւպ պիր իքի գատէհաէ
չագտըղըմ կիպի Էվլէնմէքտէն սարֆ նաղար իլէ
քէնտիմի պուրատա պուլույօրում :

— Օ տէյիլ ամա պիրատէր , պիր բաթըրտը
իշտիյօրմուսուն :

— Եվվէթ , հա՛ տէմէյէ դաւմատը պիրտէ
վէնճիրէլէրտէն եաղմուր կիպի թաշ եաղտըրմաղա
պաշլատըլար , շու արալըդ սօգագ դաբուսու դը-
րըլուպ իշէրույէ կիրէն իքի քիշիտէն պիրիտի հիտ-
տէթ իլէ դուդլանըն իւզէրինէ վարարադ « պէն
սէնին իշիւն կիճէ կիւնտիւդ եանուպ եաղըլըյօ-
րում , հաթթա , արգատաշըմըղըն պիրի սէնին աշ-
դըն իլէ քէնտիսինի թէլէֆ իթտի » տէյերէք է-
լինտէքի գամայը կէօքսիւնէ սափլայընճա տիկէր
արգատաշը « աման պիրատէր եաղըդտըր գլյմա »
տիսէսինէ միւթէագըպ , իքի քիշի տահա կէլէրէք

դուգլա իլէ սէն օթուրուրսուն , պէն օթուրուրում
տէյու պէյնլէրինտէ պիր մարաղա լիէյտա օլտու ,
վէ նիհայէթ մէյտանա պըչադ օյունու չըդըպ , իչ-
լէրինտէն պիրի եհրէ սէրիլտի , շու արալըդ էվ-
վէլքի կէլէն իքի քիչի քէնտիլէրինի պիր քահվէ-
խանէյէ աթա պիլիպ , էվտէն իչէրու զապթիյէլէր
կէլմէսիյլէ պուլտուդլարը ճիւմէսինի ալըպ կէօ-
թիւրտիլէր :

Նէ տէրսին օղլում , տէտի , պուրատա տէ-
տէ տէրվիչ , շէյլէ պիր ճանսըզ վէ տույիւսուզ
դուգլա փարչասընա կէծնիլլէնիպտէ պիրպիրինի
թէլէֆ իթմէք վէ մահպուսլարտա չիւրիւմէք տի-
վանէլէք տէյիլ մի° , ֆագաթ , պու հիքեայէմտէն
շունու անլամալըսըն քի պիր դուգլանըն եանի ա-
ղաճտան եափմա պիր օյունճաղըն տույիւսը օլ-
մաարըը կիպի . սէնի սէվմէյէն կիւզէլ պիր գըզըն
տախի թըպկը տույիւսու օլամազ , պու մա-
դուլէ պիր կիւզէլէ ըասթ կէլտիյին հալտէ եաղա-
սընը պըրադմալը վէ սէվմէմէլի , չիւնքի մուգապէ-
լէյի պիլմիսլ օլմայան եհրտէ մուհապլէթ վէ աչգ-
վէ ալեաղա օլամայաճաղը ինքեար իտիլէմէզ :

Եկէրչի , սէնտէ կէօյնիւ օլմուչ օլմայան
պիր կիւզէլի սէվմէք իսթէտիկին սուրէթտէ , նէ
լաղըմ պիր թաղըմ դամա վէ պըչադ իլէ մարա-
ղա իտէրէք պիրպիրինի էօլտիւրմէք , քատրօյար
վէ էլ իլէ մասնու թատիլիլէր եհրէ կէչմէմիչ եա
անլէրին սէյրի իլէ նէ ճանտան վէ նէտէ բարատան

չըգըլըյօր, ֆաղաթ շու միւնաաղանըն վէ էյլէ
տույկուսուղ կիւղէլլէրէ կէօնիւլ վիրմէնին սէպէպլի
ֆիսթանըն ալթընտաքի աղաճը կէօրմէմէք տիր :

Գուգլաճընըն խանէսինտէն գաչըպ դուրթու-
լապիլէն իքի արգատաչլար դահվէխանէտէ օթու-
րուպ շու վուդուաթըն իւղէրինէ իզհարը թէէսիւֆ
իլէ սէօյլէչիր իքէն միւճէրրէտ օլան զաթ արգա-
տաչընա խիթապէն «աֆիլ իտէրսին պիրատէր, օ-
րատա իքէն սանա սօրաճագ իտիմ ամմա, իւսթէ
մուարաղա կէլտիտէ սօրամատըմ» :

— Միւճէրրէտմ՞սինիզ եօխսա միւթէէհիւլ :

— Սհ, իքի կէօղիւմ, էօյլէ պիր շէյ սօրտունքի
իզհարը կիւճ իտմարը կիւճ, անճագ սիղի մէրագ-
տա գօյմամագ իչիւն սէր կիւղէչթէմի նագլ իտէ-
ճէյիմ տիյէրէք շու վէճհ իլէ հիքեայէյէ պէտ վէ
միւպաչէրէթ իյլէտի :

Պէնտէնիզ պունտան եիրմի սէնէ մուգատ-
տէմ տիպուիթամ իլէ մէէլուֆ օլուպ, իչիմի զա-
յէթլէ սըրասընա գօյմուշ վէ տէօրթ թանէքեար-
կիր խանէյէ սահիպ օլմուշ օլտուղումտան, պաղը-
լարը թարաֆընտան օլունան նասիյհաթ իւղէրինէ
պիր էսնաֆ գըղըյլա թէէհիւլ իթտիմ. անճագ,
միւճէրրէտ օլտուղում գէմանտէ պուրայէ տիւշէն
կիւղէլլէրին ահվալինի վէ շու նամուսուղլուղու գա-
պուլ լթմէլէրինին սէպէպլինի սիւալ իթտիքտէ,
գօճալարընըն սէրխօչըղընա թէհամմիւլ իտէմէ-
տիքլէրինի ճէվապ ալտըղումտան, այալիմէ հէր

վէճէ իլէ խօշ կէօրիւնմէք իւզրէ իշրէթտէն նէֆ-
րէթ վէ հօմրիւմ օլտուգճա իշմէմէկէ նիյէթ իյլէ-
տիւմ , հալ պու քի պէտպախթ ատէմ նէ՞րէտէ րա-
հաթ իտէպիլիւր , էվվէթ , իշրէթի թէրք իթտիկիւմ
կիպի իշի կիւճիւ տախի րաֆա գօյարագ գարը-
նըն էլպիտէսիյլէ մէշղուլ օլմաղա չըգըշտըմ , ախ-
շամ օլտուղու հալտէ էվէ կիթմէկէ վիշիմանն օ-
լուր իտիւմ , չիւնքի հէր նէ թարաֆա տէօնիւլտէ
էլպիտէ լաղըրտըսընտան պաշղա սէօհպէթ եօգ իտի,
իշթէ տիւն շու մօտա չըգմըշ , պու կիւն պու մօ-
տա չըգաճագ իմիշ . եարըն շու ֆիստանը իսթէ-
րիւմ , չաքէթ շէօյլէ օլաճագ , մանթօ պէօյլէ կի-
տէճէք , վէլ հասըլ մէրգուճէնին խաթըրընը գըր-
մամագ իւզէրէ քիտէնին աղղընը աշըպ իսթէտիկի-
նի եափտըգ ամմա քեարկիրլէրին իւշիւնիւ սաթըպ
բարալարըտա թիւքէթտիք , վէ պիր արալըգ օ-
թուրտուղումուղ խանէյի տախի սաթարաք պէտէ-
լինի քեամիլէն ալաֆըրանկա մօտալարընա սարֆ
իյլէտիք , գարը պէնի շու հալէ գօյտուղունա հա-
լեա ինսաֆ իթմէյէրէք պիր ախշամ էվէ կէլտի-
յիմտէ պիր թագըմ տիւզմէ տօլապ լաղըրտըլար
իլէ օրթասը տէլիք պիր ճինա Փարիս մօտասը
շափղա չըգմըշ , թանէսի պէշ վիրայա վիբիյօրլար ,
օ շափղատան պանա մութլագ ալմալըսըն , եօխսա
պէն տըշարը չըգամամ » տէմէսինէ ճէվապէն « ա'
գարըճըղըմ , պու կիւնէ գատար իսթէտիքլէրինին
ճիւմէսինի պիլա տիրիղ եաղտըմ իտէտէ , պուն-

տան սօնկրա եաբամայաճաղում, չիւնքի, տիպ
սուլարը պուլտուդ, պիր ազտա օլուրըյլա հալլա-
նալում, նէտիր պու ալաֆըրանկանըն եադասընը
պըրագմայօրսըն, ֆէրաղաթ կէլ դարըճըղում. է-
կէր պու օյունճաղլարա վարա եթիշտիրէյիմ նի-
յէթինտէ իսէն, տէնիզին գումը դատար ալթուն
օլա եթիշտիրիլմէք միւմքին տէյիլտիր տիտէ-
կիմին իւզէրինէ դարը հիտտէթլէնէրէք «սէն բա-
րալարը մէյհանէլէրտէ սէրխօշլուդ իտէրէք թիւ-
քէթտին, պունտա պէնիմ նէ՞ ճիւնհամ վար,
պէնտէն պիր շարգա բարասընը էսիրկէյօրսըն հա՛
սէնի կիտի ութանմաղ, պունտան սօնրա հէրքիմ
պանա պէօյլէ պիր շարգա ալուր իսէ անընլա տիւ-
չիւպ դալգաճաղում տիյէրէք քէնտիտինի դարուտան
տըշարույա աթըպ կիթտի, իշիթտիյիմէ կէօրէ պիր
էճնէպի իլէ եալընըզ պաշընա պիր էվտէ օթուրուպ
սյըրլարղընըն սէպէսլինի սիւալ իտէնլէրէ «նէ եա-
բայում գօճամըն կիճէ կիւնտիւզ սէրխօշլուդունա թէ
համմիւլ իտէմէտիմ, էվլէնտիմ իսէ աճըրգտան
էօլէյիմ տէյու էվլէնմէտիմ եա՛» ճէվապընը վէ-
րիր իմիշ. պէնտէնիզ իսէ դարը գօճապուլունտու-
ղում միւտտէթճէ սղղումա իշկի գօյմատում, անճաք
դարըլարըն շու սէրխօշլուդ քէլիմէսլինի էզպէր ի-
տիշէրի գօճալարընըն ալաֆըրանկա մօտալարընա
դարշու կէլտիքլէրի իշին գուրու պիր իֆթիլրա-
տէն իպարէթ օլտուղունու աղնատում :

Ի թէ, պիրատէր, մօտա պուտալասը պիր դարը-

նրն ուղղունտա թէքմիլ վարմըզը չիւրիւտիւպ պիր
 թարափա չէքիլտիք , հէլէ շու եազընլարտա գուգ-
 լալըզըն պաշգա պիր հալինէ տահա վազըֆ օլտում ,
 տուր նազլ իտէյիմտէ տինլէ : « Օն տէօրթ սէնէ
 խըտմէթիմիզտէ պուլունմուշ օլան պիր պէսլմէ
 դըզըն եանըմըզտան այրըլմասըյլէ գուգլալըզա
 պաշամըշ օլտուղունու խապէր ալարադ ճանըմ սը-
 գըլաը , պիր կիւն շու դըզը պիր խանէնին փէն-
 ճիրէսինտէ կէօրէրէք նի՛ չիւն պու եօլու թութտուն
 այըպ տէյի՛լ մի . գօզ ծնան էյի պիր շէյմի՛ եափ-
 տը քի սէնտէ պու եօլա սիւլիւք իթտին » տէմէմլէ ,
 նէ եափայըմա՛ էֆէնտիմ , պունճա սէնէ գարունուզ-
 տա խըտմէթ իթտիմ . գօզ ծնամըն մօտալարընա բարա
 եէթիշտիրէմէտիկինտէն պանա լայըզլը պիր մաաշ
 վիրէմէտին , շու գատար սէնէ գարֆընտա մէմլէ-
 քէթիմէ կէծնտէրտիյիմ ադ չէտէն պաշգա անճադ
 իքի պին դուրուշ արթըրապիլտիմ , պադայօրում
 քի պէնի պիր ալան եօդ , պազը իսթէյնլէր օլտու
 իսէտէ , պիր թազըմ իփաիզ սափսըզ հէրիֆլէր
 օլտուղունտան ծն տէօրթ սէնէտէ գաղանապիլտի-
 յիմ պիր սաաթտա էլիմտէն ալաճադլար . եէնի-
 տէն պիրիսինին եանընա կիրսէմ օրատա տախի
 գօզ ծնալարըն մօտա վէ սիւս փաթըրտըլարընտան
 խըտմէթ քեար այլըզընա սըրա կէլմէյէճէք , էնճամ
 քեար պիր դըզ իչիւն հէր նասըլտա էվէնմէք ճա-
 յիղ օլմատըզընը պիլտիյիմտէն նէ եալաճազըմը շա-
 շըրարադ պուրայէ տիւշտիւմ » ճէվապընը վէրտի :

Պէտէմէնին շու լազըրտըլարընա պիր ճէ-
վապ պուլամայարադ ալըպ եիւրիւյիւ վէրտիմ,
վէ արթըք տիւ իւնմէքլէ ճանըմ աղլըմա կէլմէք-
տէն իսէ քէնտիմի իշրէթէ վուրաում, պագալըմ
սոնու նէրէյէ չըգաճագ: — Հէլէ խապէթ քի
էվլէնմէմիւյիւ, տէտի րէֆիդի, վաղթը հալտէ էվ-
լէնմէք պիր թագըմ մէհն ու միւշագգաթը տէր-
իւհտէ իթմէքտիր, պէօյլէ օլմագլըգտան իսէ էվ-
լէնմէմէք տահա էվլէա տըր:

Աղնատըն մը՝ օղլում, տէտի պուրատա տէտէ
տէրվիշ, կէրէք շու պէպէմէ գըղըն վէ կէրէք դօդօ-
նասընըն շու հալէ տիւշմէլէրի ալաֆըրանկա մօտա-
լար վէ սիւսլէրէ գալըրչմալարընտան նէշէթ իթմիշ
օլուպ պիր թագըմ շու տըր պու տըր տէյիշլէրիւ-
սէ, իղհարը վահիյէթտէն իպարէթ տիր:

ՆԻՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ԿԻԻՆ

ՕՍՄԱՆԼԸ ԿԻԻՋԵԼԻ

Պու կիւն տիւրպլինի կէօղիւմէ՝ դօյուպ Այա
սօֆյա թարաֆընա տօղրու պագտըգտա, պիր
խանէնին դաքուսու էօնիւնտէքի գալապալըղը կէօ-
րիւպ կէօղիւմիւ Եօգարըյա գալտըրտըղըմ անտէ
դաֆէսին Եօգարըսընտա օլան ճամտան նուր կի-

պի պիր գըղ ճէմալի կէօրտիւմ, ֆադաթ, նէ չարէ քի տէրագապ օթուրտուղունտան փէնճիրէնին գաֆէսի սիփէր օլուպ պիր տուհա կէօրէմէտիմ:

Պաշընտաքի փըրլանթալը չիչէք, ճէմալինէ պաշգա պիր բէֆլագ փէրմիշ օլուպ, պուսուս կէօրիւնմէսիյլէ զայպ օլմասը կէօղլէրիմէ շիմչէք կիպիթէսիր իյլտիքտէն, պէօյլէ պիր միննէթսիզ կիւղէլին նուր ճէմալինի տիտէլէրիմտէն սէտ վէ սէյր իտէն օ դըսդանճ գաֆէս հագդընտա ֆիքրիմտէն պին տիւրլիւ շէյ կէչիրէրէք վէ ատէթա քէնտիմի շաշըրարագ էլիմտէքի տիւրպին պէնիմլէ պէրապէր տիթրէմէյէ պաշլատը:

Ճէմալինի պիր քէրրէ կէօստէրիպ տէ անը սէթը իյլէյէն տիւպէր, չէշմլ աշըգա նասըլ կէօրիւնիւր օլտուղունուս թարիֆինէ հաճէթ եօգ տուր. մէմալիքի Օսմանիյէտէ պուլլունան հէր միլլէթին կիւղէլինի շու տիւրպին սայէսինտէ սէյր իտէպիլիպ, պուսլարըն շէօհրէթ շուար օլան Օսմանյը կիւղէլինին սէյրինէ էզ-ճան-ու-տիլարղիւքէշ իքէն, պիր քէրրէ կէօրէպիլիպ տէ կէօղտէն նիհան օլան շու տիլպէրին գաֆէս ալթընտա կիղլէնմէսի, վէ տիւն-եանըն օ պիր ուճունու կէօթէրէպիլէն պու տիւրպինին շիմտի ինճէճիք գաֆէսին ալթընտա օլան կիւղէլի պանա կէօթէրէմէմէսի, մաւճիպի թէհայյիւր օլտըղընը տէտէ տէրվիշ իֆատէ իթտիքտէ, տիւրպինի էլիմտէն ալմասը վէ օթարաֆա տօղրու պիր քէրէճիք պագըպ, անլատըմ շիմտի,

սանա թարիֆ իտէյիմ տէմէսի պիր օլտու :

Տիյնէ օղլում, տէտի տէտէ տէրվիշ, օ կէօր-
տիւյին իսնէտէ Րէգըֆէ թէամիյէ օլունան պիր դը-
դըն տիւյիւնիւ օլմագտա օլտուղունտան, սէնին
տիւրպին իլէ պադարդըն հալտէ գըղ թէսատիւ-
ֆէն այաղա գալգմըշ օլտուղունտան, ճէմալը փադի-
նի կէօրմէյէ միւէստէր օլապիլմիշսին, ֆադաթ, շիմ-
տի գաֆէս ալթընտա կէլինլէրէ մախսուս օլան հալ
իլէ օթուրմուշ օլտուղունտան կէօրէպիլմէք միւմ-
քիւն օլամաղ :

Մէրգումէ Րէգըֆէ օն սէքիզ եաշընտա մա-
լիքէյի հիւսնէ-վան օլան գըղլարտան պիրիսի օ-
լուպ կիւղէլիքտէ նատիր-իւլ-էմալ տէսէմ ճա-
յիղտիր, պու գըղը հէրնէ գատար մէտհ էյլէսէմ
սօնուկու կէթիրէմէյէճէք օլտուղումու պիւտիյիմ-
տէն, խաթըրմա կէլէն շու պիր գաշ պէյթ կաղէ-
լի օգումաղլէ իքթիֆա իտէրիմ :

Լայըգ մէթհ ու սէնա խալք էյլէմիշ Մէվա սէնի .
Սէվմէմէք մէթհ իթմէմէք միւմքին մի՞ տիր տիլ բուպա սէնի,
Խօշ պէ օյիւթմիւշ սէվտիկիմ գօյնուտա պու տիւնեա սէնի,
Պիր կէօրէնին պինլէր քէրէ կէօրմէք տիլէր ամմասէնի,
Հիւսնէ մաղրուր իթմէմիշ օլսա կէր իսթիղնա սէնի :

Պիւտէ պիւլպիւլ էյ կիւլի բանա շայէտ քիմ մէսքէնին,
Էյլէմէզմիտի շիթապ կէօրմէք օ վէճհի կիւլէնին,
Կէրջի խարը ադիսի չօգ տուր պու չարիւր կէրտէնին,
Լի՛յք սէվմէք տիր հիւսնէր պիրլիք կիւլիւնլէ տիքէնին,
Սըղըն սապըր շահըմ ինճիթմէսին գաթա սէնի :

Անտէլիպ ասա կէօնիւլ վէճհինտէ նալէ զար խտէր,
Աշղղըն թէրը իթ տէյու ելպէթտէ պին իճպար խտէր,
Էմրին իւզրէ տիւպէրա սէյր կիւլիւկիւլզար խտէր,
Աշղը մանսուրըն մէյէմ զիւլֆին պէնի պէրտար խտէր,
Կէրպու ֆիթնէ հալ իլէ ճէլլիլէսէ ասա սէնի :

Պէղմի աշղտա հէր կիւզէլլէրտէն կիւզէլտին տիւպէրա
Թապրը իճլապընլա չօք աշղղը տէլտին տիւպէրա,
Թըղը միւթկեանընլա պաղըրմ կէրչի տէլտին տիւպէրա
Իշթէ պու պահս տա պիլէ տինմէղ պէթէլտին տիւպէրա
Չէշմի խունրիզին մի՞ թէշվիք էյլէմիշ սյասէնի :

Իշթէ Բէֆըզա էօյլէ պիր տիւնեա կիւզէլտիրքի
հաղկընտա պէօյլէ պին պէյթ կաղէլ սէօյլէնիլէճէք
օլսա եինէ աշղզանըն գալպի րահաթ խտէմէղ :

Մէրգումէ Բէֆըզա զաթէն Գօնեայը օլուպ :
խայլի սէնէ էվվէլ Խաթանպօլա կէլմիշլէրտիր :
Պունտան օն սէնէ մուգատտէմ վալիտէսինին վու-
գուի վէֆաթը ճիհէթլէ, Բէֆըզա փէտէրի հաճը
Էմին էֆէնտինին զիյրի իտարէսինէ սըղընմըշ օլ-
տուղու հալտէ միւմայիլէհին տալի եիւզ պաշը-
լըզ րիւթպէսի իլէ մուհարէպէյէ մէմուր թային
Դըլընտըղընտան, թէյղէսի օլան պիր իխթիյարէ
խաթունուն զիյրի հիմայէսինէ թէպիմ օլունտու :

Հաճը Էմին էֆէնտի քէրիմէսինին պու տէ-
րէճէ կիւզէլլէինէ իլէրուտէ պիր չօք տիւշման
փէյտա օլունաճաղը պիլէրէք թէյղէսինէ փէք չօք
նասիհաթըր իթտիքտէն, վէ խանէսինէ նիսա թա-
յիֆէսինտէն պաշգա քիմէմնէնին գապուլ օլուն-
մամասընը, վէ քէնտիլէրին տէ ասլա տըշարույա

չօգւմամալարընը թէնպիհ իյլէտիքտէն սօնկրա Րէ-
ֆըդայա տէօնէրէգ իշթէ դըզըմ պէն միւհարէպէ-
յէ կիտէյօրում, սէնին սահիպէյի ըրզ ու նամուս
օլտուղունու պիլիրիմ, ֆադաթ պու տէրէճէ տիւ
պիր պիր գըզըն պիրչօգ տիւշմանլարը օլաճաղը վէ
գաֆէս ալթընտան պիլէ կէօրիւնիւշիւն հէր.քէսին
պաղըընը եադաճաղը տէր.քգար օլտուղունտան,
տէյիւ պիր էր.քէյին իւզիւնէ հալեա գաֆէս ալ-
թընտան արգասընճա պադմագլըղընա պիլէ ըաղը
տէյիլիմ:

Պու մատտէլէրտէ ղայէթլէ իհթիրաղ իւզ-
րէ տալրանմալըսըն, մաղալլահու թալեա պունուն
ադսիսի դուհուր իտէճէք օլուր իսէ շէֆգաթ բէ-
տէրանէյի պիր թարաֆա դօյարադ սէնի քէնտի
դըլըճըմլա գաթլ վէ իտամ իտէճէկիմէ շիւբհէն
օլմասըն: Իշթէ պէն կիտէյօրում. սէնի հադկա
էմանէթ իթտիմ տէյինճէ Րէֆըգա աղլայարադ
վէ բէտէրինին էլլէրինէ սարըլարադ «Ալլահ եօ-
լունու աչըդ իտիպ, անդարիպ տիւնեա կէօղիւլէ
պիրպիրիմիզի գալուշտուրմադա միւէսսէր իթսին,
պապաճըղըմ սէն մէրադ իթմէ, ճէնապը վաճիպ
իւլվիճուտ ճիւմէյի հըֆզ իյլէտիկի կիպի պէնի
տախի տիտէյի աղիրտէն մուհալազա իտէր» ճէ-
վապլարը իլէ փէտէրինի թէսէլլի իյլէտի:

Ահ օնէ աճընաճադ սաալթտըր, պիր թա-
րաֆտան հաճը էմին էֆէնտի, վէ տիկէր թարաֆ-
տան զէվալը Րէֆըգա կէօղէրինտէն դանլը եաչ-

չար տէօքերէք նիհայէթ պիրպիրինտէն այրըլտըլար :

Տէնալըք շուրատա տըրքի Րէֆըգանըն կիւ-
զէլլիկի հէրքէսին լիտանընտա օլուպ , քիմի արզու-
չէքէր վէ քիմի տէ հասէտ իտէր օլտուղու հալտէ ,
դարշուլարընտա օլան խանէտէ իգամէթ իյլէյէն
թայիֆէյի քիւրտտէն թիմուր նամընտա տէլիգան-
լունուն պիրի պունա աշըգ օլուպ , կիճէ կիւն-
տիւզ ահ վէ ֆիրեատ իլէ տէրտի տէրունինէ պիր
չարէ արար իտի : Խնճամ քեար իշի վալիտէսինէ
աշըպ , շու գըղը ալմագ իսթէրիմ տէյինճէ վալի-
տէսի «այ օղաւ պիրիսինքի պիղիմ իսմիմիզ պիր
աղ սօլուգ տուր , հէլէ Րէֆըգա իսէ սօն տէրէճէ
կիւզէլ պիր գըղ օլտուղունտան վէրիլէր մի վէրմէզ-
լէր մի պիլէմէմ «գըլըգըլը ճէվապլար իլէ օղլունուն
ալթէյինի սօլութմաղա պագար իտի իսէտէ , Թի-
մուր իշէրուտէն ֆիլթիլի ալմըշ օլտուղունտան իւ-
զէրինտէ պաղը տիվանէլիք ալեամէթլէրի կէօրին-
մէկէ պաշլայուպ «պագ վալիտէ , եա շու Րէֆըգա-
յը գանտըրըպ պանա ալուրսուն եա եօխսա սէնի
վուրուր էօլտիւրիւրիւմ » եօլլու թէհտիտէ չըգըշտը :

Քիւրտ նէ եափաճաղընը շաշըրարագ վէ էօմ-
րիւնիւն թէհլիքէտէ օլտուղունու կէօրէրէք աման
օղլում , պէօյլէ շէյ աճէլէ իլէ օլմագ , պիրաղ սապր
օլ , պէն հէր նասըլտա օ գըղը սանա ալվէրիւրիւմ ,
եօլլու պիր չօդ լագըրտըլար իլէ գանտըրտըգտան
սօնկրա Րէֆըգանըն խանէսինէ սըգճա կիտիպ կէլ-
մէկէ վէ ծելարըտա քէնտի խանէսինէ տալէթ

ի թմեկէ պաշխար :

Անճադ Րէֆըզա վէ թէյղէսի մերդումնին
թէքլիֆի պիր վէճհէ գապուլ խտմէյէճէքլէրի
թապիի օլուպ , հաճը Էմին էֆէնտինին կիտիշին-
տէն իւշ այ սօնրա կէօնտէրտիկի պիր մէքտուպու
քէնտիլէրի օգույամատրդլարընտան Քիւրտ գա-
րըսը իլէ օլան իւլֆէթլէրինտէն տօլայը , շու մէք-
տուպու օղլունա օգուտուպ , մէալինի քէնտիլէրի-
նէ իխթար իթսին իշին թէյղէ օլան խանըմ , գար-
շըլարընտա օլան խանէյէ կիթտի :

Քիւրտ գարըսը շու մէքթուպու էօմրիւնին
թէհլիքէտէն դուրթուլտուղունա պիր ալէթ խտ-
րէք օղլունուն օտասընա կիթտիկի կիպի « իշթէ
օղլում , շու մէքտուպու հաճը Էմին էֆէնտի թա-
րափընտան կէօնտէրիլմիշ օլտուղունտան , տէրու-
նինտէ հէրնէ եաղըլմըշ օլուր իսէ օլտուն սէն հէ-
ման հաճը Էմին էֆէնտիյի էօլմիւշ տիւր տէյի օ-
դու , իշթէ Րէֆըզայի ալմագ իշին պունտան էյի
ֆըրսանթ պուլունամագ :

Սէնի կէօրէյիմ շու ֆըրսանթը էլտէն գաչըր-
մա , տէմէսի իւղէրինէ մերդումա Թիմուր մէք-
թուպու մէղպուրու քէնտիւ քէնտիւյէ օգույուպ ,
հաճը Էմին էֆէնտի մուհարէպէնին միւթարէքէ
օլտուղունտան մութլագա օնպէշ կիւնէ գատար
կէլէճէկինի եաղմըշ օլտուղունա մալիւմաթ ալ-
տըդտան սօնրա , թէյղէ խանըմըն եանընա կէլիպ
ղայէթ մահղուն վէ միւքէտտէր պիր հալ իլէ

« սիղէ պէօյլէ պիր դարա խապէր կէթիրէճէ.ք
մէքթուպու օգուամադ խթէմէդ իսէմտէ, նէ չա-
րէ քի հազըդաթը հալը սէօյլէմէմէ.քտէ տօսթլու.ք
օլմասըղընտան հաճը Էմին էֆէնտի էօլ. . . » տէ-
մէսինէ գալմատը, թէյղէ խանըմ « վայ հալիմէ
տէյու ֆէրեատ վէ ֆիղան իտէրէք զալիպա մու-
հարէպէտէ պաշընա պիր դազա կէմիշ օլմալը տէ-
մէկէ պաշլատը :

Մէրգում Թիմուր թէքրար սէօղէ պաշլա-
յուպ, էֆէնտիմ, թարիխտէն օն իւշ կիւն էվլէլ
մէյտանը մուհարէպէտէ պէօյիւճէ.ք պիր կիւլէ
կէլտիկի կիպի հաճը Էմին էֆէնտիյի էօնիւնէ դա-
թըպ կէօթիւրտիկինի արգատաշը օլան պիր իւղ
պաշը սիղէ պիրտիրմիշ տիր :

Նէ չարէ էֆէնտիմ, մուհարէպէյէ կիտէն ա-
տէմ դաթէն սիլասընտա ի.քէն էօլմիւշ սայըլըր,
ճէնապը Հազ սասըլար իհսան իյլէսին» տէյու
թէսէլլիյի տէր խաթըր իթտի իսէ տէ, թէյղէ
խանըմ պիր եէրտէ տուրամայարագ շու խապէ-
րի միւսիպէթ էսէրի աղլայա աղլայա Րէֆըդայէ
տախի խապէր վէրտի.ք տէ մէրգումէ պաշընը թաշ-
տան թաշա վուրարագ « ա'հ սէվիլուլիւ պապաճը-
ղըմ, պէնի պու տարը տիւնեատէ նասըլ եալընըղ
դօյուպտա կիթտին տէյու կէօղէրինտէն դանլը
եաշլար կէլիր խոի :

Պունլար կէճէ կիւնտիւղֆէրեատ վէ ֆիղան
իթմէքտէ իքէն, էօթէտէ Թիմուր տախի աշղ վէ

սէվտատան սապր վէ մէճալի գալմայարագ եինէ վալիտէսինէ « շու գըղը պանա ալ , կիւնլէր սէ-
քիզ օլտու , հաճը Էմին էֆէնտինին կէլմէսի եագ-
լաշտը » տէյու իպրամ իթմէկէ չըգըշտըգտա « ա-
օղուլ պիրազ սապր օլ , պէն պու իշի ծնլարա ան-
լաթտըմ , ֆագաթ ծնլար » շիմոի պիզիմ մաթէմ կիւն-
լէրիմիզտիր , պէօյլէ շէյլէրէ պագաճագ վագթը-
մըզ եօգ տուր » տէյիյօրլար , նէ եափայրմօղլում ,
պէնտէ խտէմէզմլլիմքի պիր սաաթ էվվէլ օլտուն ,
տէյու ճէվապընը վէրիր վէրմէզ Թիմուր քէմալը
հիթտէթլէ կէօղլէրինի աչարագ անլաշըլտը քի պու
իշ էօյլէ հիւսնիւ ըրզա իլէ պիթմէյէճէք , անճագ
պէն ճէպր իլէ տէ պիթիրմէնին եօլունու պիլլիրիմ
պիր պաշգա ախշամ կէճ վագըթ օրայա կիթտի-
կինտէ պէն տէ արգան սըրա խաֆիյէն կէլիպ իչէ-
րլլէ կիրէրիմ , էլ վէրիր քի պիր քէրէ այաղըմք
էվլէրինտէն իչէրի աթայըմ , ծնտան սօնրասընը սէն
պանա պըրագ տէյերէք տէրագապ կիտիպ պիր
գաթ տա ասկէր էլպիսէսի թէտարիք իթտի ,

Յիլ վագը իքի կիւն սօնրա ախշամ կէճ վա-
գըթ վալիտէսի հաճը Էմին էֆէնտինին խանէսինէ
կիթտիքտէ Թիմուր տախի արգասը սըրա իչէրու-
յէ կիրիպ ալթ գաթտա սօգաղա նագար օլան օ-
տայա սօ գուլուպ սագլանտը :

Վալիտէսի եօգարտա կէճէնին սաաթ ալթը-
րլնա գատար օթուրուպ կիթտիքտէն սօնա Րէֆը-
գա աշաղը ինէրէք սօգաղ գարուսունու գափա-

մագ կիսի իշեր իւէ վագըթ կէշիրտիկինտէն ,
թէյզէ խանըմ եաթաղընա կիրմիշ վէ ույումուշ
օլտուղու հալտէ , մէրգում Բէֆըդա եօգարըյա
չըգար իքէն քիւշիւք օտատաքի ասկէր գըյաֆէթ-
լի հէրիֆի կէօրմէսի իւէ խէյֆ վէ տէհշէթինտէն
նէյէ ուղրատըղընը պիւմէյէրէք նութգու թութու-
տու վէպաղըրմաղա մէճալի գալմաար :

Պիր արալըգ շու հէրիֆին պէլասընտան գուր-
թուլմագ իւզրէ գաչըպ եօգարը չըգմագ նիյէ-
թինտէ իքէն մէրգում Թիմուր ճէպինտէնպիր մէք-
թուպ չըգարըպ Բէֆըդայէ « գօրգմա պէն տօսթ
ատամըմ , փէտէրինտէն սանա մէքթուպ կէթիր-
տիմ , տէմէսի իւէ , գըզըն շու խապէրի մէսէր-
րէթ էսէրտէն հալը ճէհալէթ իւէ գօրգուսու տէֆ
օլուպ , նութգու աչըլարագ սէվինճլէ Թիմուրա
եագլաշմաղ իւէ « աման հէլէ կէօրէյիմ , փէտէ-
րիմ էօլմիւշ տիւր տէյու պիզի ալտաթտըլար խտի
Ալլահ սէնտէն բաղը օլտուն , գըլըգըլը թէշէքքիւր-
լէր իթմէյէ չըգըշտը :

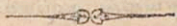
Մէրգում Թիմուր իսէ Բէֆըդանըն կէօյնիւնիւ
էյլէնտիրմէք , վէ սօնրայ իֆատէյի մէրամ իյլէ-
մէք կիսի պէօյլէ պիր նիյէթ գուրմուշ օլտուղուն-
տան « հէլէ տուր կիթմէ , շիմտի մէքթուպու օգու-
րում , պիւմէմ նէ եաբարըմ եօլլու լագըրտըլարա
պաշլատը :

Հալ սու քի շու արալըք Բէֆըդանին բէտէրի
օրտուտան ալտէթլէ խանէսի գափուսունա մուվա-

սէլէթ իյլէտիքտէն, նըսֆ էլ լէյլտէ (կիճէնին էա-
րըսընտա) աշաղըտաքի օտատա ետնմագտա օլան
մօմուն սէպէպինի անլամագ իւղըէ կէօղիւնի վէ
գուլաղընը փէնճիրէյէ գօյուպ, սիւքիւթ իթաի ի-
սէտէ նէ լաղըրտը իթաիքլէրինի անլայամատըղըն-
տան, պէօյլէ կէճէ եարըսը էօյլէ պիր տիւնեա կիւ-
ղէի գըղընըն թէյղէսինտէն այրըլարաք կէնճ պիր
ասկէրիլէ իւլֆէթ իթմէսի պիր վէճհ իլէ հաղմ ի-
տէմէյիպ տահաթիմուր «իշթէ փէտէրինտէն մէք-
թուպ կէլտի» վէ Ռէֆըգա տալի «աման հիմ-
մէթ իթ օգու» կիսի լաղըրտը իտէրլէր իքէն,
հաճը Էմին էֆէնտի քէմալը զաղէպ իլէ սօղադ գա-
փուսուսու գըրըպ իշէրույէ կիրմէսի վէ գըրըճընը
չըգարըպ պիր օղլանա վէ պիրտէ գըղա վուրտուդ-
լայըն, իքիսի պիրտէն եէրէ տէվիրմէսի պիր օլտու :

Ռէֆըգանըն թէյղէսի եօղարըտան շու վուգու-
աթա նիմ մալիւմաթ ալմասը իլէ խէյֆ վէ տէհ-
շէթինտէն նէյէ ուղրատըղընը պիւլմէյէրէք քէն-
տիսինի փէնճիրէտէն աշաղը աթըպ գաչտըղը իւ-
ղէրինէ, հաճը Էմին էֆէնտի տալի տէրագապ
քէօմիւրմաղասղաընտա պիրշուգուր գաղըյըպ մագ-
թուլարը տէֆն իթաիքտէն սօնրա, գանլը գըրըճը
իլէ եօղարը չըգարագ վէ շու իթաիկինէ փիւշման
օլարագ ֆէրեատ վէ ֆիղան իլէ աղլամաղա պաշ-
լատը :

ԻԿԻՐՄԻ ԻՔԻՆՃԻ ԿԻՒՆ

ՀԱՅՏՈՒՏԼԱՐ

Հաճը Էմին էֆենտի օ կիճէ էօյլէճէ ույուեա
գալըս սապահ օլտուգտա պիր տէհէթլիլ րույա-
տան ույանըր կիսլի ույանտը . վէ արթըք օ
մէմլէքէթտէ տուրմագ օլմայաճաղընը տէր խա-
թըր խտէրէք պարէ քիմսէ պիր շէյ տույմատան
էրքէնճէ չըղըս վէ երնէ աթընս պինիս Գօնեա-
տան ֆիրար էյլէտի :

Հաճի Էմին էֆենտի կիճէ գաբույու գըրըս
իչերի կիրտիյինտէ էվմէլ էմրտէ Թիմուրա գըլըճը
սալլատըղընտա հէր նէ գատար պի կիւնահ գըղ
փէտէրինին մուվասիլէթինէ տախի սէվլինէմէյիս
հաթտա օ մուամէլէսի իչին տախի ագլընը շաշը-
րըս նաղիք պէյաղ գօլլարը իլէ փիւր զաղաս օ-
լան փէտէրինի օ հալէ կիրիֆթար խտէն մէլուն Թի-
մուրու պիլմէյերէք վիգայէ իթմէքտէ կէզէր խտի
խտէ տէ, փէտէրինին գօլունու օ սաաթ տէյիլ քէն-

տիսի կիսի զայլ զվէ նաղիք պիր գըզ, հաթտա
 օն քիչի տախի օլսա զապթա միրգթէտիր տէյիլ ի-
 տի : Փէտէրի Թիմուրուն պաշընը ուշուրտուքտան
 սօնրայ տողրուլարըն սահիպի վէ փէրվէրի ճէնապը
 Աղիմ, միւշան հաճ էմին էֆէնտինին էլինտէ գը-
 լըճը թէրս չէվիրմիշ օլուպ, մէգքիւր իսէ գըլըճըն
 թէրս թարաֆընը կէօզ գարարթըսըյլա հաւայա
 սալլատըգտա օարատա գօրգուսունտան տիւշիւպ
 եէրէ սէրիլէն գըզընը տախի վուրտում գըյաս
 իթմիշ իտի, վէ քէզա սօնրայ պիր եանտան հըրո
 պիր եանտան էվլատ աճըրը, վէ պիր եանտան գան
 քէնտիսինի թութուպ, օ տէրէճէ կէօզիւ տէօն-
 միւշ իտի քի կէօմտիւյիւնտէն տախի ասլա ֆէր-
 դինտէ օլմայուպ իքի քիչի կէօմտիւմ գըյաս իթ-
 միշ իտի : Օ արատա ագըլը գըզ փէտէրինէ հիշ
 պիր սէօզ քեար իթմէյէճէյինի հիսս իտիպ փէտէրի
 դազմա կէթիրմէքիչին մաղաղայա ինտիքտէ, տէ-
 րագապ գալգըպ ուսուլ իլէ սօգագ գարուսունտան
 քէնտինի տիշարը աթըպ փէտէրինին խըշմընտան
 գուրթուլմայա մուվալֆագ օլմուշ իտի : Պէօյլէճէ
 Ռէֆըդա էլլէրի այագլարը տիթրէյէրէք կիճէնին
 նըսֆընտա սիֆիր գարանլըքտա էվտէքի ըուպա-
 սըյլա սօգագտա գալմըշ օլուպ նէ եանա կիտէճէ-
 յինի շաշըմըշ իտի : Պիրազ վագըթ կէչիրիպ տօ-
 լաշըպ եինէ էվէ կէլսէ, կինէ բէտէրինին խըշմը-
 նըն թէսքին օլմամասը իհթիմալինտէն գօրգար ի-
 տի, սանիյէն էօյլէ տախի օլմասա իլթէսի կիւն չու-

վուգուաթ պիւթիւն մէմլէքէթտէ չալ օլուպ տիւ-
 էրէ տէսթան օլաճաղընը, վէ պունտանուա դաթի-
 նազար իշ հիւքիւմէթէ տույուլտուքտա քէնտիսի-
 նին տախի թախտը իսթինթադա ալընաճաղընը
 թէֆէքքիւր պիրլէ օ մէմլէքէթտէն չըգըպ կիթմէք-
 տէն պաշգա հիշ պիր սէլամէթ դալմամըշ օլտուղու-
 նու ֆէհմ իտէրէք կիճէլէյին շէհիրտէն տըշարը
 չըգտը : Օրաճըգտա պիր աղաճըն ալթընա օթու-
 րուպ նակեահան պաշընտան կէչէն նէչէ շաեանը
 թէէսսիւֆ վուգուաթլարը տիւշիւնտիւքտէ կէօղլէ-
 ըինին եաշը ըրմաղըն սուլարընա դարըշմայա պաշ-
 լատը : Օ արառա րուի ասիւմանտաքի քէօրֆէզ
 երլտըզլար պիւթիւն պիւթիւնէ կէօրիւնմէզ օլուպ
 էն փարլադ երլտըզլար տահա ճուզի բարլամադ-
 տա իտիլէր : Շէմսը թապանըն միւթտէճիսի երլ-
 տըզ շարգ տաղլարընըն արգասընտան պաշ կէօա-
 թէրմէքտէ , վէ դուշլար աղաճլարըն եափրաղլարը
 արասընտան ույգուլարընտան ույանըպ սապահ
 տուլարընը պաշլամադտա իտիլէր : Սապահըն սէ-
 հեր վաղթինին պու թէնհանիշին սէյրի Րէֆըդա-
 նըն տէրտլի վէ նազիք եիւրէյինէ տահա զիեատէ
 թէէսիր իտիպ փէտէրի տախի քէնտինտէն սօնրա
 թէէսիւֆ վէ դաթի իւմիւտլիքլէ քէնտիսինէ տախի
 աճէպա գաստ իթտիմի տէյու տիւշիւնիւպ քէնտիւ-
 սի կիսլի օ սաաթտա մէմլէքէթին պիր տիկէր թա-
 ըաֆընտան ֆիրար իտիպ փէտէրինին տահա հայ-
 յէթտէքիլէր տիւնեասընտա օլտուղունու պիւմէյէ-

բէք գլխընդնը կէօքսիւնէ սափլայլալ էօլէն պիր բէ-
տէրի կէօպիւնիւն էօնիւնէ կէթիւրէրէք տահա դի-
հասէ աղլար ըտը :

Ազգիտէ հաճը էմին էֆէնտինին տախի պու-
տէրէճէ շէտիտ գըսղանճլըղը , վէ պիր թանէճիւր
էվլատընըն ճանընա գաստ խտէճէք գատար մէյ-
տանտա պիր պէօյիւք գապահաթ օլմայուպ թէսա-
տիֆին ալտաթմասընա վաղըֆ օլմայարաք պիր
չիւփհէ իչին աղլա թադհըգ ու թէճէսիւս իթ-
մէյէրէք վուրմայա գալըղշտըղը վէ սահիհ օլարադ-
գըղը մէգըիւր տէլիգանլը իլէ էօյլէ պիր իւլֆէթ
ու մինասէպէթտէ տախի պուլունմուշ օլտա քէնտի
գըղընըն հիւանիւ ըիզտսըյլա օլտուղու հալտէ տէ-
յիւ քէնտի էվլատընա իլլա տիկէր արգատաշընա
տախի տէյիւ պիր գըլըճ հաթտա պիր ֆիսքէ պիլէ
վուրտուղու , վէ էկէր մէգըիւր տէլիգանլը քէնտի
գըղընա ճէպր տախի գուլանմըշ օլտա , հիւքիւմէթ
իլէ ճէզասընը վիրտիրմէյիպ քէնտիսի վիրմէյէ գալ-
գըղշտըղը տախմա շաեանը թադպիհ , վէ պարպար-
լըգ էսէրի խէտէ , բէտէրինին մէգըիւր հարէքէթի
պիր գարը իչին սէն ալըրսըն պէն ալըրըմ տէյու
իքի տէլիգանլը արասընտա վուղու պուլան մուա-
րաղա կիպի օլմայուպ հէր նէ գատար հարէքէթի
պարպարճա խէտէ , գալպի քէնտի նամուսունու վի-
գայէ իթմէք օլտուղունու աղըլը գըղ ֆարգ ի-
տէրէք փէտէրինին գապահաթընը քէօշէյի խա-
թըրտան ֆիրամուշ խոփպ գապիւ օլտա տա փէ-

տէրիմտէն պիր խապէր ալսամ տէյու էօթէ պէրի պազընըր ըտը : Հալ պու քի վաղըթ տախի կիթ տիքճէ աղարմադտա օլուպ կէլէն կէչէն քէնտիսին օրաճըդտա կէօրմէսին իչին եաղընաաքի տաղըն պէօյրիւնէ չըդըպ օրաճըդտա պիր ուֆաճըք մաղարայա ըաոտ կէլտի : Ալէ մատամ քի էվիլէլ կիճէտէն տախի ույդուսուղ օլուպ գօրդու վէ թէլաչ եիւրէք օյնաթմասը վէ կէօղ եաչլարը պիւթիւն պիւթիւնէ վիճուտինի հէլլագ իթմիշ իտիլէր , մէղքիւր մաղարատա կիրիպ պիրաղ պաչընը տիյնէն տիրմէյէ , վէ գալդտըդտա օրալարտա պիր չօպան ըասթ կէթիրէպիլիր իսէ գըղըղընը վէ կիւզէլլիյինի տիտէի պէնիի ատէմտէն սիփէր իտէպիլմէք իչին ըուպալարընը չօպանըն ըուպալարը իլէ տէտէյիշթիրմէյէ գարար վիրիպ մաղարանըն թաչլարը թօփրագլարը վէ սիվրի թաչլարը իւզէրինէ նաղիք վիճուտինի ուզաթըպ վէ թաչըն պիրիսինի պաչընա եաստըգ իտիպ ույդույա տալտը :

Յունչաք գուշ թիւյիւնտէն եաթաքլարտա քէնտինի նաղա չէքէն ույդու , գայալըքլար իսթիւնտէ Բէֆըգանըն քիւրիքէրի իւզէրինէ չէօքիւպ խայլըճա ույսւտու , էօյլէ քի ույանըպ կէօղիւնիւ աչտըդտա աթշամ եաղլաչմըշ կէօրտիւ : Քէնտի ըատէթինէ ըաղմէն պու դատար ույումուշ օլտուղունա ճանը սըդըլտը իսէ տէ , հէման պիր ճէսարէթ իլէ գալդըպ մաղարատան տիշարը չըդըպ տաղըն էթէյինտէն կէչէրքէն պիր չօպան եա տի-

ֆէր պիր ֆուգարա ըստթ կէլէպիլիրմի տէյու
 հէր նէ գատար տէօրթ թարաֆա պադընըր իտի
 իսէ տէ.քիմսէյէ ըստ կէլմէտի . վազըթ պիր եան .
 տան ախշամ օլուպ կիւնէշ ըույի զէմին իլէ վէտա .
 լէշմէք իւզըն իտի , կիւզէլլիյին տիւշմէնլէրինին
 էն զիյատէ ճէսարէթ ալոըզլարը դարանլըգ հէ-
 ման սիեա հ բէրտէսինի տիւնեա եիւզիւնէ չէքմէյէ
 հազըրլանմագտա իտի , եուվատան եէրէ տիւշէն
 պիր վայըֆ դուշ եավրուսու միսիլլիւ նազիք ու
 նէվճիվան Ռէֆըգա եալընըզ պաշընա տաղլարտա
 գալըպ գօրգու վէ թէլաշընտան տամարլարը սըգ
 սըգ աթըպ տիլի դուրումայա վէ պիւթիւն միճու-
 տի տիթընմէյէ պաշլատը : Օ արատա պիր էլի տէյ-
 նէքլի գօճա գարըյա ըստթ կէլիպ մէգքիւրէյէ պու-
 ըալարտա չօպանլար նէրէտէ պուլունուր տէյու սիւ-
 ալ իթտի : Օ ախշամըսը օրաճըգտա պիր տէրին
 վէ սիփէր տէրէ իչինտէ պիր թագըմ հայտուտլար
 մահրիմանէ ճէմ օլմուշ օլուպ անլէրի եալընըզ պու-
 գօճա գարը եօլտա թէսատիֆ իտիպ կէօրէպիլմիշ
 իտի . վէ հէր նէ գատար մէգքիւր հայտուտլար
 քէնտիլէրինին օ կիճէ օ տէրէ իչինտէ գալաճագ-
 լարընըն տույուլմասը իհթիմալինէ մէպնի գարըյը
 վուրուպ օրթատան գալտըրմայա գալըշտըլար ի-
 սէ տէ , սօնրատան սիննինէ մէրհամէթէն սաղ պը-
 ըագմըշլար իտի : Պօճա գարը էօյլէ պիրվագըթ մա-
 հալը մէգքիւրտէ էօյլէ պիր մահիթապ կիպի դը-
 դը կէօրտիւ իսէ զայէթլէ թէաճիւպտէ գալըը

հալ պուքի մեղքիւրէ դարընըն գուլագլարը սաղըր
օլմասըյլա գըզըննէ տէտիյինի աղնամայըպ օնու
հայտուտլարըն պէրապէր կէթիւրմիշ օլտուգլարը
պիր գըզ զանն իտիպ արգատաշլարընը սիւալ ի-
տիյօր գըյասըյլա օնա տէյնէյինին ուճու իլէ հայ-
տուտլարըն օլաուղու եէրի կէօսթէրտի : Րէֆը-
գա ճուզի քէսպը ֆէրահիյէթիմի տէյիշթիւրտիք-
տէն սօնրայ օ գատար գօրգմամ տիյէրէք ֆիգըրին-
տէն տէրէյէ տօղրու գօշար կիտէր իտի : Պիշարէ
գըզ պիլմէզ իտի քի քէնտի նազիք այագլարը ի-
լէ եիւրիւյէրէք գանարայա կիտէն պիկիւնահ գու-
ղուլար միսիլիւ քէնտի այաղը իլէ օ տաղլարըն
ճանավարլարընըն փէնշէլէրինէ գուպան կիտէր իտի :

Այինէտէն պագըպտա չիւրքին օլտուգլարընա
ճանլարը սըզըլան գըզլար պիրազ թէսէլի օլտուն-
լար , պագ կիւզէլիք առէմին պաշընա նէ պէլա-
լէր կէթիւրիւր :

Րէֆըգա գօշարագ մէտէտ ալլահ պաղըրան
քիմսէնին իշիթմէյէճէյի տէրէնին իշինէ վասլ օլ-
տուգտա նէ կէօրսիւն օրաճըքտա պիր գօճաման
աղաճըն ալթընտա հէր եանլը փիւր սիլահ
պըյըգլարընտան առամ ասըլըր , ճանվէր կէօղլիւ
սէքիզ օն թանէ առամլոր կէօրտիւ : Մէգըիւրլէր
տախի էվվէլ էմրտէ Րէֆըգայը կէօրտիւքտէ թաա-
ճիւպլէրինտէն նութգլարը թութուլուպ պիրպիր-
լէրինին եիւղիւնէ պագմայա պաշլատըլար . չիւն
պէօլէ պիր տիլրուպա գըզըն հիշ պիր թէստտիֆէ

մէսնի օ վաղըթ օրալարա տիւշէճէյի ասլա խա-
թըրտան կէչէր շէյ տէյիլ իտի , Պունլար էվմէլ
էմրտէ պու վուգուլաթա հէր պիրի պիրէր կէօնա
մանեա վէրմէյէ պաշլատըլար . քիմիսի տէր իտի
քի պէն իշիթմիշիմ էքսէրի պէօյլէ թէնհա տէրէ-
լէրտէ տաղ փէրիլէրի օլուր իմիշ տէյու , վար իսէ
օնլարտան պիրիսի օլմասըն , քիմիսի պունու հիւ-
քիւմէթին քէնտի օլտուգլարը մահալտէ քէնտիլէ-
րինի պիր աղ տահա էյլէնտիրիպ դաշմայա վաղըթ
պըրադմամադ իշին պիր թէպտիր ու տէսիսէսի ի-
թիգատընտա դահիպ օլուրլար իտի . խիւլաուա հէփ-
սինին տախի էլլէրի այաղլարը թութուլուպ գըզըն
եիւզիւնէ պադա դալտըլար : Րէֆըգա իսէ օտրա-
տա քէնտի էօնիւնտէ աշըլան եէնի պիր պէլա դու-
յուսունու աղնայարադ գօրգուսունտան շաշըրըպ
վէ հէրիֆլէրին նէ եանընա վարապիլիպ նէ կէրի
տէօնէպիլիպ օրաճըգտա էօթէ պէրի կէզինիր իտի :

— Պէօյլէ տուրմայըլան օլմաղ տէտի հայտուտ-
լարըն իշինտէն պիրիսի , պիրիմիզ շունուն եանընա
վարըպ նէ տիր նէ տէյիլ տիր պիր աղնայալըմ .
հալպուքի հիչ պիրիսի եէրինտէն գըմըլտանմայա
ճէսարէթ իտէմէզլէր իտի : Մէզքիւրլէր օ վաղըթ
պիր աղ իշրէթ իլէ ալա չաղըր օլուպ թաամ իթ-
մէքտէ իտիլէր : Շունտան պանա պիր գատէհ տօ-
լուսու բաղը վէրին տէտի իշլէրինտէն էն ճէսա-
րէթիլլէրինտէն պիրիսի , պէն շիմտի կիտէր օնուն
քիմ օլտուգունու աղնարըմ , անճադ սիզ տախի

հէփսինիզ պուրտա օթուրմայըն . պիր գաչընըզ
 եօգարը տաղա վէ պիր գաչընըզ տէրէնին աշաղը-
 լարընա սիփէր օլուպ հիւքիւմէթ ատէմլէրինի գօլ-
 լայըն տէյուպ հէփսի այաղա գալգտըլաբ , քիմիսի
 տաղա եօգարը քիմիսի տէրէտէն աշաղը գարընճա
 կիպի տաղըլմայա պաշլատըլար , Մէգքիւր հայ-
 տուտ տախի Րէֆըգանըն եանընա կէլիպ եիւզիւնէ
 ղիեատէ պիր տիգգաթ իլէ սըգը սըգը պագտըզ-
 տան սօնրայ , եահու՛ , տէտի պիր էլինի պուշաղընա
 ուղաթարաք , սանա պիր սիվալիմ վար տըր ամմա
 տօղրու սէյլէյէճէքսին , սէն վիերիմիսին , եօխսա
 պիր պէնիի ատէմմիսին : Րէֆըգաքի հէր նէ գա-
 տար տարտա գալսա եալանա գալպինի վէ տիլինի
 ալըլթըրմամըշ իտի , պէն նէ վիերիյիմ տէտի , նէ
 տիկէր պիր շէյ , իլլա սիղճիլէյն պիւր ինսանըմ ամ-
 մա . . . նէ տիյէյիմ . . . պէն շիմտի նէրէտէյիմ քէն-
 տիմ տախի պիլմէյօրում տէյուպ վէ իսթիլալ ու
 հէյէճանը գալպինին զապթընա միւղթէտիրէ օլա-
 մայըպ պէյաղ էլլէրինի կէօզիւնէ կէօթիւրէրէք
 նիմ աղլամաղա պաշլատըր :

Հայտուտ նէ՞ տէյէճէյինի շաշըրտը գալտը .
 էլինի պուշաղընտան կէրի չէքտի , վէ նէ տիր տէր-
 տին գըզըմ տէտի պիր թաթլըլըգ իլէ , սագըն
 պիգի պու հիյէթտէ կէօրիւպ տէ գօրգմա , շէհր
 իչինտէ թէմիզ վէ զարիֆ գըյաֆէթլի վէ թաթ-
 լը տիլլի , կիւլէր իւզլիւ նէչէ հայտութլար վար
 տըրքի պիղէ պէշ թաշ սլըրագըրլար , պիզ վիէք

էօլտիւրսէք պիր իբի ատամ էօլտիւրիւրիւզ, վէ
 պիր գարննն ըրզնա կէշերիզ ամմա ծնար պիր
 պիւթիւն սինսիլէ սէօնտիւրիւրէր, վէ ըրզնա կէշ-
 տիքէրի գարըլարն տէօշնմիշ գօնադլարնտա օ-
 թուրուպ հէր քէսին մէթհսւ սէնասընը ալըրլար ,
 գօրզմա գըղըմ տերտինի սէօյլէ : Բէֆըզա սէ-
 հէր վադտինտէ աչըլան գըրմըզը սասլահ սէֆասը
 չիշքէր կիպի նապէք վէ գըրմըզը քիրազ միւսիւ-
 լիւ տուտադլարնը աչըպ ա'ի էֆէնտիծիյիմ . .
 սանա նէ՞ սէօյլէյիմ . . տերտիմը նասըլ աղնատա-
 յըմ . . . տիյօր իքէն պիրտէ պայրամ կիւնլէրինտէ
 պիւթիւն թապեալարտան աթըլան թօփլարն հա-
 վայը ինլիթտիյի կիպի , ահհէթլու տերէնին իչին-
 տէ հէր թարաֆտան սիլահլար փաթլամայա պաշ-
 լատը , թէփէլէրտէն պիր գօշուշմադ , գըլըճ տիւ-
 րիւնմէք սէսլէրի , վ'ւրուն հա' , թութուն հա'
 տէյու պաղըրշմադլար սէսի կէլմէյէ պաշլատը .
 Բէֆըզա իլէ գօնուշան հայտուտ տախի քէնտինի
 շաշըրըպ գըղը օրտա պըրադտըղլայըն օ տախի
 սիլահընը չըդտըրպ տաղա եօդարը եիւրեա
 իտիպ գօշտու կիթտի : Մէյէր տերէնին չօդ-
 աշաղըլարնտա հէրիֆին պիրիսի պախճէսին-
 տէն էրիկ թօփլայըպ իրթէսի կիւն էրքէն սաթ-
 մադ իչին շէհրէ կէթիթէճէք օլուպ , հալ պու քի
 կէճ տախի գալմիշ օլտուղու իչին ճանը սըգըլըպ
 էշէյէ չալա գամշը սիւրաթլէ եօլտա կիտէր իքէն ,
 չաշստուգ իտէն հայտուտլարն էրիկտէն կէօնիւ-

Լէրի իսթէյիպ հէրիֆէ պիր քաչ թանէ չարփըշտը-
 րարաք սէիէթին եարըսընը պօշաթմըշլար, հէրիֆ
 պիր մըգտար տահա իլէրի կիթտիքտէ հայաուտա-
 րը գօլլայըպ՝ անճաք նէրէտէ օլտուդլարընը պիլմէ-
 յէն զապթիյէլէրտէն պիրիսի եօլուն իսթիւնտէ
 մէգըիւրէ ըաստ կէլիպ սէիէտլէրի եարըմ կէօր-
 տիւքտէ զալիպա շու հէրիֆ աճէլէյէ կէլիպ սէ-
 իէթլէրի տօլտուրամամըշ տէյու արդատաշընա թա-
 րըլմըշ. հէրիֆ տախի մուգալլիտին պիրիսի օլմա-
 րըյլա ալըն աղալար սիղտէ ալըն. պու կիւնքի է-
 րիյին օգդասը պիր եումրուղա տըր տէտիքտէ, զապ-
 թիյէլէր պու նասըլ լագըրտը տըր տէյու սիւալ
 իթմիշլէր, հէրիֆ օ վագըթ վուգուի հալի նագը
 իթտիքտէ զապթիյէլէր խապէր ալըպ մահալը մէգ-
 րիւրի պասմըշլար իմիշ, Րէֆըգա բէտէրինին ծնպէշ
 եիլիրմի կիւն մուգատտէմ պուլունտուղու մուհա-
 րէպէ մէյտանընտա չիմտի քէնտիսինի կէօրիւպգուր-
 շունլար վըղըր վըղըր իքի թարաֆա իշլէտիքճէ
 տահա զիւտտէ գօրգմաղա պաչատը իսէ տէ, օ
 մինասիպէթլէ գուրթուլտուղու թէհլիքէյի տախի
 տէրխաթըր իտէրէք թէսատիֆին հուսուլէ կէթիր-
 տիյի միւճիղէլէրէ տախի միւթէհայիր օլուրուտու:
 Շու մուհարէպէ զէմանընտա Րէֆըգա քէնտի-
 սինի պիր գայալըդ արասընտա սէթր իտէպիլիպ,
 տղլայըպ սըզլաշտըդտան սօնկրա ույգույա տալմըշ
 վէ ալլէսապահ կէօղլէրինի աչարադ պիր թարաֆ-
 տան եօրղունըք տիկէր թարաֆտան ուճըք միւ-

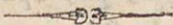
նասէպէթի իլէ քէնտիսինի փէք զայիֆ պուրտու իսէ տէ , շու պէլայի ազիմէտէն գուրթուլաուղունա շիւքիւր վէ համա իտէրէք տէրէնին էթրաֆընը կէզմէկէ պաշլամըշ իտի :

Հայտուտլարըն քէնտիլէրինէ միւթաալիդ թաամ վէ էսվապլարը պիր թարաֆա պըրաքմըշ օլաուղլարընտան , Րէֆըգա էվէլ էմիրտէ կիւզէլճէ գարնընը տօյուրտուգտան , վէ պըրազըլմըշ օլան էսվապլարտան տախի պիր փօթուր վէ պիր չէփկէն կիյտիքտէն սօնրա եօլա ըէվան օլարադ պիր գաչ սաաթ զարֆընտա քէնտիսինի պիր մէրատա պուլտու :

Մէզքիւր մէրատա (չայըրլըգ) չօպանլարըն սիւրիւ սիւրիւ գօյունլարընը ըէէյ իթտիմէքլէ մէշղուլ իքէն , Րէֆըգա պունլարա եանաշըպ քէնաիսինին տախի չօպանլըք իթմէք արզուսունտա օլտուղունու պէյան իթմէսի իլէ չօպանլար պունու մէֆնունէն գապուլ իտէրէք այաղընա պիր չարըք վէ պաշընա պիր քիւլաճ վիրմէլէրիյլէ թէքմիլ պիր չօպան գըյաֆէթինէ գօյուպ , քէնտիլէրինէ արգատաշ իթտիլէր :

ԵՒԿԻՐԱՒԻ ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ԿԻՒՆ

ՔԼԹՅ ՅՏԱՍՐ

Քէօյլէրտէ մէսքիւն էհալինին հալլէրի մա-
լիւմ եա, ախշամ թաամընը իթտիքլէրի կիպի
պիր օտայա ճէմ օլուպ, շունտան պունտան պա-
ղը սէօհպէթլէ վազըթ կէշիբիբլէր, Ֆիլ վազը շու-
հալ փէք կիւզէլ տիր, չիւնքիւ պունլար հիչ բիմ-
սէնին ազընտա դարասընտա օլմայուպ, իշլէրի ի-
լէ մէշղուլ զուրլար, վէ պիւթիւն սէօհպէթլէրիտէ
եինէքէնտիքէօյլէրինէ վէ իշլէրինէ միւթաալիք տիր:

Կէլէլիմ քի Րէֆըզա զիզը օլունան չօպանլար
իլէ օլտուդտան սօնկրա ախշամ օլուպ պիրլիքտէ
քէօյէ կէլմիշ օլտուղունտան, քէօյլիւլէրին թէճէմ-
միւ իթտիքլէրի օտայա կիթմիշ խտի, մերգումէ-
նին իամի չօպանլարըն իշինտէքէնտի կէլէն օլուպ,
օտա դարսուտունուն եանընտա օլտուրմուշ իքէն,
հուկեահ պիրիտի կէլուպ միսաֆիրլէրտէն պիրինէ

խիթապէն շիմտի մանտանքն պիրի պաշընը սիզին
օտանքն փէնճիրէսինէ սօգմուշ, հէր նէ դատար
չալըշորը իսէ պիր թիւրլիւ չըգարամատըդ, պու-
նա պիր չարէ պուլունուդ քի չըգարալըմ տէ-
տիկինտէ, հէփսի պիրտէն պիզ պունա հիչ պիր
հօլ պուլամայըդ, պիր աղ սապը իտէլիմ, Հիք-
մէթ աղա ներտէ իսէ շիմտի կէլիր, ծնա իֆատէ
իտէրիդ, էլպէթտէ օ պիր չարէ պուլուր տէյերէք
Հիքմէթ աղանքն կէլմէսինէ միւնթաղըր օլտուլար:

Պիր արալըք Հիքմէթ աղա, պաշընտա դօճա
պէյազ սարըգ, վէ գըրմըզը ճիւպպէսի իլէ ճէմաա-
թա կէօրիւնտիւկիւ հալտէ, հէփսի պիրտէն այա-
ղա գալգուպ, քէմայը թաղիմ իլէ սէլամլաշորդ-
տան սօնկրա, հէր պիր էմր վէ իշարէթինէ հազըր
օլտուղլարընը պէյան, վէ պիր աղ սօնկրա պաշընը
փէնճիրէտէն իչէրի սօգմուշ օլան մանպա հիքեա-
յէսինի տէրմէյան իթտիլէր,

Հիքմէթ աղա շէօյլէ պիր մըգտարճըդ թէ-
ֆէքքիւր իտիւ, տըվարըն երգըրմատընը էմր իթ-
մէսի իլէ տըվարը երգտըլար: Ֆազաթ մանտանքն
պույնուղլարը տըշարը չըգմաղ միւմքին օլամատը-
ղընտան պաշընքն քէսիլմէսինի էմր իթտի: Ֆիլ
վադը հայվանքն պաշը քէսիլիպ դուրթարըլմըշ օլ-
տուղունտան, պիւթիւն քէօյլիւ շու ագըլը Հիք-
մէթ աղայա կէլերէք իղհարը թէշէքքիւր վէ մէմ
նունիյէթլէրինի պէյան իթտիլէր:

Եւ օտտա կէօյա իսալգ Հիքմէթ աղանքն

ազլը վէ տիրայեթինէ մէթհ ու սէնա իթտիքէրի սըրաուա , իշէրինտէն Իսթանպօլտան օ քէօյէ կիթմիշ վէ սէրպէրլիք իթմէքտէ պօլլունմուշ օլան պիր էրմէնի տախի պօլլունուպ , վաղթը իլէ օգույուպ եաղմագ էօյրէնմէտիկինէ վէ շու ճիհէթլէ զէնկին օլամատըղընը իզհարը թէէսսիլֆ իտիպ , պիր աւալըք քէնտի մէմլէքէթլէրինտէն իքի ատամ պաշնա պիր մէքթէպ քէչիտէ օլտուղունա , վէ հէր քէսին չօծուղու իւշէր պէշէր լիսան էօյրէնմէքտէ օլտուղլարընտան պունտան պէօյլէ հէրքէսին Հիքմէթ աղա կիպի հէմ ազրլլը վէ հէմտէ զէնկին օլաճագլարընը սէօյլէր իտի :

Վազաա Հիքմէթ աղա էօյլէ մէքթէպ կէօրմիշ վէ թահսիլի իլիմ իթմիշ թագըմտան տէյիլ իսէտէ , պէսպէլլի տօղուշունտա եարատըլըշ օլմալը . շու ատամըն պաղը ազըլանէ հիքեայաթընտան հիսսէյապ օլմագ իւզրէ շուրաճըգտա պիր գաշ տանէսինին զիքրի ճայիզ տիր զանն իտէրիմ :

Միսաֆիրլէրտէն պիր գաշը քէլամէ աղազ իտիպ , ճանըմ Հիքմէթ աղա , իշիտիյօրուզ քի , Իսթանպօլտա տէնիզ իւզէրինտէ քէօքրիլ եաքըլմըշ աճապա սույուն իշինտէ նա՞սըլ պինա գուրտուլար տէյու սիվալ իթտիքէրինտէ Հիքմէթ աղա պիր թավըր ազիմլէ շու վէճհէ ճէվապ վիրտի :

Պէն Իսթանպօլա կիթտիլիմտէ պու մատտէյէ մէրագ իտիպ անլատըմ , օ քէօքրիլ տիրէյին իւսթիւնտէ տիր , ալթընտա իքի չիֆտ մանտա ք-

մուշլար, մանտալար եիւղէրէք քէօբրիւյիւ էօթէյէ պէրիյէ կէօթիւրիւպ կէթիւրիյօրլար :

— Ճանըմ Հիքմէթ աղա, շու վաբօր տէտիքէրի շէյ նա՞սըլ շէյ տիր :

— Վաբօր շու պիղիմ էօբիւղ արապալարըն պէօյիւք ճէսի տիր, իքի եանընա պիրէր դանատ թաղմըլլար սույուն իւղէրինտէ դուշ կիպի չարբարապ եիւղիւյօր, պէնիմ Խաթանպօլտա օլտուղում վաղըթ վաբօրլար սալթ տէնիլտէն եիւրիյօր իտի, չիմտի դարատանտա եիւրիյօր իմիշ :

— Ելպէթտէ շու թէլէղրաֆըն նէ օլտուղունու անլամըսընըղ, օ նա՞սըլ շէյ տիր ճանըմ Հիքմէթ աղա :

— Թէլէղրաֆըն թէլլերի պօրու կիպի տէլէք տիր, պիր թաղըմ եաղըլը քէղատլարը ուֆապ սինէկլէրին պէլինէ սարըպ իչինէ պըրաղըյօրլար, սինէկ վըղլայարապ, վէ դանատլարընը թէլին իքի թարաֆընա չարսիարապ քեաղատը պիր մահալտէն օ պիր մահալէ կէօթիւրիւր, թէլին սալլանմասընը, վէ պաղը եէրտէ սէս չըղարմասը սինէյին հարէքեաթընտան տըր :

Միսաֆիրլէր շու պիղիմ Հիքմէթ աղանըն պիրպիրինէ ույմաղ պիր թաղըմ մէղալաթընա դուլաղ տօլուսու տինլէյիպ, քէնտիսինի մէթհ ու սէնա իթտիքլէրի սըրատա մէրդ ում տախի տահա ղիյատէ պիր դուրուր իլէ քէնտիսինի աղըլլըլար սըրասընա գօր իտի :

Շու միասփիրլէր իշինտէ Հիքմէթ աղանըն
եալան եանլըշ հիքէայաթընտէն խօշլանմայան եա-
լանըղ Րէֆըգա օլուպ, պիր թադըմ պէօլէ պօշ
լադըրտըլար տիյնէմէքտէն իսէ, տըշարը չըգմապլը-
ղը տահա մինասիպ կէօրաիւ :

Շու սըրատա Նէճիպ պէյ նամընտա պիր մի-
սափիր կէլիպ, օտատան իշէրի կիրմէսի իլէ, քէօյ
ատէթի իգտիզատընճա հէրքէս թարափընտան դա-
պուլ օլունուպ, դահվէ իքրամ օլունտու :

Նէճիպ պէյ եօլտան կէլմիշ եօրղունլուղ ա-
լըպ, թապիաթը իլէ օ օտատա եաթաճադ օլտու-
ղու կիպի, քէնսի կէլէն Րէֆըգանըն տախի պիր
եէրի օլմատըղընտան օ օտատա պարընաճադ իտի :

Կիճէ վադըթ կէշմիշ, վէ հէրքէս քէնսի խա-
նէօինէ տաղըլմըշ օլտուղունտան Նէճիպ պէյ վէ
Րէֆըգա պիրէր թարափա ուղանմըշար իսէ տէ,
հէր նասըլ իսէ տէլիգանլունուն ուլխուսու թութ,
մայըպ, օճաղըն պաշընտա թիւթիւն իլմէք, վէ
ահ վահ իտէրէք շարդըլար օղումաղիլէ վադըթ
կէշիւմէկէ չալըշըր իտի :

Րէֆըգա Նէճիպ պէյին շու հալընը կէօյնիւն-
ճէ պիր մանէա վէրէմէյուպ, պիր արալըգ տէլի-
գանլունուն «եա'հու, չօ'պան», էլ վէրիւր ուլտուսու-
ղուն, դալգ պադալըմ, պիրաղ շունտան պունտան
լադըրտը իտէլիմ, տէմէսի իւզէրինէ, օ տախի դալ-
ղըպ օճաղըն եանընա եաղլաշտը :

Ֆիլ վադը Րէֆըգանըն եիւզիւ կէօղիւ դա-

բարձր , վէ քէնտիսի չօպան գըյաֆէթինտէ պու-
լունմուշ իսէ տէ պու ճիւմլէ իլէ կիճէնին գարան-
լըղընտան շուուլէ իտէր օլան երլորդ կիպի կիւ-
զէլիք զայպ օլմամըշ օլտուղունտան , Նէճիպ պէյ
շու հալը միւթէհայիւր օլուպ , ֆադաթ չօպան
րուպասը ալթընտան կիզլէնէն վիճուտի Բէֆըզա
կիպի պիր գըզ վիճուտի օլտուղու իտրադ իտէմէ-
յէրէք եալընըզ լադըրտըյա պիր գափու աչմագ
իւզրէ շու վէճհ իլէ սէօհպէթէ պաշլատը :

— Պագսանա , ա կէօզիւմ , սէն պուրատա
չօպանլըգ իտիյօրսուն :

— Էլվէտ էֆէնտիմ :

— Իսմին նէ՞ տիր :

— Պիղէ արդատաշլոր Քէնտի կէլէն թէսմի-
յէ իթտիլը :

— Ա. գուղում , սանա եազըզ տէյիւմի քի
պու կէնճ չաղընտա տաղլար պաշլնտա չօպանլըգ
իտիյօրսուն :

— Ա.՛հ էֆէնտիմ , քէօյլիւք երլէրտէ ֆա-
գըր գըսմընըն չօպանլըգտան պաշգա էլինտէն նէ
կէլիեօր :

— Հագգըն վար , պու լադըրտըն փէք սա-
հին տիր , չիւնքի քէօյլիւք երլէրլինտէ պիր չօգ
խըտմէտլէր օլույօր , եաշլը ատէմլէր վար իքէն ,
մէֆգը վէ մահէլ իգթիզասընճա մալիք օլտուղ-
լարը լիյագաթ վէ տիյարէթ կէօզ կէօրմէզ : Շիմ-
տի սէն չօպանլըգ իտէրսին հա՛ , տէյիպ տէ պիր

անը սէր չէքինճէ , Նէճիպ պէյին հալի Րէֆըղա
էյի կէօրմէյէրէք շու վէճհ իլէ սէօղէ աղաղ իթտի :

— Աֆվ իտէքսինիղ , աման ճանրմ' էֆէն-
տիմ , զաթընըղ նէրէլիսինիղ , վէ իամինիղ նէ' տիր :

— Գուղում , պէնտէնիղ իսթանպօլլույում ,
վէ իամիմ Նէճիպ պէյ տէրլէր ,

— Գուլունուղա պու գատարճըդ մալիւմաթ
վէրմէնիղտէն տէրէճէսիղ մէմնունում , ֆագաթ
սիղտէ էօյլէ պիր հալլէր կէօրիւյօրում քի զաննէմ
միւհիւմ վէ էյղէմ պիր մէմուրիյէթ լէ պու թա-
րաֆլարա կէլմիշ օլմալըսընըղ :

— Պու տէտիքլէրինիղ վիքտէ եալան տէ-
յիլ տիր , ֆագաթ սէն պէնիմ գալպիմտէ օլանը
նա'սըլ քէշֆ իտէպիլտին :

— Էֆէնտիմ , պիրաղ էվվէլ զաթընըղ տէ-
մէյօրտընըղքի քէօյլէք եէրլէրտէ տալիս ամհին
տիրայէթ պուլունուր տէյու , էվվէթ , պէնտէնիղ
օ տէրէճէլէրէ վասըլ օլմուշ տէյիլիմ , անճաղ պու
գատարճըղ պիր հալ քէշֆի միւգթէտիր օլտու-
ղումտա ինքեար իտէմէմ , պունու իֆատէտէ սր-
ղում տէրտի տէրունինիղի պէնտէնիղէ սէօյլէմնիղ
իչիւն րէճա իթմ'էք տէն իպարէթ տիր , չիւնքի-
քիշի տէրտինին տէրմանընը մէմուլ իթմէտիկիէէր-
տէն պուլուր , տէյու պօշ եէրինէ սէօյլէնմէմիշ տիր :

— Սրասը էօյլէ տիր , ինքեար իտէմէմ , ֆա-
գաթ պէնիմ տէրտի աղլմէմէ սէնին կիալի պիր
օպանըն տէրմա'ն իթմէկէ չըգըսմասը նէ տէմէք

տիր պիլի՞րմիսին , իշթէ ատէթա պիր սաաթ էվ-
վէլ ելլտըղլարա վասըլ օլմադ իւրէ կէօյլէրէ
նէրտիպան դուրմադ էֆքեարընա չըղըլմադ տէ-
մէք տիր :

— Փէք կիւղէլ էֆէնտիմ , պէն սիղէ միւ-
նէրրէթ նասիհաթ ալասընըղ , վէ եախօտ պէն-
տէն պիր իմաօտ վէ չարէ պէքլէյէսինիղ տէմէմ ,
վէ պուհու տիմէկէ հադգըմ տախի եօդ տուր ,
անճադ քիլի տէրտի տէրունինի սլիր ախէրէ սէօյ-
լէմէքլէ միւթէսէլլի օլուր օլտուղունուտա ունութ-
մամալըյըղ :

Նէճիպ պէյ չօպանըն շու տէրէճէ աղըլանէ
հարէքէթ վէ քէլամաթընտան ատէթա մէմնուն
օլուպ , կէօյնիւնտէ կիղլէնմիշ օլան էսրար մէք-
տումէյի սէօյլէմէկէ դարար վէրէրէք դօյնունտան
պիր թաալիր չըգարմասը իլէ իշթէ դուղում պէ-
նիմ տէրտիմ պու տուր , նէ տէյէյիմ օֆթօղրա-
ֆը իճատ իտէնէքի ինսանլարըն թաալիրինի պէօյ-
լէ թըպղը թըպղըյա չըգարուպտա ալէմին պա-
շընը աթէշէ եադայօրլար , պու թասֆիր էլիմէ կէ-
շէլիտէն պէրու իքի սէնէ տիր , նէ կէճէմ կէճէ վէ
նէ կիւնտիւղիւմ կիւնտիւղ տիր :

Մէգքիւր թաալիրի Րէֆըգա էլինէ ալըպ պա-
ղընճա քէնտի թաալիրի օլտուղունու թանըյա-
րադ , վէ շու տէլիդանլընըն էլինէ նասըլ օլուպ
տա կէշմիշ օլտուղունու թէաճիւպ իտէրէք սէր-
րէշթէ վէլմէմէք էֆքեարը իլէ թէքրար սէօղէ

պաշլայուալ , « աման սէնտէ էֆէնտիմ , պանա պէօյէ եանըպ եադըլաճադ պիր կիւզէլ կէօրիւն մէյօր » տէտի :

— Իշթէ կէօրտիւն մի քի չօպանլըղընը իճրա իթտին , հէլէ պիր քէրէ պէնին կէօղիւմ իլէ պադ քի նասըլ կիւզէլ օլտուղունու անլայասըն , աճա պա տիւնեատա պունուն կիպի կիւզէլ վա՞ր մը , թայիպ իթմէմ սէնի չօպան , չիւնքի նէ գատար յսա չօպանսըն վէսսէլամ :

— Ճանըմ պէն սանա չիրքին պիր դըղտըր տէմէտիմ , իլլա սէնին հալինէ աճըյարադ փէք տէ էօյլէ եանըպ եադըլաճադ տէրէճէտէ տէյիլ տիր տէտիմ , եօխաս հադըգաթը հալինի սէօյլէմէք լա ղմ կէլիր իսէ աթըլաճադ տէրէճէտէ տէյիլ տիր , տօղրուսու կէօղ գաշ վէ էնտամ փէք եօլունտա տըր :

Շուրաճըդ տա Նէճիպ պէյ տէրտի հասրէթ իլէ « վա՛հ պէնիմ իքի կէօղիւմ Րէֆըգաճըղըմ » տէյերէք իքի էլի եիւղիւնտէ եերլէրէ գալիանմա ղա պաշլանտըղընը Րէֆըգա կէօրիւնճէ , վայ էֆէն տիմ տէտի , սէվկիւլիւնիւղիւն իսմի Րէֆըգա՞մը տըր :

— Էվվէթ , գուղում , Րէֆըգա տըր :

— Ա՛ման , նէ տէ կիւզէլ իսիմ , ֆագաթ եա ղըղսընըղ էֆէնտիճիյիմ , սիղին պու միւթէնսիր հալինիգտէն պէխապէր օլան պիր գըղ իլին շու կէնճ չաղընըղտա սէվտայա տիւշիւպ տէ ֆէրուս վէ ֆիղան իթմէնիղ էյի պիր շէյ տէյիլ տիր :

— Զէվալը չօպան , սէն տահա պու հալէ

տիւղմէ միշտին քի, կիւղէլ սէվմէք վէ սէվտայէ օղ-
րամադ նէ օլտուղունու էօյրէնմիշ օլասըն :

Կիւղ էյ նասիհ գօփունտու լալի տիլտէն պիլտապէր սին սէն :
Պէնի տիվանէ իթտի օլ փէրի պիլմէմնէ տէրսին սէն :

Յէհվասընճա շու հալը պիր քէրէ պաշըմա
կէլմիշ վէ կէօյնիւմիւ պիր քէրէ Րէֆըգայա վէր-
միշ օլտուղում հալտէ ֆարիղ օլմագ վէ անը թէրք
իլմէք միւմքիւն մի տիր :

— Փէք կիւղէլ ամմա ճանըմ էֆէնտիմ,
նիշիւն շու գըղը ալուպ տա մէսուտ օլմայօրսունուղ :

— Իշթէ մէսէէնին միւշկիւլ էէրի պուրասը
տըր եա, պու թասվիր զաթէն պէնիմ էլիմէ Իս-
թանպօլտա կէչիպ, մէրգումանըն եիւղ պաշը հա-
ճը էմին էֆէնտիլին քէրիմէսի օլտուղունու, վէ
Պօնեատա միւլթէմէքքիւն պուլունտուղունու խա-
պէր ալարագ տօղլունա Պօնեատա մուվասէլէթլէ
հաճը էմին էֆէնտիլի սիւալ իթտիքտէ տէրագապ
պէնի հիւքիւմէթէ թէսիմ իթտիլէր, վէ նիհայէթ
իսթինթագա ալրպ, սէն հաճը էմին էֆէնտիլի
նէրէտէն թանըյօրսուն, եօղ պիլմէմնէ եափարսըն
գըլըդլու պին տիւրլիւ սիվալ վէ ճէվապտէն սօնկրա
նիհայէթ եագամը սալըվէրտիլէր, հալպու քի Րէ-
ֆըգայը քիմէ սօրտում իսէ թէքմիլ պիր մալիւմաթ
ալտամտըմ :

Պաղըլարը հաճը էմին էֆէնտիլի մու-

հարեպէ մէյտանընտա էօլիւպ, Բէֆըդատա իւ-
թիյար թէյղէսի իլէ պէրապէր պուրատան ֆիրար
իթտիլէր, վէ պաղըլարը հաճը էմին էֆէնտի ախ-
շամտան կէօրիւնմէսի իլէ ֆադաթ սապահլէյին
պուլունմամըշ . վէ պաղըլարըտա նէ օլտուղլարընա
պիլիմ հիշ մալիւմաթըմըզ եօգ տուր, տիմէքտէ
օլտուղլարընտան, վէ նիհայէթ Բէֆըդայը Գօն-
եատա օլմատըղընը փէք կիւղէլ անլամըշ օլտու-
ղուտան մէնպուրէն օրատան չըգտըմ, իշթէ նէ
եափաճաղըմը վէ նէ եօլ թուլթաճաղըմը պէնտէ
պիլմէյօրում :

— Էֆէնտիմ պու էօյլէ փէք չօգ թէէսսիւֆ
իտէճէք շէյ տէյիլ տիր, չիւնքի օդըզ մուլթլագ
եինէ պու եաղըն քէօյլէրին պիրիսինտէ օլմալը տըր,
դատէրտէ վար իսէ էլպէթ պուլուրսուն, հէլէ շիւ-
քիւրլէր օլսուն քի պէնիմ պաշըմտա էօյլէ սէվտա
վէ ալեադա ըիւղկիարը եօգ տուր, սապահ օլտու-
մու գօյունլարը էօյնիւմէ դաթըպ ադշամա դա-
տար կէղինտիրիւր վէ սօվուգ սուլար պաշընտա րա-
հաթ իտէրիւմ, վէ չիմոյէ դատար պէօյլէ պիր գըզ
սէվտասընա ուղրամամըշ օլտուղում կիպի, պուն-
տան պէօյլէ տալսի գըզ սէվտասը չէքմէյէճէկիմէ
դալպիւմ էմին տիր :

— Սաղըն չօպան պէօյիւք սէօյլէմէ, սէնին
սէվտատէտիկին էօյլէ պիր իլլէթ տիր քի նասըլ վէ
նէրէտէն կէլտիկինի տույամաղսըն, դաթէն սէն
պէնտէն կէնճ օլտուղունտան պու պապտէ հէմ

պէօյիւք սէօյլէմէմէլի , վէ հէմոտ ինթիրաղ իթմէլիսին , չիւնքի սէվտայէ տիւշէն պիր ատամ մաշուգասընա գալուշմատըմը էօլմէքտէն պաշգաշարէսի օլամաղ :

Անվտիկիմ քիմ գուրթարըր զէնճիր զիշֆինտէն պէնի , Հատըլը էօլմէք խելաս օլմագ տէյիւ մի էհվէնի , Զարէյի աշըգա սէֆէր տէրլէր վէ լաքին պէնճէսի . Տէրտի աշղը չէքմէքտէնսէ էօլմէք տիր էհվէնճէսի :

Էկէր պու օգուտուղում պէյիթլէրին մանեասընը թէմամը իլէ անլամըշ օլսա իտին «պէն սէվտայէ տիւշմէտիմ , եախօտ հիչ պիր գըղա կէօնիւլ վէրմէյէճէկիմ » ֆիլան տէմէղ իտին :

— Պու մատտէ իչին սիղէ սէօյլէրիմ քիլէ պու կիւնէ գատար քիմսէյէ կէօնիւլ վէրմէմիշ օլտուղում կիպի , պունտան պէօյլէ հիչ պիր գըղա ալեաղա իթմէյէճէյիմ , պունու պէն կէօնիւմտէ գարար իթտիմ պիթիրտիմ , տէտիկի սըրատա , տըշարըտան գաբու վուրուլմասը իլէ սապահ օլուպ , հէր քէսին իչինէ կիւճիւնէ պաշլայաճաղ վաղթը կէլտիկինի անլատըլար :

ԵՒԿԻՐՄԻՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ԿԻՒՆ

ԱՇԸԳԼԸՔ ՆԷ ՄԻՒՇԿԻՒԼ ՏԵՐՏ ՏԻՐ

Չօպան մէճպուրէն Նէճիպ պէյէ վէտա իտիպ
գօյունլարը էօնիւնէ գաթարագ կիտէճէկի սըրա-
տա, օ կիւն տախի օրատա գալմասընա վէ ախ-
շամ օլունճա եինէ սէօհպէթ իյլէմէլէրինի բէճա
իթմէսինտէ վէ Նէճիպ պէյ իսէ չօպանտա պուսէվին-
մէլի հալը կէօրմիւշ օլտուղունտան, նիյազընը գա-
պուլ իսիպ վէ օ կիւն օրատա գալտը:

Ախշամ օլուպ, չօպան ավտէթ իյլէտիքտէ
տօղրուճա Նէճիպ պէյին եանընա կիտէրէք շուն-
տան պուլնտան սէօհպէթ իտէրլէր իքէն, քէօյլիւ
պիրէր իքիշէր թէճէմմիւ իթտիքլէրի սըրատա,
պիպիմ գօճա Հիքմէթ աղա տախի կէլիպ պիր ա-
րալըք Նէճիպ պէյի կէօրմիւշ վէ անըն եէնի պիր
միսաֆիր օլտուղունտա պիլմէսի իւզէրինէ շու վէճէ
իւլ թէքէլլիւմէ պաշլատը:

— Աղա պիրատէր, խօշ կէլտինիդ, ամմանէ-
քէտէն կէլիյօրսուռուդ :

— Էֆէնտիմ, զաթէն Իսթանպօլտան Գօն-
եայա կիթմիշ իտիմ, շիմտի եինէ Իիթանպօլա կի-
տիյօրում :

— Գօնեայը պիր թարաֆա պրրադ, ամմա
Իսթանպօլտա նէ վար նէ եօդ պադալլմ :

— Կիւզէլիդ սաղլլդ :

— Ղալաթա գուլէսի եինէ եէրինտէ տու-
քույօրմու :

— Խայրը Էֆէնտիմ, զէվալլը գուլէնին պա-
շնա էօյլէ պիր տէրտ կէլտի քի թարիֆ իթսէմ
թէաճճիւպ իտէրսինիդ :

— Սման, նէօ օլտու քի :

— Պիր կիւն Քէհատխանէ իւզէրինտէն պէօ-
յիւճէք պիր գուշ փէրֆադ իտէր իքէն, դանատ-
լարընը գուլէյէ չարփտըղը կիպի գուլէ հավայա
տօղրու եիւքսէլիպ, հէլէ համտ օլտուն քի հիշպիր
էսնիյէ իւզէրինէ տիշմէյէրէք դըղ գուլէսինին եա-
շնա տիւշմէսի իլէ օրաճըդտա սափլանըպ օթու-
քա գալտը :

Կէօրտիւն մի, ադըլլը աաամլն սէօղիւ տիյնէ
մէմէք նէ ֆէնա շէյաիր :

Պէն Իսթանպօլտա քեադատխանէ թարաֆլա-
քնտա չիֆթճիլիկ իտէր իքէն պէօյիւք պիր ադան
կէօրմիւշտիւմ, պիր կիւն օ ադաճըն իւզէրինտէ
պիր գուշ կէլիպ ետփրսւ չըգարաճաք վէ օ հաթ-

բուռնան արիւրի Ղալաթա դուլէտինի երգըս խարապ
խտէճէք տէտիքատէ , հէրքէս իւզէրիմէ կիւլմիւշ ի-
տի , իշթէ վուդուաթ սէօյլէտիկիմի թաօտիք իթ-
միշ :

— Սէնին տէտիկին վաղըթ Ղալաթա դուլէ-
տի եափըլմըշ խտի :

— Նէ՞ մինասիպէթ , եաղըք քի Խոթանպօյ-
լուսուն ա արաատէք :

Պիր դանաա իլէ Ղալաթա դուլէտինի խարապ
իթմէկէ միւքթէտիր օլան արիւր դուշ դաշ եիւզ
սէնէտէն մէյտանէ կէլիւր , պունու հիշ տիւշիւն-
մէք եօ՞ք մու :

— Սահիհօինիդ Հիքմէթ աղա , տէմէք օլուք
քի խալլը միւսին արիւր ատէմ օլմալըսընը :

— Հայ հայ , պիղիմ իխթէյաք պօզ էօքիւզ
իլէ եաշտաշըմ , չիւնքի սու էօքիւզիւ տէտէմին
տէտէսինին տէտէսի ալմըշ օլուպ , հէր նէ դասար
տիկէք էօքիւզլէր իլէ օթլանուր խտտէ սու իշէճէկի
վաղըթ սիւրիտէն այրըլարագ տաղ էթէյինտէ արիւր
դայնադտան սու իլէր օլտուլու չօպան կէօրմէքլէ
պանա խապէր վէրտի , պէնտէ պունտա արիւր հիք-
մէթ վար տըր տէյուպ կիթտիմ օ սուտան իշտիմ ,
իշթէ օ կիւնտէն պէրու եաշայօրում , խօշ պու հի-
տապլար տէրինճէտիր , սիղ աղնայամազսընըլ ամ-
մա պէն աղնարըմ :

— Աման ճանըմ պապալըդ , օ սու հալեա
օրատա դայնայօրում :

— Ի վիճա, ֆագաթ թապիաթը թէպտիւ
իթմիշ, չիւնքի շիմտիքի իշէնլէր հէմ չապուգ իս-
թիյարլանըյօր վէ հէմտէ ագլընա զաաֆ կէլիյօր

— Ճանըմ Հիքմէթ աղա, պիր մատտէ իւզէ-
րինէ փէք մէրադ իթմիշիմ, ըուխսաթընըզլա սի-
վալ իտէյիմ, չիւնքի Իստանպօլտա չօք ալիմ քիմ-
սէլէրէ սօրտում պիր վէճհլէ մանեա վէրմէտիլէր-
շու Ագ տէնիզ իլէ Գարա տէնիզ գատէմինտէն
պէրու պիրպիրլէրինէ գարըշըգ մը իտիլէր, եօքսա
Իսթանպօլ պօղաղը սօնրատան մը՞ աշըպ պիրլէշ-
տիրմիշլէր :

— Օ սէնին ալիմ տէտիքլէրին գաչա ալըըմ,
էկէր անլէր ալիմ օլսալար պէնիմ կիպի ղէնկին
օլուրլար իտի, անլէրին գուլլանտըղը լիսան պիք
թագըմ տիւզմէ տօլապ շէյլէր տիր, պարէ տիյ-
նէքի մէրադ իթտիկին շէյին մանեասընը վէրէյիմ
Տիւնեատէ գատիմէտէն պէրու պիր տէնիզ օլուպ
իսմինէ Ագ տէնիզ տէրլէր իտի, վէ Գարա տէ-
նիզտէ կէօլ շէքլինտէ պիր շէյ օլուպ, պիր արալըգ
Ագ տէնիզին քէնարընտա տաղ պաթմասը իլէ
պիւթիւն սուլար պահըր իւմմանէ աղըպ կիթտիլէր :

— Շու կէօլ շէքլինտէ օլան Գարա տէնիզին
էթրաֆը իսէ պիւթիւն չամըգ վէ մէշէլիք օլուպ,
քէօյլիլէր օ աղաճլարտան քէմիւր եափարլար իտի,
շու քէօմիւրլէրին իւսթիւնէ եաղան եաղմուրլար
կէօլէ աղարադ Գարա տէնիզ փէյտա օլտու, հալ
պու քի, օ պիր թարաֆտա, Ագ տէնիզին սուլարը

աղալուս , պալըզար բահաթ եաշայամատըղլարը
իչին , Ա.գ. տէնիզ իլէ Գարա տէնիզ արասընուա
օլան տաղլարը տիշլէրի իլէ գըրըպ պօղալը աշ-
տըլար , վէ իքի տէնիզ պիրպիրինէ պիրլէշտիրտի-
լէր , պու իշ փէք էսիլի պիր շէյ տիր , վէ մէրհուս
փէտէրիմին նաղլինճէ տիւնեա գուրուլմաղտան
պէշ իւզ սէնէ էվլէլ վուգու պուլմուշ տուր . ան-
լատըն մը շիմտի Խսթանպօլլու էֆէնտի , շու սէ-
նին Խսթանպօլլուլարընլա պէն նա^օ օրլըմ :

— Տօղրուսու տէյէճէք եօգ , տիւնեա գու-
րուլմաղտան էվլէլ օլան վուգուլթա մալիւմա-
թընըզ օլտուգճա սիղին այաղընըզա քիմ չըգա-
պիլիր :

— Պիզ քէօյլիւլիւզ ամմա պէօյլէ՞ քէօյլիւ-
լիւզ տէյէրէք , կէճէլէր խայր օլտունու պաստը-
ղը կիպի հէրքէս այաղա գալըպ վէտա իթտիլէր :

Միսաֆիրլէր կիթմէլէրի իլէ օտատա եալը-
նըզ Նէճիպ պէյ իլէ չօպան գալըպ , պիր մըգ-
տարճըզ պիրպիրինին եիւղիւնէ պաղտըղտան սօն-
րա էվլէլ էմիրտէ չօպան լաղըրտըյա պաշլայա-
րադ . տիվանէնին հալինէ նէ՞ տէրսինիզ ճանըմ
էֆէնտիմ , պիր թաղըմ տիւզմէ տօլապ հիքէայէ-
լէրինի նա^օ օրլ տիյնէյիպ տէ էշէքլիկինի եիւղիւնէ
վուրմատընըզ :

— Պէօյլէ պիր մուամէլէյէնէ՞ հաղըմ վալ-
ա գուղում , շէհրի վէ ալիմ պիր ատէմին տիկէր
պիր քէօյլիւ վէ նատանըն աղլընը տաթթինի , լի-

ասնքնը խաթիհզայա տալա հաղկը եօղ տուր , պու
հալէ իշարէթ խտէնէր իսէ ճահիլ վէ ազըլըզ
տտամլար տըր , չիւնքի պէն տախի պէյլէ պիր քէօյ-
լիւք եէրտէ տօղմուշ օլաա խտիմ շու Հիքմէթ ա-
ղա կիսքի անատան պապատան դալմա իթիգաթ
խտէճէք տէ՞յիլմի խտիմ :

Հէլէ պալլըճա քիշի պուլունտուղու մէվըբ
վէ մահէլ էհալիսի ատէթ վէ ախլեազընա մուա-
ֆըդաթ իթմէլի , պէօյլէ օլմատըդը հալտէ րահաթ
խտիլմէզ , էվմէթ Հիքմէթ աղանքն հիքեայէթի
ճիււլէթէն արտաթիֆ դապիլլնտէն տիր , ֆազաթ
չէօյլէ պիր մէվըբաա անա թէօլայլիլէթ իթմէք հա-
մլիլէթ վէ ինտանիլէթ շանը տըր , պուրալարընը
պիլէրէք հիշ պիր չէյ սէօյլէմէտիմ , վէ սէօյլէմէք-
տէ թէճվիլզ կէօլմէմ , ա'հ , ա չօպան , պոււնլար պիր
թազըմ կէչիճի չէյլէր տիր : Շու չարէսիլզ եարա-
մըզա նէ՞ մէրհէմ սարալըմ , տէյէրէք , թաավի-
րի դօյնունտան չըդարըպ , էօրիւպ սէվտիքտէն
աճնկրա «ա'հ իքի կէօզիւմ Րէֆըզաճըզըմ , սէնին
աշղ վէ ալեազան եօլունտա ազլընը դայ իթմէք
տէրէճէսինէ կէլմիշ օլան Նէճիպ պէյին հալինի կէօ-
քէճէք օլան մէրհամէթ իթմէ՞ղ մի իտին , հէ'
տէրսին չօպան , աճընաճաք հալիմ եօ՞ք մու , սա-
հիհ սէօյլէ Րէֆըզա պէնիմ շու հալիմի կէօրսէ
չէֆզաթ իթմէ՞ղ մի :

Շուրասընը ունութմայալըմ քի չօպան էա-
վապը ալթընտա կիպլէնիլմիշ օլան Րէֆըզա Նէ-

ճիւղ պէյին շու տէրէճէ աշգ վէ ալեադաւորնը կէօ-
րէրէք քէնտիսի տախի ալեվլէնմիշ վէ աթէլլէնմիշ
իտէտէ , պէրայի թէճըիւպէ պիր միւտտէճիք սիւ-
քիւթիւ իխթիյար իթմէկէ մէճպսւր օլմուշ իտի :

Պու սըրատա Նէճիպ պէյ թէքրար քէլամէ
շուրու իտիպ անի չիւն ճէվապ վիրմէյօրսուն չօպան
ազատը , աճապ սէօյլէտիքլէրիմ եալա՞ն մը տրը ,
պէնիմ շու հալիմէ թաշ եիւրէքլի օլանլար պիլէ
մէրհամէթ իթմէղլէ՞ր մի :

— Էֆէնտիմ հազգընըզ վար , շու հալինիզ-
տէ սիզի հէրքէս աճըյօր . էվմէթ , պէնտէնիզտէ
աճըյօրում , լաքին պիր աղ տա կիւլէրիմ , չիւնքի
աշգ սէվտասը իլէ եանըպ եազըլմագտա օլտու-
ղունուզ հաճը Էմին էֆէնտինին քէրիմէսի սիզի
բույասընտա պիլէ կէօրմէմիշ օլմալըտըր , տիմէք օ-
լույօրքի եալընըզ եանըպ եազըլմագ տէյիլ , մաազ
Ալլահ էօլտէնիզ պիլէ անըն պիր շէյտէն խապէրի օլ-
մայաճաք տըր , իշթէ շու հալի խաթրլմա կէթիր-
տիլիմ կիպի պիր թարաֆտան սիզի աճընըյօր ի-
քէն տիլէր թարաֆտան կիւլէճէյիմ կէլիյօր , իշ-
պու եա , ֆարզ իտէլիմ քի պէօյլէ քէօյտէն քէօ-
յէ վէ շէհիրտէն շէհիրէ կէզիպ տօլաշարղըն սըրա-
տա Բէֆըգայա բասթ կէլէսին սէնին աշգ վէ ա-
լեադանտան պի խապէր օլան պիր դըզը պուլա-
պիլտիկինէ նէ վէճէ իլէ մէմսուն օլաճադսըն , ա-
էֆէնտիմ :

— Էյ պէն սանա պիր շէյ սէօյլէյիմ մի , շու

պան, սէնին սեվտա տէտիլին շէյ դոյուն սիւրիւ-
սիւ կէզտիրմէկէ պէնզէմէզ, պիր քէրրէ սեվտա
դալտէ գարար իտէր իսէ ազըլ պաշտան ֆիրաթ
իտէր, էվլէթ, փէք ալեա պիլիօրում.քի, Րէֆըզա-
նըն պէնիւմ ալեազա վէ սեվտամտան խապէրի եօգ,
վէ պու հալէ մէրգում հիսսէտար տէյիլ տիր, ան-
ճազ ճէնապը Ալլահ պիր քէրրէ զըսմէթ իտիպտէ
քէնտիլինի պուլաճազ օլսամ տէրտի տէրունիմի
իֆատէ իտէր, վէ մէրհամէթ պուլուրմալարընը իս-
թիրհամ իյլէրիտիւմ, էվլէթ, պօյնում էյրի, կէօզ-
լէրիւմ եաշլը, խաքի բայինիզէ եիւզլէր սիւրէրէք
աշգ վէ ալեազասը եօլունտա էօլիւմ տէրէճէսինէ
կէրոհիլիմի արզվէ պէյան վէ հալը խարապըմա մէր-
համէթ իթմէտիքլէրի հալտէ քէմալը եաս վէ նէվ-
միտի իլէ ախրէթէ տօղրու եօլճու օլաճաղըմը տէր
մէյան իտէր իտիւմ, սէօզիւ նէ իչին ուղատայըմ,
ա գուզում, զըսմէթ օլուպտա Րէֆըզայը պիր
քէրրէ կէօրէճէք օլսամ, թէքմիլ տէրտիւմ սէօյլէրիւմ
իհսան վէ ինայէթինէ մազհար օլտում իսէ ֆէպհա
օլամաուրղըմ սուրէթտէ պու ֆանիլի թէրք իտէ-
րէք քէնտիլէրինի ախրէթտէ պէքլէրիւմ, պունա
պիր աէյէճէյինիզ վա՞ր մը :

— Պէյիւմ, պէօյլէ կիւզէլ գըղլար աշըղլարը-
նըն հալինէ մէրհամէթ իտիպտէ եիւզլէրինի կէօս-
թէրէճէք վէ իլթիֆաթ իտէճէզ պիլէ օլսալար քէն-
տի մէնֆաաթլարը իչին եափար օլտուղլարընա հիչ
իչի՞ տմէտինիզ մի, օնլարըն աշըղլարընա պէր միւրատ

էթ մէքտէն իսէ իսթիհալը տահա էվլեա կէօրիւրէր :
 Էկէր պու պապտէ ձէմիլ պէյին հիքեայէ-
 սինի տիյնէմիշ օլսանըզ միւթէնէսիհ օլուր իտինիդ
 զանն իտէրիմ :

— Սման չօպան , բէճա իտէրիմ տահա վա-
 լըթ էրքէն տիր նադը էթ պապալըմ պէլքի հիս-
 սէ ալընաճադ պիր շէյ տիր :

ՀԻՔԵԱՅԵՑԻ ՃԵՄԻԼ ՊԵՑ ՎԷ ՃԵՄԻԼԷ ԽԱՆԸՄ

Շէօյլէ ըրվայէթ օլունուր քի ձէմիլէ պէյ իս-
 մինաէ տէլիդ անլունուն պիրի տիեարը ախէրաէ օլան
 ձէմիլէ նամընտա պիր դըզա գուլագտան աչըզ օ-
 լուպ , քեաֆֆէյի վարիյէթինի պու ուղուրտա սարֆ
 վէ թէլէֆ իթմիշ վէ նիհայէթ սէվկիւլիւսինի պու-
 մադ արզուսու իլէ դուրպէթէ տիւշմիշ իալի :

Պիր չօգ վազըթ քէօյտէն քէօյէ վէ շէհիրտէն
 շէհիրէ կէզիպ աօլաշտըդտան սօնկրա , պիր կիւն
 տիւզ օվա պիր մահալտէ սաշը սադալը ադ փադ
 պիր իխթիյարէ բասթ կէլիպ ձէմիլ պէյ մէրհա-
 մէթինտէն նաշի «կէլ պադալըմ պապալըք սէնի
 շու աթըմըն արդասընա ալայըմ քի , Էօրղունլուղու-
 նու սուլմազսլին» տէտի իսէտէ իխթիյար գապուլ
 իթմէյիպ «կիւզէլ սէվէն գօճամադ վէ մաշուգու-
 նա կիտէն Էօրուրմադ պիլմէզ» ճէվապընը վէրտի :

Շու հալ ձէմիլ պէյին թօհաֆընա կիտէրէք
 , էօյլէ իսէ պապալըզ սէնին իլէ հէմ Էօլտաշ վէ
 հէմ տէլստաշ իմիշիլ :

— Էօյլէ մի, փէք կիւզէլ օղլում, տէտի իխ
թիյար, տիմէք օղլը քի պէրապէր կիտէճէյիզ
սէվտա պիւլպիւլիւ ագ սադալատա գօնույօր :

— Օ տէյիլ ամմա քիմէ կէօնիւլ վէրմիշսին
վէ նէրէյէ կիտիյօրսուն :

— Ղէմիլէ խանըմ իամինտէ պիր գըզա թա-
շիք իթտիմ օնա կիտիյօրում :

— Նէ թօհաֆ վուգուլաթ, սահլիհ մի սէօյ-
լէյօրսուն :

— Եալան սէօյլէմէյէ նէ պօրճում վար :

— Մէմէքէթինտէն չօդտան մը չըզտըն :

— Ղէմիլէյի արամադ իչին եօլա տիւշտիւք-
տէ սէնին կիպի կէնճ պիր տէլիդանլու խտիմ :

Իլթէ շու հալէ վասրլ օղլազ սաշը սադալը
պէհազլաթում իսէտէ հալէա պուլամատում, նէ
վադըթ պուլաճաղը՛րտա պիլմէմ, եալընըզ շու-
նու պիլիրիմ քի չապըգ իսթիյարլանմադ իսթէյէն
տէլիդանլուլար Ղէմիլէյէ կէօնիւլ վէրմինէր, չիւն-
քի հէր նասրլ օլտա կիւնլէրինին կէլիպ կէշտիկինի
ֆէրդ իտէմէզլէր :

Նէճիպ պէյ չօպանըն շու հիքիյայէսինի քէ-
մայը մէմնունիյէթլէ տիյնէտիկի սըրատա թապի-
րաթընտա օլան Փասիհլիկինտէն պաշդա չօպանլըգ
հալի իլէ շէօյլէ պիր մէնգըպէյի ֆիդըրինտէ սադ-
լամասընա վէ եէրլի եէրինէ նաղլ իտէպիլմէսինէ
թէաճիւպ իտէր իտի :

Չօպան պիթէքրար հիքէայէյէ պաշլույուպ :

Ֆէնտիս տէտի, ձէմիլ պէյ հէր նէղատար իր թի-
 ւար աշրդաան շու հաժատիսի ալոր իսէտէ,
 գաթէն ճէսարէթտէն տիւշմէյերէք իխթիյարէ
 վէտա իթմէսի իլէ պիր խայլի կիւնլէր քէօյտէ
 քէօյէ վէ շէհիրտէն շէ իրէ կիթտիքտէն սօնկրա
 նիհայէթ ձիմիլէնին սաքին օլտուղու մէմլէքէթի-
 նէ վասըլ օլուպ, մէրգուժանլն խանէսի գարշու-
 սընտա օլան պիր իխթիյար խաթուն իլէ իւնսիյէթ
 փէյտա իյլէտի: ձէմիլ պէյ ձէմիլէնին աշգ վէ
 սէվտասլնա տիւշմիւշ, վէ ագըլ պաշտան կիթմիւշ
 օլտուղունտան տէրտի տէրունինի խաթունու մէր-
 գուժայա պէյան, վէ մահպուպէսինէ վասըլ օլմագ
 իւթիւտի իլէ զուրպէթի իխթիյար վէ պու մէմլէ-
 քէթէ գարար իթտիկլինի տէր մէյան իյլէտիքտէ
 կիւղէլ ամա այ օղուլ, ձէմիլէ տէնիլէն գըղեա-
 լլնըղ թըրնաղընլն ուճունու կէօսթէրմէք իշիւն
 եիւղ ալթուն իօթէր: ճէվապընը ալմասը իլէ մէճ-
 պուրէն հէյպէնին աղղընը աշրպ, եիւղ ալթունու
 թէսլիմ իյլէտիկլինտէն, վէ շու եիւղ ալթունու
 խաթունու մէրգուժա վասըթասը իլէ ձէմիլէյէ վէ-
 րիլտիկլինտէն, օ կիւն ձէմիլէ փէնճիրէ էօնիւնտէ
 ճամ արգասընտան քիւլիք փարմաղընլն թըր-
 նաղընը կէօսթէրմէկէ իհօան իյլէտի:
 ձէմիլ պէյ օլու գատարճըղլա գանաաթ իթ-
 մէյուպ, եիւղ ալթուն տահա վէրէրէք թէքմիւշ
 փարմաղընը, վէ թէքրար եիւղ ալթուն իլէ պիր
 էլինի, վէլհասըլ եիւղ ալթուն իլէ տիկէր էլինի:

կէօրտիւքտէն սօնրա պին ալթույն տահա վերիւ
ճամբն արդասարնտան եիւզիւնիւ կէօրմէկէ մու-
վաֆֆագ օլտու :

Իշթէ պու հալ ձեմիլ պէյին պիւսպիւթիւն
ագլը պաշնտան կէօթիւրիւպ , ձեմիլէնին եիւ-
զիւնտէն պիր փուսէճիք ալմաղա արզուսու օլտու-
ղունու , վէ պունուն իշիւն հէրնէ մաթլուպ օլունուր
խէ վէրէճէկինի վատ իտէրէք իիթիյար խաթունա
րէճա իթմէկէ պաշլայլնճա , շու թէքլիֆ պիրաղ միւշ-
կիւլ իսէտէ , խաթրը իշին ձեմիլէյէ սէօյլէյէճէկինի
թահիւտ իտիպ , օ կիճէյի պէօյլէլիքլէ կէշիրտիլէր :

Ֆէրասսը կիւն դօճա դարը ձեմիլէնին խա-
նէսինէ կիտէրէք վուգուի հալի պէյանտէն սօնրա
քեմալը մէսերէթլէ ավտէթ իտիպ «իշթէ օղլում
խաթրըն իշին ձեմիլէյէ կիտիպ , աշգ վէ սէվտա-
սը իլէ Էօլիւմ տէրէճէսինէ կէլտիկինի , վէ պիր
փուսէսի իշիւն ֆէրեատ վէ ֆիղան իթմէքտէ օլտու-
ղունու սէօյլէյէրէք մէրհամէթինի տավէթ իթտիւմ :

«Հէր նէ գատար ձեմիլէնին տախի կէօյնիւ սա-
նա տիւշմիւշ իսէտէ , չի ֆայտէ , օղլում , պապասը
գըսգանճ պիր ատէմ օլտուղունտան գաբուտան
տըշարը չըգարապիլմէսի միւմքիւն տէյիլ տիր ,
անճագ պէնիւմ շու գատար նիյաղ վէ իսթիրհա-
մլում տայանամայարաղ «հէլէ եարըն կէլպագալըմ ,
էլպէթ պիր չարէսինի պուլուրուղ «ճէվապընը վէրտի :

